

Odd Frank Vaage

**Yrkesliv eller
pensjonisttilværelse**
Levekår og tidsbruk i
aldersgruppen 62-66 år

Rapporter

I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

Reports

This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the different research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, oktober 2003
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen,
vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 82-537-6499-5 Trykt versjon
ISBN 82-537-6500-2 Elektronisk versjon
ISSN 0806-2056

Emnegruppe
00.02.20 Tidsbruk

Design: Enzo Finger Design
Trykk: Statistisk sentralbyrå/250

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpig tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Desimalskilletegn	Decimal punctuation mark	,(,)

Sammendrag

Odd Frank Vaage

Yrkesliv eller pensjonisttilværelse

Levekår og tidsbruk i aldersgruppen 62-66 år

Rapporter 2003/18 • Statistisk sentralbyrå 2003

Statistisk sentralbyrå gjennomførte i 2000/2001 en omfattende undersøkelse om nordmenns tidsbruk. Dette var den fjerde undersøkelsen i sitt slag. De tidligere undersøkelsene er blitt gjennomført i 1971, 1980 og 1990. På denne måten kan man se på endringer i tidsbruken og relaterte faktorer over de siste 30 åra.

I denne rapporten settes det fokus på det vi kaller for de unge eldre, dvs. aldersgruppen fra 62 til 66 år. Denne gruppen er særpreget ved at den befinner seg i overgangsfasen mellom yrkesliv og pensjonisttilværelse. En stor andel av gruppen kan velge mellom avtalefestet pensjonsordning, eller å forsette i arbeidet til alderspensjonen er oppnådd. Rapporten gir særlig innblikk i forskjellene mellom de som forsetter i arbeidet og de som er utenfor arbeidslivet, når det gjelder bl.a. helse, økonomisk situasjon og daglige aktiviteter.

For å sette denne aldersgruppen inn i en større sammenheng, er det gjort sammenligninger med den generelle befolkningen i yrkesaktiv alder (20-66 år) og med de som om noen få år vil være de unge eldre, dvs. de som nå er i aldersgruppen 55-61 år. Siden det har foregått store forandringer med den sosiale situasjonen til de unge eldre i de seinere åra, er det også lagt vekt på å få fram de endringene de siste 30 åras tidsbruksundersøkelser gir uttrykk for.

Av resultatene i undersøkelsen kan det nevnes at under halve befolkningen er i arbeid når de når 60-årsalderen. De som er i arbeid i aldersgruppen 62-66 år har noe kortere arbeidstid per uke enn den sysselsatte befolkningen generelt. Økonomisk kommer de godt ut: Tar vi hensyn til husholdningsstørrelse, ligger denne aldersgruppen over gjennomsnittet for hele befolkningen i yrkesaktiv alder.

De som fortsatt er sysselsatte i denne aldersgruppen har høyere utdanning og er i større grad i yrker som krever akademisk utdanning, enn de som ikke lenger er sysselsatte. Det er også mindre sykkelighet blant de som er sysselsatte. Unge eldre som er i heltidsstilling er mer stresset i løpet av dagen enn de som er deltidsansatte. De som ikke er sysselsatte kjeder seg mindre enn andre aldersgrupper i samme situasjon. Dette kan skyldes at for dem er denne situasjonen i større grad selvalgt.

De siste 30 åra har den tiden unge eldre bruker til inntektsarbeid gått ned med en tredel. Denne nedgangen gjelder kun menn. For kvinner generelt har det ikke vært noen nedgang, og blant de sysselsatte kvinnene har det vært en betydelig økning i arbeidstiden. Også blant mennene har det vært en viss økning. Situasjonen er altså den at færre av de unge eldre er i inntektsarbeid, men at de som er i arbeid bruker mer tid på dette enn tidligere. Siden de unge eldre samlet bruker mindre på inntektsarbeid og på husholdsarbeid enn tidligere, har de fått mer fritid. En stor del av denne ekstra fritiden brukes til TV-seing. Særlig de som ikke er sysselsatte bruker mye tid til dette, men de er mer aktive i idrett og friluftsliv enn de som er sysselsatte i samme aldersgruppe.

Prosjektstøtte: Arbeids- og administrasjonsdepartementet

Innhold

1. Innledning, undersøkelsesopplegg og hovedresultater	7
1.1. Innledning	7
1.2. Undersøkelsesopplegg.....	8
1.3. Hovedresultater.....	8
2. Hvem er de unge eldre?.....	12
3. Egne oppfatninger og holdninger	18
4. Sosial deltakelse og aktiviteter	23
5. Hva tiden brukes til.....	29
5.1. Tidsbruk generelt	29
5.2. Inntektsarbeid	31
5.3. Husholdsarbeid	32
5.4. Arbeidsaktiviteter i alt.....	34
5.5. Personlige behov	35
5.6. Fritid.....	35
5.7. Oppholdssted og samvær.....	37
Referanser.....	39
Vedlegg: Tabellvedlegg til unge eldres levekår og tidsbruk.....	40
Tidligere utgitt på emneområdet	63
De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter	64

1. Innledning, undersøkelsesopplegg og hovedresultater

1.1. Innledning

Den aldersmessige sammensetningen av den norske arbeidsstyrken er i endring. Andelen av de godt voksne som deltar i yrkeslivet er synkende. Særlig gjelder dette menn. Målet med denne rapporten er å belyse den sosiale situasjonen til de som har passert 60 år, men som ennå ikke har nådd den offisielle pensjonsalderen på 67 år. Det settes særlig fokus på å sammenligne de som fremdeles er i inntektsgivende arbeid i denne aldersgruppen og de som ikke lenger er det. Hva karakteriserer disse gruppene sosioøkonomisk, helsemessig, holdingsmessig og atferdsmessig? I denne sammenhengen er det av særlig interesse å se på de som har fått tilbud om avtalefestet pensjonsordning (AFP); de som har mottatt tilbudet og de som ikke har benyttet seg av det.

Det finnes en del nyere forskningslitteratur der forholdet mellom tidlig pensjonering og fortsatt arbeid er blitt fokusert. Det er pekt på at avgangsalderen fra arbeidslivet er lavere enn gjennomsnittet for grupper med relativt kort utdanning, lav lønn og lange yrkeskarrierer. (Pedersen, 1997). Ifølge en utredning fra Senter for økonomisk analyse (ECON, 1997) har relativt mange eldre langtidsledige arbeidssøkere gjennomgående lavere formelle og reelle kvalifikasjoner i forhold til yngre som søker arbeid.

Finske forskere påpeker at årsaken til det stor antallet personer som pensjonerer seg tidlig hovedsakelig er at de finske pensjonssystemet er attraktivt, men at det også er andre faktorer som spiller inn, som at befolkningen i økende grad setter pris på fritid. Det er likevel i størst grad de høytlønnede som utsetter avgangen til pensjonisttilværelsen, selv med det nye fleksible pensjonssystemet. (Huovinen/Piekkola 2002). Det påpekes videre at finske Eldres fritidsbruk er ganske aktiv. Deres forskning støtter ikke nødvendigvis bekymringen om at personer i økende grad blir passive etter et de er blitt pensjonert. Særlig menn endrer sin tidsbruk i retning av å bruke mer tid til frivillig arbeid eller hjelp til naboer når de pensjoneres.

Disse forholdene er knyttet til begrunnelsene for å gå av med pensjon. Her er det ulike oppfatning av hva

som er grunnen til at man går av, avhengig av hvilken gruppe man tilhører. Blant uførepensjonister er dårlig helse den vanligste årsaken de oppgir. Blant dem som går av for å benytte avtalefestet pensjonsordning, går begrunnelsene mer i retning av å få mer fritid framfor å fortsette å arbeide (Blekesaune/Øverbye 2001).

Danske forskere mener at de kommende eldre trolig ikke vil bevare sin yrkesaktivitet lengre enn nåtidens eldre gjør. (Bunnage/Bruhn 1999). Det er tegn på at de vil prioritere familieliv og fritidsaktiviteter høyt - og vil i like stort omfang som hittil trekke seg tidlig tilbake fra yrkeslivet. Dette er likevel avhengig av hvilke valgmuligheter som tilbys eldre sysselsatte når det gjelder arbeidsvilkår og skatteregler. De mener også at hjelp og bistand til andre på frivillig basis trolig vil være karakteristisk for et stort flertall av kommende eldre.

Andre forskere i Danmark framhever at de eldre ikke er isolert fra familien. (Andersen/Appeldorn, 1995). Praktisk hjelp innenfor familien retter seg fortrinnsvis fra foreldre til deres barn og barnebarn, i mindre grad går den i motsatt retning. Deres forskning tyder på at de eldre, som andre aldersgrupper, fortrinnsvis yter frivillig innsats når denne ligger i forlengelsen av egne interesser. Den mer omsorgsbetonte form for frivillig arbeid fyller ikke mye.

Disse og lignende problemstillinger skal vi se nærmere på i denne rapporten. Dataene som blir benyttet er fra Statistisk sentralbyrås tidsbruksundersøkelser. Særlig hentes det stoff fra 2000-undersøkelsen, men det trekkes også parallellt tilbake til de tidligere undersøkelsene, fra 1971, 1980 og 1990. I tillegg til dagbokdataene i disse undersøkelsene, hentes det mye informasjon fra intervjudelen av undersøkelsene, der bakgrunnsinformasjon og holdninger blir kartlagt.

Fokus blir satt på hva som skiller og forener de som forsetter i arbeidslivet og de som ikke gjør det. Er dette et forhold mellom de ressurssterke og de ressursvake, eller er det andre faktorer som kan være med på å forklare hvorfor noen går ut av arbeidslivet på et tidlig tidspunkt mens andre ikke gjør det? Både indikatorer

på levekår, holdninger, aktiviteter og livsstil kan trekkes inn for å belyse disse forholdene.

1.2. Undersøkellesopplegg

Tidsbruksundersøkelser gjennomføres ved at et representativt utvalg av befolkningen fører dagbok over sine gjøremål og sitt samværmønster i to døgn. Dagene er spredt over 12 måneder slik at vi får et gjennomsnittsbilde for hele året. Deltakerne noterer sine gjøremål med egne ord, og aktivitetene kodes i ettertid etter en liste med om lag 170 koder. Det er altså ikke deltakerne selv, men de ansvarlige for undersøkelsen, som avgjør hva som skal regnes som husholdsarbeid, fritid, personlige gjøremål og så videre. Når dette gjøres på samme måte fra gang til gang, og for alle deltakere, kan vi studere endringer over tid og forskjeller mellom grupper.

I tillegg til dagbokføringen, gjennomføres det også et omfattende intervju med hver enkelt deltaker i undersøkelsen. Her kartlegges ulike former for bakgrunnsopplysninger, slik som personens boligsituasjon og utstyr i boligen, yrkestilknytning, fysisk og psykisk helsetilstand, generelle fritidsaktiviteter, kursdeltakelse og organisasjonsmedlemskap, tilgang til ulike tilbud i nærmiljøet, bruk av tilsynsordninger og opplevelse av egen tidsbruk. Alle disse faktorene er, sammen med selve tidsbruken som går fram av dagbokføringen, gir innblikk i personenes sosiale situasjon.

Statistisk sentralbyrå har gjennomført fire store tidsbruksundersøkelser, i 1971, 1980, 1990 og 2000. Endringer i befolkningens tidsbruk er tidligere beskrevet for perioden 1971-1990 basert på de tre første undersøkelsene. Med studien fra 2000 kan vi også belyse utviklingen på 1990-tallet. Hovedpublikasjonen fra undersøkelsen, Til alle døgnets tider (Vaage 2002), gir omfattende dokumentasjon av sentrale utviklingstrekk og av tidsbruk blant ulike grupper i 2000. Det metodiske opplegget og gjennomføringen av tidsbruksundersøkelsen 2000/01 er nærmere dokumentert i Rønning 2002. utvalget som benyttes i denne rapporten er vektet med hensyn på kjønn, alder og føringsdag, slik at hver dag i året teller like mye. Beregninger av vektene som er benyttet dokumenteres i en rapport av Liv Belsby (Belsby, 2003).

Denne rapporten fokuserer spesielt på personer i alderen 62-66 år. For å få et bedre grunnlag for å studere denne aldersgruppen, ble det trukket et ekstra-utvalg blant personer i alderen 60-66 år, som ble finansiert av Arbeids- og administrasjonsdepartementet. I tillegg til hovedutvalget på 3 211 personer i alderen 9-79 år, er det derfor i tillegg med et utvalg på 197 personer i alderen 60-66 år. (I undersøkelsen er det for øvrig også med egne tilleggsutvalg blant mødre med barn i alderen 1-2 år og blant uføre med hjemmeboende barn). Siden hver person som deltar i undersøkelsen fører dagbok for to fortløpende dager,

altså 48 timer, dobles utvalget når tidsbruksdataene benyttes. Det er derfor hver dagbokdag som er undersøkelsesenheten, og ikke hver person.

Det er vanlig å skille mellom fem hovedgrupper av aktiviteter i tidsbruksundersøkelser:

- Inntektsgivende arbeid, som omfatter tid til yrkesarbeid og arbeidsreiser.
- Husholdsarbeid, som omfatter husarbeid, omsorgsarbeid, vedlikeholdsarbeid, innkjøp og reiser i forbindelse med slike gjøremål.
- Utdanningsaktiviteter, som omfatter undervisning og lekselesing/studier.
- Personlige behov, som omfatter søvn, måltider og personlig pleie.
- Fritid, som omfatter tid til idrett og friluftsliv, underholdning og uteliv, lesing, TV-seing og annen mediebruk, sosialt samvær og reiser i forbindelse med slik aktiviteter.
- I tillegg kommer en restkategori for andre og uoppgitte gjøremål.

Det kan beregnes flere mål for folks tidsbruk på grunnlag av tidsdagbøkene, men det vanligste er å vise gjennomsnittlig tidsbruk til ulike aktiviteter, og for ulike grupper. Gjennomsnittstallene er da basert på alle dager i året, både hverdager, helger og ferier. Dessuten inngår både de som har utført en aktivitet i løpet av føringsdagen, og de som ikke har utført aktiviteten.

1.3. Hovedresultater

De unge eldre, dvs. de som er i alderen 62-66 år, er ved slutten av sin sysselsatte del av livet. En stor del har allerede forlatt arbeidslivet, andre henger fortsatt med. De som har sluttet har gjort det av ulike grunner. Noen har valgt det frivillig, dels på grunn av en økonomisk tilfredsstillende kompensasjon. Andre har blitt utstøtt nettopp på grunn av sin alder, andre har ikke fysisk eller psykisk styrke til å forsette i arbeidslivet lenger, andre har av samme grunn aldri virkelig vært i arbeidslivet.

Under halve befolkningen i arbeid i 60-årsalderen

I aldersgruppen 62-66 år er det 43 prosent som er aktive i arbeidslivet, altså godt under halyparten av befolkningen i aldersgruppen. Andelen er noe høyere blant menn enn kvinner. Sammenlignet med andre land i Europa er dette likevel ikke spesielt lave tall. Tall fra arbeidskraftundersøkelsene i ulike europeiske land viser at det bare er Island som har en betydelig høyere andel sysselsatte i aldersgruppen 60 til 64 år enn Norge.

Omtrent en av tre sysselsatte unge eldre var deltidsansatte i 1971. Andelen sank noe til 25 prosent i 1980. Den gikk deretter opp til 28 prosent i 1990, og videre opp til 34 prosent i 2000. Andelen i deltids-

arbeid i denne gruppen har altså ikke vært høyere enn nå på de siste 30 åra. For kvinnenes del har det vært en nokså jevn nedgang i andelen deltidsansatte i denne perioden. At vi har hatt en økning i andel deltidsansatte generelt, skyldes derfor andelen blant menn.

Noe lavere arbeidstid blant unge eldre

En annen måte å måle arbeidstid på er å se på antall timer som brukes til dette per uke. Blant de som er sysselsatte er det noe lavere arbeidstid blant de unge eldre enn blant den voksne befolkningen generelt. Dette gjelder særlig menn. Kvinner i denne aldersgruppen har om lag samme arbeidstid per uke som yngre kvinner.

Unge eldre kommer godt ut økonomisk

De unge eldres gjennomsnittlige personinntekt etter skatt er noe lavere enn for den voksne befolkningen generelt og for personer i alderen 55-61 år. En viktig årsak til at inntekten er lavere, er at en mindre del av de unge eldre er sysselsatte i forhold til hele befolkningen i yrkesaktiv alder. Splitter vi derimot opp og ser på sysselsatte og ikke sysselsatte, kommer aldersgruppen 62-66 år bedre ut enn de andre gruppene. Stort sett ligger de unge eldre over gjennomsnittet for befolkningen i yrkesaktiv alder også når det gjelder husholdningsinntekt, når man tar hensyn til husholdningsstørrelse.

Mer akademikere blant dem som fortsatt er sysselsatte

Det er ikke tilfeldig hvem som faller ut av yrkeslivet før begynnelsen av 60-årsalderen og hvilke som fortsetter i arbeid etter dette. Blant dem som fortsatt er sysselsatte i alderen 62-66 år er 34 prosent enten ledere, politikere eller har et yrke som krever høyere akademisk utdanning. Blant dem som tidligere har vært sysselsatte, men ikke er i arbeid lenger er det bare 17 prosent som har tilhørt disse yrkesgruppene. Blant de som har fått tilbud om AFP (avtalefestet pensjonsordning) er det en overvekt av både personer i akademiske yrker, personer med kortere høgskoleutdanning og personer i kontor-, service- og omsorgsyrker blant dem som fortsatt var i arbeid. Blant dem som har fått tilbud om AFP og som ikke lenger er sysselsatte, er det en stor overvekt av personer i manuelt arbeid.

Fordelingen mellom sysselsatte og ikke sysselsatte viser at det både blant de unge eldre og blant de voksne generelt er en større andel med høyere utdanning blant dem som er sysselsatte enn blant de ikke sysselsatte. I begge gruppene er andelen med høgskole/universitetsutdanning omtrent dobbelt så stor blant de sysselsatte.

De unge og de eldre mest enslige

I befolkningen i yrkesaktiv alder, dvs. i gruppen 20-66 år, er det 17 prosent som bor alene. Innenfor denne gruppen er det de yngste, dvs. aldersgruppen 20-29 år

som har høyest andel aleneboere, med 27 prosent. I gruppen 30-39 år synker andelen til 14 prosent, og videre ned til 11 prosent i gruppen 40-54 år. I gruppen 55-61 år stiger andelen til 15 prosent., og blant unge eldre er andelen oppe i 24 prosent. Det danner seg altså en typisk u-kurve, med høyest andel aleneboere blant de yngste og de eldste.

Høy sykkelighet blant de ikke sysselsatte

Både blant de voksne generelt og blant de unge eldre er sykkeligheten lavere blant de sysselsatte enn blant de andre. Blant de unge eldre som er sysselsatte er det vel tre av ti som har en sykdom eller lidelse av varig natur. Blant de ikke sysselsatte i samme gruppe gjelder det nær sju av ti.

Blant de voksne generelt er det noe over halvparten av dem som er uten arbeid som har varig sykdom eller lidelse. Unge eldre kvinner har større vansker med å utføre ulike aktiviteter enn menn har.

Økonomi og forhold på arbeidsplassen

En av tre oppgir økonomiske forhold som hovedfaktoren for at de har fortsatt i arbeidslivet tross tilbud om AFP. En av fem svarer at de har faglig interessante oppgaver. Omtrent like mange svarer at de ønsker å ha noe å gjøre og at det er godt miljø på arbeidsplassen.

Tidligere ønske om pensjon med førtidspensjonsordninger

Ifølge Levekårsundersøkelsen 2000 er det lagt flere blant de som er på arbeidsplasser som omfatter førtidspensjonsordninger som ønsker å gå av ved 62-års alder enn blant de som ikke har noen slike ordninger på sin arbeidsplass. Blant de som ønsker å gå av tidlig er det økonomisk evne og helsemessige problemer som brukes som årsak til at de vil gå av tidlig.

Få uføre tror på videre inntektsarbeid

Bare en av ti uføre i gruppen 62-66 år tror at de i framtiden vil kunne ha inntektsgivende arbeid dersom det legges praktisk til rette for det. Til sammenligning er det 39 prosent blant de uføre i alderen 20-54 år som tror på dette.

Unge eldre uten arbeid kjeder seg mindre enn andre

Mens det i hele den sysselsatte befolkningen fra 20 til 66 år er 28 prosent av de ikke sysselsatte som føler at tiden faller lang og prosenten er 39 i aldersgruppen 55-61 år, er den "bare" 23 prosent blant ikke sysselsatte i gruppen 62-66 år. Dette tyder på at denne gruppen har en noe annen innstilling til fritiden enn de andre gruppene: De har i større grad valgt den ikke-sysselsatte situasjonen selv og er mer innstilt på at dette er en normaltilstand og har kanskje derved et annet forhold til den tiden de har til disposisjon og utnytter den på en annen måte.

Heltidsstilling betyr mer stress

Selv om de sysselsatte unge eldre er mindre stresset i løpet av dagen enn den sysselsatte befolkningen som helhet, er det likevel slik at dobbelt så mange heltidsansatte oppgir at de er stresset i løpet av dagen i forhold til deltidsansatte.

Sysselsatte mest på kurs

Blant befolkningen i yrkesaktiv alder er det en stor majoritet av de sysselsatte som har gått på kurs de siste 2 åra. Blant de ikke-sysselsatte er det bare i overkant av en tredel som har vært kursdeltakere. Andelen kursdeltakere er lavere blant de unge eldre, men profilen er den samme: Blant de sysselsatte er andelen kursdeltakere høyere enn blant de ikke sysselsatte. Det ser derfor ikke ut som de som ikke er i arbeid kompensere dette med å være ivrigere kursdeltakere, snarere tvert imot. Blant de unge eldre som er sysselsatte er det flere kvinner enn menn som har gått på kurs siste to år.

De unge eldre legger i omtrent like stor grad som den sysselsatte befolkningen generelt vekt på at de ikke har behov eller lyst på å gå på kurs, eller at de ikke har tid. De legger i mindre grad vekt på at kurs kan være slitsomt i forbindelse med arbeidet eller familie-situasjonen eller at det koster for mye.

Yrkestilknytning liten betydning for foreningsmedlemskap

Medlemskap i foreninger kan være et uttrykk for om man er aktivt med i samfunnet eller ikke. Blant alle som er i yrkesaktiv alder er det 76 prosent som oppgir at de er medlem av en eller flere foreninger. Blant de unge eldre er andelen 83 prosent. De er m.a.o. minst like aktive på dette feltet som den voksne befolkningen som helhet. I befolkningen generelt finner vi en tydelig forskjell i andelen med foreningsmedlemskap i forhold til yrkestilknytning. Denne forskjellen finner vi ikke blant de unge eldre. Både i den voksne befolkningen som helhet og blant de unge eldre er det sysselsatte menn som har høyest andel med foreningsmedlemskap.

Mest sosial aktivitet blant de sysselsatte

De unge eldres sosiale aktivitet er noe lavere enn for hele den voksne befolkningen. I denne gruppen er kvinner noe mer aktive enn menn. Det er blant de sysselsatte at kvinner er mer sosialt aktive. Blant de ikke sysselsatte er forskjellen mellom menn og kvinner nokså liten. Dette kan tyde på at kvinner i denne aldersgruppen gjennom å delta i arbeidslivet i større grad enn for menn trekkes inn i sosiale aktiviteter som ikke er direkte knyttet til arbeidslivet. For menn ser ikke arbeidslivet ut til å ha den samme betydningen.

Mindre arbeid, økt fritid

Det har vært en stor endring i unge eldres bruk av tiden i løpet av en gjennomsnittsdag når vi ser på perioden

fra 1971 til 2000. Den gjennomsnittlige nordmann i alderen 62-66 år brukte i 1971 i overkant av 3 timer på inntektsgivende arbeid per dag, iberegnet helligdager og andre fridager. Denne tiden har sunket til i underkant av 2 timer i 2000, en nedgang på rundt en time og et kvarter. Tiden til personlig behov, slik som søvn, spising og personlig hygiene har også sunket i denne perioden, til sammen omtrent tre kvarter. Tiden til husholdsarbeid, slik som matlaging, oppvask, rengjøring av hus og tøy, vedlikehold i hus og hage og innkjøp har også sunket, med omtrent et kvarter. De unge eldres fritid har i samme periode økt fra rundt 5 timer til omlag 7 1/2 time, eller med i underkant av to og en halv time per dag.

De unge eldre bruker omtrent bare halvparten så mye tid til inntektsgivende arbeid som yngre aldersgrupper. Derimot bruker de noe mer enn andre grupper til husholdsarbeid og personlige behov. Den store forskjellen finner vi når det gjelder fritid. De har om lag 30 prosent mer fritid enn de som er i aldersgruppen 30-39 år, eller omtrent 1 time og tre kvarter mer.

Mest fritid blant unge eldre menn

I alle aldersgrupper bruker menn mer tid til inntektsgivende arbeid enn kvinnene gjør. Forskjellen er likevel mindre blant de unge eldre enn i andre grupper. Forskjellen i tid til fritidsaktiviteter er større mellom menn og kvinner i denne gruppen enn blant de yngre aldersgruppene. Menn i denne aldersgruppen har i underkant av tre kvarter mer tid til fritidsaktiviteter enn kvinner har. De har om lag en time mer til fritid enn noen annen aldersgruppe i arbeidsdyktig alder har, begge kjønn tatt i betraktning.

Betydelig nedgang i inntektsarbeid

Tiden aldersgruppen 62-66 år har brukt til inntektsgivende arbeid inkludert arbeidsreiser osv. per dag har sunket med nesten 40 prosent de siste 30 åra. Nedgangen var mer enn en halv time fra 1971 til 1980 og i underkant av en halv time mellom 1980 og 1990. Nedgangen mellom 1990 og 2000 var på bare 6 minutter.

Denne nedgangen i tidsbruk til inntektsgivende arbeid gjelder kun menn. Deres tidsbruk på dette feltet har gått ned med nesten 60 prosent. Kvinnene har i en viss grad fulgt den samme trenden som menn mellom 1971 og 1990. Deretter har de gått i motsatt retning, og økt tiden til inntektsgivende arbeid fra 1990 til 2000 med 65 prosent. I 2000 er det likevel fremdeles menn som bruker mest tid til inntektsgivende arbeid i denne aldersgruppen. Forskjellen er på 25 prosent i mennenes favør.

Sysselsatte kvinner arbeider betydelig mer

Utviklingen de siste 30 år viser at de unge eldre kvinnene som er sysselsatte arbeider mer nå enn før, en økning med mer enn 2 1/2 time fra 1971 til 2000.

Blant mennene har det ikke vært en tilsvarende jevn økning. Likevel har det fra 1971 til 2000 vært en økning på nesten tre kvarter. Vi ser altså at det er færre som er sysselsatte blant de unge eldre, både blant menn og kvinner, men de som er sysselsatte bruker mer tid på dette enn samme aldersgruppe har gjort tidligere.

Økning i husholdsarbeid blant menn, nedgang blant kvinner

Når det gjelder husholdsarbeidet har utviklingen også her vært forskjellig blant kvinner og menn. Tiden til husholdsarbeid blant menn har økt med omtrent 1 time og et kvarter fra 1971 til 2000. Blant kvinner har det vært en nedgang på en time og tre kvarter i samme periode. Blant mennene har det særlig vært en økning i tiden til vedlikeholdsarbeid og omsorgsarbeid, men også husarbeid, slik som vasking og matlaging bruker de mer tid på nå. Blant kvinnene har det nesten vært en halvering i tiden som brukes til husarbeid. Men også blant dem har det vært en økning tiden til omsorgsarbeid.

Mindre tid til samlet arbeid

Når vi slår sammen tid til inntektsgivende arbeid, for de fleste mest utenfor hjemmet, og ulønnet arbeid knyttet til husholdningen, får vi et bilde av den totale tiden som går med til ulike typer arbeid per dag. For de unge eldre har denne tiden sunket med nærmere en og en halv time totalt sett mellom 1971 og 2000. For de sysselsatte har nedgangen vært noe mindre enn for de som ikke er i yrkeslivet.

Mer TV-seing, men også idrett og friluftsliv blant de ikke sysselsatte

De ikke sysselsatte unge eldre bruker i underkant av en time mer til fjernsynsseing per dag enn de sysselsatte. Forskjellen i tidsbruk gjelder ikke bare passiv fjernsynstitting. De som ikke er sysselsatte bruker også noe mer tid til idrett og friluftsliv. De som ikke er i yrkeslivet har også mer sosialt samvær på fritiden enn de sysselsatte.

De sysselsatte mer i det offentlige rom

Vi ser altså at de som ikke er sysselsatte har mer sosial kontakt blant venner og kjente enn de som er i yrkeslivet. De, på sin side, er mer aktive i det offentlige rom, slik som kino, på kurs og i foreninger enn de som ikke er sysselsatte.

De sysselsatte ikke mindre alene

I utgangspunktet skulle man tro at de sysselsatte unge eldre er mer sammen med andre i løpet av dagen enn de ikke sysselsatte, nettopp fordi de er på en arbeidsplass en stor del av dagen, der de vanligvis oppholder seg sammen med arbeidskolleger. Dette ser ikke ut til å være tilfelle. Sysselsatte og ikke sysselsatte i denne aldersgruppen er omtrent like mye alene i løpet av dagen.

2. Hvem er de unge eldre?

Med de unge eldre mener vi her de som er i alderen 62-66 år, dvs. den delen av befolkningen som er ved slutten av sin sysselsatte del av livet: en stor del har allerede forlatt arbeidslivet, andre henger fortsatt med. De som har sluttet har gjort det av ulike grunner, noen har valgt det frivillig, dels på grunn av en økonomisk tilfredsstillende kompensasjon, andre har blitt utstøtt nettopp på grunn av sin alder, andre har ikke fysisk eller psykisk styrke til å forsette i arbeidslivet lenger, andre har av samme grunn aldri virkelig vært i arbeidslivet.

Det har i de seinere åra blitt en stadig større del av befolkningen som ikke er i yrkeslivet i denne aldersgruppen, og da i første rekke den mannlige delen. Er dette naturlig eller det slik at personer som kunne fungere godt i arbeidslivet går ledig av ulike årsaker. I denne rapporten skal vi se på denne situasjonen og i første rekke se hva SSBs tidsbruksundersøkelser kan fortelle oss om ulike sider ved den.

Vi har valgt å se på de unge eldre som gruppe, altså de i alderen 62-66 år og se dem i forhold til befolkningen i arbeidsdyktig alder i sin helhet dvs. 20-66 år. Vi har også valgt i noen grad å sammenligne situasjonen til de unge eldre med de som står på trappene til å overta deres rolle om få år, dvs. aldersgruppen 55-61 år. Er det stor forskjell mellom disse gruppernes økonomiske situasjon, utdanningsprofil, helse og tidsbruk?

Menn mest sysselsatte

Blant nordmenn i yrkesaktiv alder, dvs. i alderen 20-66 år, er det, ifølge Tidsbruksundersøkelsen 2000, 83 prosent som er sysselsatte. Med det menes at de har hatt inntektsgivende arbeid i minst én time siste uke eller at de har inntektsgivende arbeid som de var borte fra siste uke. Dette gjelder for 87 prosent av mennene og 79 prosent av kvinnene. Denne fordelingen gjelder også for personer som er godt oppe i alderen. Blant personer i aldersgruppen 55-61 år er det fremdeles omtrent den samme andelen som er i inntektsgivende arbeid, både blant kvinner og menn. Forskjellen mellom menn og kvinner er for øvrig nokså konstant i alle aldersgrupper.

Tabell 2.1. Andel sysselsatte blant alle og etter kjønn i ulike aldersgrupper. Prosent. 2000

	Begge kjønn			Menn			Kvinner		
	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år
Andel sysselsatte	83	82	43	87	87	47	79	77	40
Antall svar	2785	336	298	1419	187	149	1366	149	149

Under halve befolkningen i arbeid i 60-årsalderen

Når 60-årsalderen godt og vel er passert, endres tallene betydelig. I aldersgruppen 62-66 år er det 43 prosent som er aktive i arbeidslivet, altså godt under halvparten av befolkningen i den aldersgruppen. Også i denne gruppen er andelen noe høyere blant menn enn kvinner, 47 prosent blant mennene og 40 prosent blant kvinnene.

Høy grad av yrkesaktivitet i Norge

Sammenlignet med andre land i Europa er dette likevel ikke spesielt lave tall. Tall fra de ulike arbeidskraftundersøkelsene som er samlet i Eurostats database, viser at det bare er Island som har en betydelig høyere andel sysselsatte i aldersgruppen 60 til 64 år enn Norge. I andre kvartal 2002 var andelen sysselsatte i denne aldersgruppen 83 prosent i Island, 53 prosent i Sverige, 52 prosent i Norge, 34 prosent i Danmark og 27 prosent i Finland. Går vi lenger sydover, finner vi for eksempel at Tyskland har 22 prosent, Nederland 21 prosent og Belgia 11 prosent. Gjennomsnittet for de 15 EU-landene er 24 prosent.

Den relativt høye andelen sysselsatte i denne aldersgruppen i Norge i forhold til andre land gjelder begge kjønn. I gruppen 60-64 år er andelen sysselsatte menn på 56 prosent og blant kvinner er den 48 prosent. Gjennomsnittet for EU-landene er 33 prosent for menn og 16 prosent for kvinner. (Upublisererte tall fra Eurostat.)

En av tre sysselsatte unge eldre har deltidsstilling

Ifølge tidsbruksundersøkelsene er det ikke slik at alle sysselsatte har heltidsstilling. Av alle sysselsatte i

arbeidsdyktig alder er det 18 prosent som i 2000 hadde deltidsarbeid, dvs. at de arbeider under 30 timer per uke i sitt hovedyrke. Dette har sunket betydelig de siste 30 åra, fra 30 prosent i deltidsstilling i 1970. Det er særlig kvinner dette gjelder. Blant dem er det en mye større andel som er i deltidsstilling enn blant menn. Nedgangen har likevel vært kraftig de siste 30 åra. Den har gått ned fra 61 prosent i 1971 til 31 prosent i 2000, altså en halvering.

Blant de unge eldre har ikke andelen i deltidsarbeid utviklet seg på samme måte. 31 prosent av de sysselsatte var deltidsansatte i 1971. Andelen sank noe til 25 prosent i 1980. Den gikk deretter opp til 28 prosent i 1990, og videre opp til 34 prosent i 2000. Andelen i deltidsarbeid i denne gruppen har altså ikke vært høyere enn nå på de siste 30 åra. For kvinnes del har det vært en nokså jevn nedgang i andelen deltidsansatte i denne perioden, fra 55 prosent i 1971 til 40 prosent i 2000. At vi har hatt en økning i andel deltidsansatte generelt, skyldes derfor andelen blant menn. Mellom 1971 og 1980 var det en kraftig nedgang i andelen deltidsansatte fra 21 prosent i 1971 til 8 prosent i 1980. Deretter var det en økning til 14 prosent i 1990 og en dobling til 27 prosent i 2000. Andelen i deltidsarbeid blant menn og kvinner har ikke vært så lik som den var i 2000 noen gang tidligere i de siste 30 åra.

Ser vi på andelen i deltidsarbeid i forhold til alle dem vi her kaller de unge eldre, der vi også tar med i

betraktning dem som ikke er aktive i yrkeslivet, blir perspektivet noe annerledes. Tallene viser da at andelen i deltidsarbeid har endret seg svært lite de siste 30 åra når det gjelder begge kjønn samlet. Og den har ligget på mellom 13 og 15 prosent. Dette nivået har dessuten vært gyldig for både menn og kvinner både i 1971 og 2000. Blant mennene var det en betydelig nedgang mellom 1971 og 1980 og som holdt seg til 1990. Blant kvinnene var det en nokså betydelig økning fra 1971 til 1980 som har sunket igjen til 1990 og videre til 2000. Totalt sett kan man likevel si at andelen unge eldre i deltidsarbeid har holdt seg temmelig stabil, og at den også er svært lik for menn og kvinner i denne aldersgruppen.

Noe lavere arbeidstid blant unge eldre

En annen måte å måle arbeidstid på er å se på antall timer per uke. Blant de som er sysselsatte er det noe lavere arbeidstid blant de unge eldre enn blant den voksne befolkningen generelt og blant de i alderen 55-61 år, som ligger nokså jevnt med befolkningen generelt. I befolkningen generelt er gjennomsnittlig arbeidstid per uke på 36 timer, 41 blant menn og 30 blant kvinner. Blant de eldre unge er tiden 32 timer, 35 for menn og 30 for kvinner. Det er altså særlig menn som har lavere arbeidstid per uke i denne gruppen i forhold til hele den voksne befolkningen.

Tabell 2.2. Andelen av sysselsatte som er i deltidsstilling¹, i ulike aldersgrupper og kjønn 1971-2000

		1971		1980		1990		2000	
		Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall
20-66 år	Alle	30	1 898	22	2 408	23	2 110	18	2 265
	Menn	12	1 216	4	1 348	7	1 061	7	1 203
	Kvinner	61	682	46	1 060	39	1 048	31	1 062
55-61 år	Alle	22	254	22	338	25	189	21	271
	Menn	11	166	4	198	3	101	6	159
	Kvinner	43	88	49	140	51	88	41	112
62-66 år	Alle	31	111	25	75	28	86	34	130
	Menn	21	78	8	93	14	51	27	70
	Kvinner	55	33	50	62	49	35	40	60

¹Deltidsstilling = Under 30 timer per uke i hovedyrket.

Tabell 2.3. Andelen i deltidsstilling, i heltidsstilling og ikke sysselsatte etter kjønn, alder 62-66 år, 1971-2000. Prosent

	Alle				Menn				Kvinner			
	1971	1980	1990	2000	1971	1980	1990	2000	1971	1980	1990	2000
Deltid	14	14	13	15	14	5	7	13	14	21	18	16
Heltid	32	42	33	29	55	66	45	34	12	21	20	24
Ikke yrkesaktiv	54	45	55	57	30	29	47	53	74	58	62	60
Antall svar	240	280	189	298	112	131	97	149	128	149	92	149

Tabell 2.4. Antall gjennomsnittlige arbeidstimer per uke blant alle og sysselsatte etter alder og kjønn. 2000

	Alle			Sysselsatte		
	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år
Ukentlig gj.snittlig arbeidstid:						
Begge kjønn	30	30	14	36	36	32
Menn	35	36	16	41	41	35
Kvinner	25	23	12	32	30	30

Ved en nærmere kikk på arbeidstiden i 2000, slik neste tabell viser, ser vi at en større andel av de unge eldre enn gjennomsnittet for hele den sysselsatte befolkningen arbeider nokså få timer per uke. Blant de unge eldre er det 21 prosent som arbeider under 20 timer per uke. I befolkningen generelt er det 11 prosent, altså om lag det halve. Motsatt er det 32 prosent av de sysselsatte generelt som arbeider 40 timer eller mer per uke, mens andelen er 22 prosent blant de unge eldre. Både blant menn og kvinner arbeider de unge eldre kortere tid per uke enn sysselsatte generelt, men forskjellen er størst blant mennene.

Tabell 2.5. Arbeidstid per uke blant alle og etter kjønn i ulike aldersgrupper. Prosent. 2000

	Begge kjønn			Menn			Kvinner		
	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år
1-19 timer	11	15	21	5	5	17	19	29	25
20-29 timer	7	7	12	2	3	10	13	13	15
30-39 timer	49	51	45	46	55	40	53	46	50
40 timer el. mer	32	27	22	46	37	33	15	13	10
Antall svar	2 227	271	130	1205	159	70	1 062	112	60

Tabell 2.6. Gjennomsnittlig husholdningsinntekt i en- og topersonshusholdninger etter yrkestilknytning i ulike aldersgrupper. 2000

	20-66 år	55-61 år	62-66 år
Enpersonshusholdning:			
Sysselsatt	180 000	195 000	190 000
Ikke sysselsatt	127 000	:	179 000
Topersonshusholdning:			
Begge sysselsatte	389 000	412 000	404 000
En sysselsatt	312 000	311 000	347 000
Ingen sysselsatte	257 000	:	250 000

Blant kvinnene er forskjellen mellom befolkningen generelt og de unge eldre ikke så stor som blant mennene. Det er likevel slik at både blant de sysselsatte generelt og blant de sysselsatte unge eldre er det også målt på denne måten tydelig at sysselsatte menn bruker mer tid på arbeidet enn kvinner gjør. Blant menn i den voksne befolkningen generelt er det hele 46 prosent som arbeider 40 timer eller mer per uke. Blant unge eldre menn er andelen 33 prosent og blant kvinner i samme gruppe er andelen bare 10 prosent. Vi ser igjen at unge eldre menn som er sysselsatte bruker mer tid på inntektsgivende arbeid enn kvinner, men likevel mindre tid enn voksne menn generelt bruker per uke.

Unge eldre kommer godt ut økonomisk

De unge eldres gjennomsnittlige personinntekt etter skatt er noe lavere enn for den voksne befolkningen generelt og for personer i alderen 55-61 år. En viktig årsak til at inntekten er lavere, er at en mindre del av de unge eldre er sysselsatte i forhold til hele befolkningen i yrkesaktiv alder. Splitter vi derimot opp og ser på sysselsatte og ikke sysselsatte, kommer aldersgruppen 62-66 år bedre ut enn de andre gruppene. De ikke sysselsatte har en personinntekt som er 20 000 kr mer enn de ikke sysselsatte i den voksne befolkningen i alderen 20-66 år. De sysselsatte ligger også noe over gjennomsnittet for sysselsatte i befolkningen generelt. (Se tabell V2.5)

Stort sett ligger de unge eldre over gjennomsnittet for befolkningen i yrkesaktiv alder også når det gjelder husholdningsinntekt. I enpersonshusholdninger er det særlig blant de ikke sysselsatte at inntekten er høyere. I slike husholdninger er inntekten mer enn 50 000 høyere blant de ikke sysselsatte i aldersgruppen 62-66 år enn blant ikke sysselsatte i gruppen hele gruppen 20-66 år. I topersonshusholdninger er det også høyere husholdningsinntekt blant de unge eldre både i de husholdninger der begge er sysselsatte og der en av partene er yrkesaktiv. I de topersonshusholdninger hvor ingen av partene er sysselsatte, er det derimot liten forskjell mellom unge eldre og hele befolkningen i yrkesaktiv alder.

De sysselsatte har i større grad bil og hytte

Det er så vanlig med ulike typer utstyr i boligen, slik som vaskemaskin, oppvaskmaskin og telefon, at det ikke gir noen indikasjon om ulike grupper i samfunnet har det materielt bra eller ikke. En viss indikasjon kan derimot eierskap av bil og hytte/fritidshus gi. Disse godene gir også en frihet og uavhengighet som kan gjøre livet lettere for de unge eldre.

Både de som bor alene og de som bor sammen med andre og uansett om de er sysselsatte eller ikke er de unge eldre bedre stilt en gjennomsnittet for personer i yrkesaktiv alder generelt både når det gjelder bil i husholdningen og hytte/fritidshus. De har det også bedre enn tilsvarende grupper i aldersgruppen 55-61 år.

Likevel er det slik at de ikke sysselsatte blant de unge eldre er dårligere stilt enn de sysselsatte både blant de som bor alene og de som bor sammen med andre. Blant de ikke sysselsatte som bor alene er det 59 prosent som eier eller disponerer bil og 24 prosent eier eller disponerer fritidshus. Blant de sysselsatte i samme gruppe er andelen henholdsvis 86 og 41 prosent. Blant de som bor sammen med flere i husholdningen er ikke forskjellen like stor. Det er likevel slik at andelen som eier eller disponerer hytte/fritidshus blant de ikke sysselsatte er 50 prosent, mens den er 61 prosent blant de sysselsatte.

Tabell 2.7. Andel som har bil og fritidsbolig i husholdningen etter yrkestilknytning, antall personer i husholdningen og aldersgruppe. 2000. Prosent

	20-66 år		55-61 år		62-66 år	
	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte
Bor alene:						
Har bil	67	43	67	:	86	59
Har fritidshus	27	21	28	:	41	24
Antall personer	356	119	34	17	29	42
Bor med flere:						
Har bil	96	87	98	89	100	94
Har fritidshus	41	39	51	29	61	50
Antall personer	1 911	399	237	48	101	126

Flere med akademiske yrker blant dem som fortsatt er sysselsatte

Det er ikke tilfeldig hvem som faller ut av yrkeslivet før begynnelsen av 60-årsalderen og hvilke som fortsetter i arbeid etter dette. Blant dem som fortsatt er sysselsatte i alderen 62-66 år er 34 prosent enten ledere, politikere eller har et yrke som krever høyere akademisk utdanning. Blant dem som tidligere har vært sysselsatte, men ikke er i arbeid lenger er det bare 17 prosent som har tilhørt disse yrkesgruppene. Det er en større andel av dem som ikke er sysselsatte lenger som har vært knyttet til manuelt arbeid, slik som primærnæring, håndverk, industri og transport. Personer innen kortere teknisk utdanning og annen høyere utdanning av kortere varighet, kontor-, service- og omsorgsarbeid er nokså jevnt fordelt mellom de to gruppene.

Når vi splitter opp de to gruppene i om de har fått tilbud om avtalefestet pensjonsordning, kommer det fram visse forskjeller. Blant de som har fått tilbud om AFP er det en overvekt av både personer i akademiske yrker, personer med kortere høyskoleutdanning og personer i kontor-, service- og omsorgsykker blant de som fortsatt er i arbeid. Blant dem som har fått tilbud og som ikke lenger er sysselsatte, er det en stor overvekt av personer i manuelt arbeid. Blant dem som ikke har fått tilbud om AFP er det bare akademikerne som er i overvekt blant dem som fremdeles er sysselsatte. Her er forskjellen til gjengjeld stor: 35 prosent blant dem som fremdeles er sysselsatte, 12 prosent blant dem som ikke lenger er sysselsatte. Motsatt er det en større andel ikke sysselsatte både blant dem som har hatt arbeid i yrker med høyere utdanning av kortere varighet og blant dem som har vært i manuelt arbeid.

Et mindretall sysselsatte har yrkesaktiv partner

Mens det er 83 prosent av den voksne befolkningen med partner som har yrkesaktiv partner, er andelen bare 39 prosent blant de unge eldre (tabell V2.5b). Blant de sysselsatte i denne gruppen er det 57 prosent som har yrkesaktiv partner, mens andelen er bare 25 prosent blant de som selv ikke er sysselsatte. I den voksne delen av befolkningen generelt er det over dobbelt så mange som har yrkesaktiv partner mens de selv ikke er sysselsatte, dvs. 59 prosent.

Blant de sysselsatte mennene i alderen 62-66 år som lever i et parforhold er det 65 prosent som har yrkesaktiv partner, blant kvinnene bare 46 prosent. Blant de som ikke er sysselsatte er det 32 prosent av mennene og 19 prosent av kvinnene som har partner som er yrkesaktiv. Dette har nokså sikkert sammenheng med at i ekteskap er menn i gjennomsnitt ca. 4 år eldre enn kvinnene. Derfor er det slik at når kvinnene er i denne aldersgruppen, har en stor andel av deres menn passert grensen for alderspensjon.

Lavere utdanning blant ikke sysselsatte

Mens det for den voksne befolkningen generelt er 11 prosent som har utdanning på grunnskolenivå, 60 prosent på videregående skolenivå og 29 prosent på høyskole/universitetsnivå er fordelingen henholdsvis 30, 51 og 19 prosent blant 62-66-åringene. Mens det altså er bare en av ti som har kun grunnskole i befolkningen generelt, gjelder det en av tre blant de unge gamle.

Tabell 2.8. Yrkesstatus blant sysselsatte og tidligere yrke blant ikke sysselsatte, alder 62-66 år. 2000. Prosent

	Syssel-satte	Tidligere yrke blant ikke sysselsatte
1-2: Akademiske yrker, ledere, politikere	34	17
3: Teknikere, yrker med kortere høyskole/universitetsutdanning	17	14
4-5: : Kontor, service og omsorg	28	29
6-9: Primærnæring, håndverk, industri, transport og yrker uten krav til utdanning	21	40
I alt	100	100
Antall svar	119	148

Tabell 2.9. Yrkesstatus blant sysselsatte og tidligere yrke blant ikke sysselsatte etter tilbud om AFP, alder 62-66 år. 2000. Prosent

	AFP/i arbeid	AFP/ ikke i arbeid	Ikke AFP/ i arbeid	Ikke AFP/ikke i arbeid
1-2: Akademiske yrker, ledere, politikere	35	26	35	12
3: Teknikere, yrker med kortere høyskole/universitetsutdanning	23	16	8	13
4-5: : Kontor, service og omsorg	27	21	37	35
6-9: Primærnæring, håndverk, industri, transport og yrker uten krav til utdanning	15	38	20	41
I alt	100	100	100	100
Antall svar	77	57	25	91

Tabell 2.10. Utdanningsgrad blant alle, og etter yrkesaktivitet i aldersgruppen 20-66 år og 62-66 år. Prosent. 2000

	Alle		Sysselsatte		Ikke sysselsatte	
	20-66 år	62-66 år	20-66 år	62-66 år	20-66 år	62-66 år
Grunnskole	11	30	9	17	24	39
Videregående skole	60	51	60	56	61	47
Høyskole/universitet	29	19	31	27	15	14
I alt	100	100	100	100	100	100

Fordelingen mellom sysselsatte og ikke sysselsatte viser at det både blant de unge eldre og blant de voksne generelt er en større andel med høyere utdanning blant de som er sysselsatte enn blant de ikke sysselsatte. I begge gruppene er andelen med høgskole/universitetsutdanning omtrent dobbelt så stor blant de sysselsatte. Det er likevel slik at andelen med kun grunnskoleutdanning er høyere blant de sysselsatte unge eldre enn blant den voksne befolkningen generelt. Dette skyldes at det er en generelt høyere utdanningsgrad blant den yngre del av den voksne befolkningen. Det er altså slik blant de unge eldre, som for befolkningen generelt, at det er de med utdanning som i større grad er sysselsatte enn de uten utdanning over grunnskolenivå.

De uten arbeid bor i mindre grad i byene

Det er liten forskjell mellom unge eldre og de voksne generelt når det gjelder hva slags boområde de tilhører (tabell V2.5). 45 prosent av de unge eldre og 43 prosent av de voksne generelt bor i byer på 20 000 innbyggere eller mer. Dette endrer seg når vi splitter opp etter yrkesaktivitet. Blant voksne generelt i yrkesaktiv alder er det 42 prosent av de sysselsatte som bor i byer og 48 prosent av de ikke sysselsatte som bor i byer. Dette betyr at flere av de ikke sysselsatte bor i byer enn de sysselsatte. For de unge eldre er det omvendt: Blant dem er det 50 prosent av de sysselsatte som bor i byer og 41 prosent av de ikke-sysselsatte. Vi finner altså en større andel av de ikke sysselsatte utenfor byene.

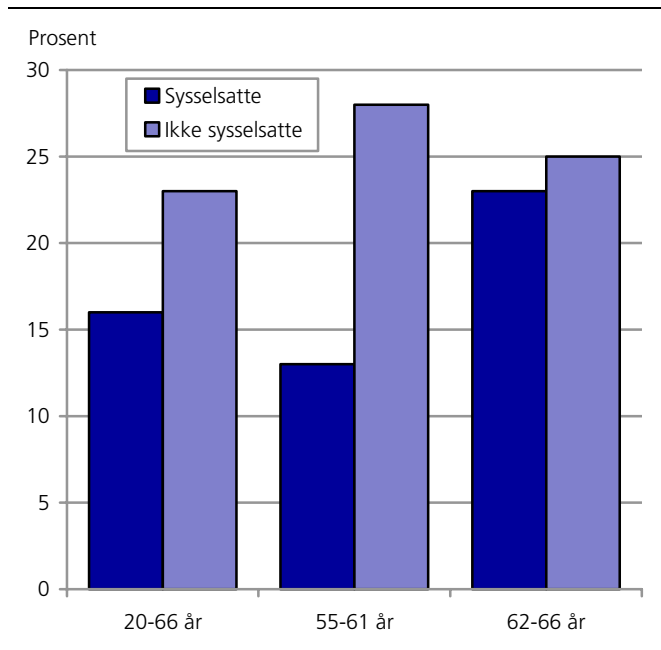
For begge aldersgrupper er det slik at de ikke sysselsatte med høy utdanning i større grad bor i byer enn i mindre tettbygde strøk, men andelen er mindre blant de unge eldre enn for personer i yrkesaktiv alder generelt, dvs. 55 prosent mot 71 prosent. Dette kan skyldes at de unge eldre med høy utdanning som ikke er sysselsatte i større grad enn de yngre har trykket seg tilbake fra arbeidslivet, og ikke lenger har det samme behovet for å bo i de tett befolkede områdene hvor etterspørselen etter utdannet arbeidskraft vanligvis er størst.

De unge og de eldre mest enslige

I befolkningen i yrkesaktiv alder, dvs. i gruppen 20-66 år, er det 17 prosent som bor alene. Innenfor denne gruppen er det de yngste, dvs. aldersgruppen 20-29 år som har høyest andel aleneboere, med 27 prosent. I gruppen 30-39 år synker andelen til 14 prosent, og videre ned til 11 prosent i gruppen 40-54 år. I gruppen 55-61 år stiger andelen litt til 15 prosent., og blant unge eldre er andelen oppe i 24 prosent. Det danner seg altså en typisk u-kurve, med høyest andel aleneboere blant de yngste og de eldste.

Ser vi på befolkningen i yrkesaktiv alder, er det betydelig flere som bor alene blant de ikke sysselsatte enn blant de sysselsatte. Dette finner vi også blant personer i alderen 55-61 år. Blant de unge eldre er det derimot slik at andelen som bor alene er nokså jevnstor i begge grupper.

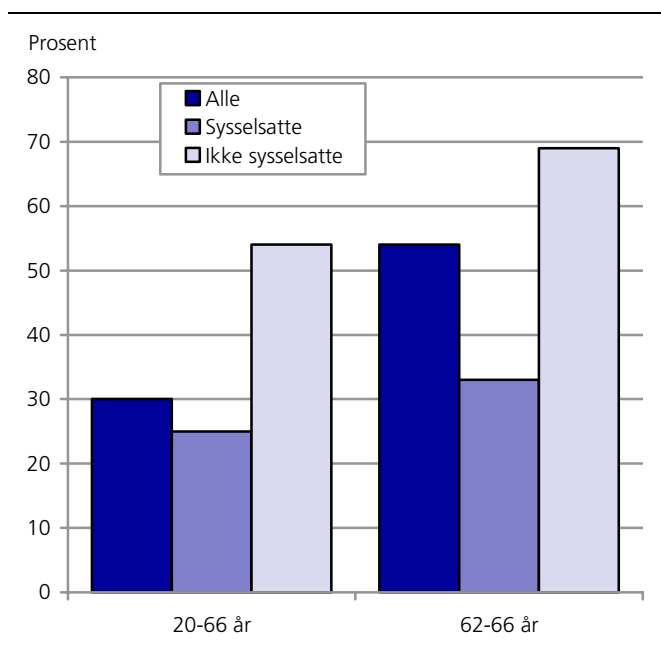
Figur 2.1. Andel som bor alene i husholdningen etter yrkestilknytning og aldersgruppe. 2000. Prosent

Sju av ti unge eldre uten arbeid har varig sykdom

Sykdom og lidelser øker med alderen. Mens 30 prosent av den voksne befolkningen generelt har en sykdom eller lidelse av varig natur, er andelen 54 prosent blant de unge eldre.

Figur 2.2. Andel med sykdom/lidelser blant alle og etter yrkestilknytning i aldersgruppene 20-66 år og 62-66 år. Prosent

Både blant de voksne generelt og blant de unge eldre er sykkeligheten lavere blant de sysselsatte enn blant de andre. Blant de unge eldre som er sysselsatte er det i

overkant av tre av ti som har en sykdom eller lidelse av varig natur. Blant de ikke sysselsatte i samme gruppe gjelder det nær sju av ti. Dette betyr at omtrent tre av ti ikke sysselsatte i denne aldersgruppen ikke lider av noen sykdom eller lidelse av varig natur. Blant de voksne generelt er det noe under halvparten av de som er uten arbeid som ikke har varig sykdom eller lidelse.

Mer slitasje på kroppen

Kroppslige problemer øker med alderen. De unge eldre har på grunn av helseproblemer eller funksjonshemming mer vansker med å delta i ulike aktiviteter enn voksne generelt. Det gjelder både deltakelse i fritidsaktiviteter (37 mot 16 prosent), gå i trapper en etasje (14 mot 6 prosent), vask og rengjøring av bolig (20 mot 8 prosent), bevege seg ut av boligen på egenhånd (5 mot 2 prosent) og bruk av offentlige transportmidler (6 mot 2 prosent). (Se tabell V2.6)

For begge aldersgrupper er det en større andel som har problemer med disse aktivitetene blant de ikke sysselsatte enn blant de sysselsatte. Blant de unge eldre er det 18 prosent av de sysselsatte som har vansker med å delta i fritidsaktiviteter. Blant de ikke sysselsatte er andelen 52 prosent. Når det gjelder å gå i trapper en etasje opp og ned, er forholdet 5 mot 20 prosent. For vask og rengjøring av bolig er forholdet 8 mot 29 prosent. For vansker med å bevege seg ut av boligen på egenhånd, er forholdet 1 mot 9 prosent. For vansker med å bruke offentlige transportmidler er forholdet 2 mot 9 prosent. Det er m.a.o. tydelig at de som ikke er sysselsatte har større fysiske problemer enn de som er i arbeid.

Kvinner har mest vansker

Nesten uten unntak har kvinner større vansker med å utføre de ulike aktivitetene enn menn har (se tabell V2.6). Blant unge eldre kvinner som ikke er sysselsatte er det nesten 60 prosent som har vansker med å delta i fritidsaktiviteter, en av fire har vansker med å gå i trapper, nær 40 prosent har vansker med å vaske og rengjøre boligen og 15 prosent har vansker med å bruke offentlige transportmidler.

En forklaring på at kvinner har større problemer med å utføre slike aktiviteter enn menn, kan være at middelaldrende og eldre kvinner i større grad lider av muskel-/sjelettsykdommer enn menn i samme aldersgrupper (Helse i Norge, 2001). I 1998 oppga 29 prosent menn og 39 prosent kvinner i alderen 45-66 år at de hadde slike lidelser. Særlig gjelde det ryggplager.

Ikke større psykiske problemer

I spørreskjemaet til tidsbruksundersøkelsen 2000 ble informantene spurt om en del psykiske plager: Redsel/engstelse, nervøsitet/indre uro, håpløshet for framtida, nedtrykthet/tungsindighet og bekymring/urolighet. Det er omtrent like mange som ikke oppgir noen slike plager blant de unge eldre og blant de

voksne generelt (70 mot 68 prosent). Det er heller ikke stor forskjell blant dem som lider av mange slike plager (4-5): 11 prosent blant de unge eldre og 8 prosent blant voksne generelt. Ut fra dette bør vi kunne trekke den konklusjon at det ikke ser ut til at unge eldre i nevneverdig grad har større psykiske lidelser på dette feltet enn voksne generelt.

De sysselsatte mindre plaget

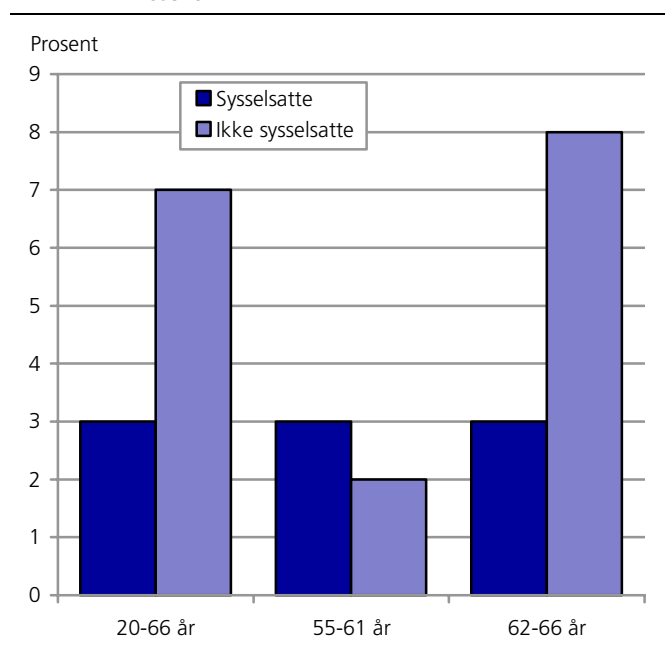
Skiller vi mellom sysselsatte og ikke sysselsatte finner vi i begge aldersgruppene at de ikke sysselsatte har større psykiske problemer enn de sysselsatte. Mens det blant sysselsatte unge eldre er 85 prosent som ikke oppgir å ha noen av de psykiske plagene som de blir presentert for, er andelen 59 prosent blant de som ikke er sysselsatte. Det er 16 prosent av dem som oppgir 4-5 plager, mot 4 prosent blant de sysselsatte.

Få har omsorgsansvar

De som bor i flerpersongshusholdninger ble i undersøkelsen stilt spørsmål om det er noen i husholdningen som trenger ekstra stell, tilsyn eller hjelp med daglige gjøremål på grunn av varig sykdom, funksjonshemming eller høy alder.

Her er det små forskjeller mellom unge eldre og befolkningen i yrkesaktiv alder som helhet: Det er en noe større andel av de ikke sysselsatte som har personer i husholdningen som trenger ekstra stell i forhold til de sysselsatte. Det er likevel bare 8 prosent av de unge eldre som ikke er sysselsatte som oppgir dette. I vurderingen av dette tallet må en ta hensyn til at dette er omsorg for personer i egen husholdning. Eventuelle personer man har omsorg for som ikke bor i egen husholdning er ikke medregnet her.

Figur 2.3., Andel som har personer som trenger ekstra stell i husholdningen etter yrkesstatus og aldersgruppe. 2000. Prosent

3. Egne oppfatninger og holdninger

I spørreskjemaet for 2000-undersøkelsen ble det stilt en del spørsmål av vurderende art. Disse dreide seg om egen livssituasjon generelt og om arbeidssituasjonen og om forholdet til tid.

Økonomi og forhold på arbeidsplassen

I undersøkelsen ble de unge eldre som har fått tilbud om varige førtidspensjonsordninger spurt om hvorfor de likevel har fortsatt i arbeidet. Det de legger størst vekt på er økonomiske forhold. En av tre oppgir dette som hovedfaktoren for at de har fortsatt. En av fem svarer at de har faglig interessante oppgaver. Omtrent like mange svarer at de ønsker å ha noe å gjøre og at det er godt miljø på arbeidsplassen. Kun få svarer at det er et ønske fra arbeidsgiver som har ført til at de har fortsatt i arbeidslivet.

Tabell 3.1. Forhold som har hatt størst og størst/neststørst betydning for å fortsette å arbeide til tross for tilbud om varige førtidspensjonsordninger. 2000. Prosent

	Størst betydning	Nest størst betydning	Sum størst/nest størst betydning
Økonomiske forhold	33	12	45
Faglig interessante oppgaver	22	23	45
Ønsker å ha noe å gjøre	20	28	45
Godt miljø på arbeidsplassen	17	33	50
Ønske fra arbeidsgiver	4	0	4
Annen årsak	4	2	6
Antall svar	49	49	49

Slår vi sammen det som har størst og nest størst betydning, viser det seg at nærmere halvparten peker på både økonomiske forhold, godt miljø på arbeidsplassen, ønsker å ha noe å gjøre og faglig interessante oppgaver. Ved siden av det økonomiske er det altså forhold knyttet til arbeidsplassen svært mange trekker fram. Få peker på andre faktorer. Dette bør ses i sammenheng med at det er de som har yrker som krever høyere utdanning som i størst grad fortsetter i yrkeslivet.

Tidligere ønske om pensjon med førtidspensjonsordninger

I Levekårsundersøkelsen 2000 ble personer 50 år eller eldre spurt om når de ønsket å pensjonere seg, blant de som er på arbeidsplasser som omfatter AFP eller andre førtidspensjonsordninger, var det til sammen 18 prosent som mente de ville være pensjonert seg ved fylte 60 år og til sammen 64 prosent ved fylte 62 år. Personer på arbeidsplasser som ikke er omfattet av noen form for førtidspensjonsordning, var de respektive tallene 16 prosent og 32 prosent. I denne gruppen var det dessuten langt flere som ikke kunne gi noe svar på når de ville pensjonere seg.

De som uttrykte ønske om å slutte i arbeidslivet før de er 67 år, ble videre i Levekårsundersøkelsen 2000 spurt om har som har størst og nest størst betydning for at de vil slutte.

Tabell 3.2. Forhold som har hatt størst og størst/nest-størst betydning for å slutte i arbeidet før fylte 67 år. Etter om arbeidsplassen er omfattet av AFP/andre varige førtidspensjonsordninger. Alder 50-61 år. 2000. Prosent

	Er omfattet av varige førtidspensjonsordninger			Er ikke omfattet av varige førtidspensjonsordninger		
	Størst betydning	Nest størst betydning	Sum størst/nest størst betydning	Størst betydning	Nest størst betydning	Sum størst/nest størst betydning
Økonomien tillater det	40	20	60	46	17	63
Egne helseproblemer	17	16	33	18	25	43
Omsorgstrengende rundt deg	1	4	5	0	1	1
Arbeidet er for slitsomt fysisk	17	13	30	12	15	27
For vanskelig å følge med faglig	4	5	9	4	4	8
Arbeidsgivers holdning	2	5	7	1	4	5
Ektefelle/samboer slutter	5	5	10	8	6	14
Kolleger i samme aldersgruppe slutter	1	6	7	1	1	2
Omstrukturering/nedlegging i bedriften	4	8	12	1	4	5
Annen årsak	9	12	21	8	15	23
Antall svar	292	292	292	86	86	86

Kilde: Levekårsundersøkelsen 2000.

Tabell 3.3. Holdning til nåværende arbeidstid blant sysselsatte etter kjønn, i ulike aldersgrupper. 2000. Prosent

	20-66 år		55-61 år		62-66 år	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Nåværende arbeidstid passer best	80	79	80	86	86	95
Kortere arbeidstid passer best	17	15	20	11	13	5
Lengre arbeidstid passer best	3	6	0	3	1	0
	1 205	1 062	159	112	70	60

Økonomi betyr mest også for dem som vil slutte

Både de som er på en arbeidsplass som er omfattet av AFP eller andre førtidspensjonsordninger og de som ikke er på en slik arbeidsplass, legger størst vekt på at økonomien tillater det når de ønsker å slutte før 67 år. I det hele tatt er det temmelig stor likehet mellom de to gruppene når det gjelder hva de legger vekt på som betydningsfullt for at de vil slutte tidlig i arbeidslivet. I tillegg til økonomi er det helseproblemer og slitsomt fysisk arbeid som framheves. At ektefelle/samboer slutter tidlig i arbeidslivet og at de føler det e vanskelig å følge med faglig legges også vekt på.

Nåværende arbeidstid passer best

Selv om mange forsetter i arbeidet etter fylte 60 år, er det ikke dermed sikkert at den arbeidstiden de har er den som passer dem best. Ser vi på hele befolkningen i arbeidsdyktig alder, er det omtrent åtte av ti som synes at deres nåværende arbeidstid passer best. Dette gjelder både menn og kvinner. Blant dem som ønsker en endring er det flest som helst ville ha kortere arbeidstid, mens kun et lite mindretall ønsker seg lengre arbeidstid. Blant sysselsatte i aldersgruppen 55-61 år og 62-66 år er det også en stor majoritet som er fornøyd med sin nåværende arbeidstid, størst blant kvinnene. Svært få ønsker seg lengre arbeidstid. I begge gruppene er det mennene som helst ønsker seg kortere arbeidstid. Dette kan vi se i sammenheng med at kvinner i begge disse aldersgruppene har kortere arbeidstid enn mennene.

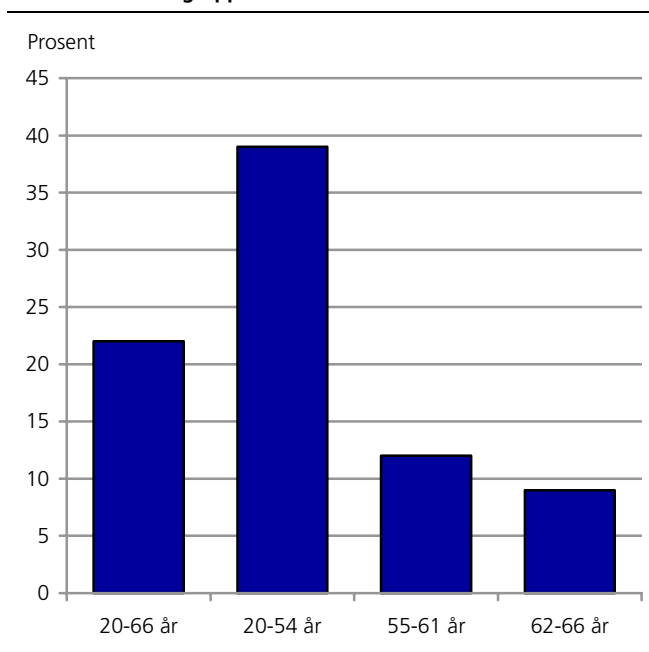
Tabell 3.4. Holdning til nåværende arbeidstid blant sysselsatte med deltids og heltids arbeid, i ulike aldersgrupper. 2000. Prosent

	20-66 år		55-61 år		62-66 år	
	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid
Nåværende arbeids- tid passer best	82	79	92	80	98	87
Kortere arbeidstid passer best	3	19	1	20	2	12
Lengre arbeidstid passer best	5	2	6	0	0	1
	425	1 840	59	212	43	87

De deltidsansatte mest fornøyd med arbeidstida

For å gi en illustrasjon av det siste, har vi i neste tabell delt de sysselsatte etter om de arbeider deltid eller heltid. Det er helt tydelig at de godt voksne som er deltidsansatte er mest fornøyd med sin arbeidstid. De heltidsansatte mener derimot i større grad at korte arbeidstid hadde passet dem best. I den grad noen ønske lengre arbeidstid, er det de deltidsansatte.

Figur 3.1. Andelen som mottar uførepensjon som tror at de i framtiden vil kunne ha inntektsgivende arbeid dersom det legges praktisk til rette for det, i ulike aldersgrupper. 2000. Prosent

Få uføre tror på videre inntektsarbeid

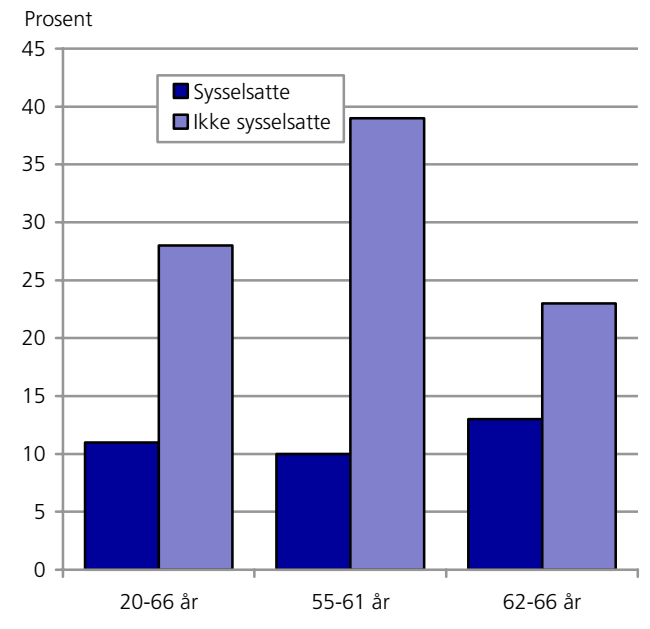
I undersøkelsen ble de uføretrygdede spurt om de tror at de i framtiden vil kunne ha inntektsgivende arbeid dersom det legges praktisk til rette for det. Mens det i aldersgruppen 20-66 år som helhet er 22 prosent av de uføre som tror de under slike forutsetninger kunne ha inntektsgivende arbeid, er andelen betydelig lavere blant de eldre: 12 prosent blant aldersgruppen 55-61 år og 9 prosent blant gruppen 62-66 år. Til sammenligning er det 39 prosent blant de uføre i alderen 20-54 år som tror de vil kunne ha inntektsgivende arbeid. Det er nok naturlig at de eldre har en litt svakere framtidstro en yngre, også blant de uføre.

Unge eldre uten arbeid kjeder seg mindre enn andre

Er det slik at de som ikke er i arbeidslivet kjeder seg mer enn de som er i arbeid? Opplever de at tiden faller lang? I alle tre aldersgruppene er det slik at de som ikke er i arbeid i større grad opplever at tiden faller lang enn de som er i arbeid. Blant de sysselsatte er de i overkant av 10 prosent i alle tre gruppene som svarer at de ofte eller noen ganger opplever at tiden faller lang. De ikke sysselsatte i alle tre gruppene svarer i mye større grad at tiden ofte eller noen ganger faller

lang. Men mens det i hele den sysselsatte befolkningen fra 20 til 66 år er 28 prosent av de ikke sysselsatte som føler at tiden faller lang og prosenten er 39 i aldersgruppen 55-61 år, er den "bare" 23 prosent blant ikke sysselsatte i gruppen 62-66 år.

Figur 3.2. Andel som opplever at tiden ofte eller noen ganger faller lang etter yrkestilknytning og aldersgruppe. 2000. Prosent

Dette tyder på at denne gruppen har en noe annen innstilling til fritiden enn de andre gruppene: De har i større grad valgt den ikke-sysselsatte situasjonen selv og er mer innstilt på at dette er en normaltilstand og har kanskje derved et annet forhold til den tiden de har til disposisjon og utnytter den på en annen måte.

Lite og jevnt fordelt stress

I tilknytning til registrering av aktiviteter i tidsbruksundersøkelsen, ble de som deltok i undersøkelsen også bedt om å angi i hvilken grad de følte seg stresset de dagene de fylte ut dagbok for. Få svarte at de var stresset hele eller store deler av dagen. Det gjelder uansett aldersgruppe og om de var sysselsatte eller ikke. I hver av aldersgruppene er det liten forskjell i svarene mellom de sysselsatte og de ikke sysselsatte.

Andelen som svarte at de ikke var stresset i det hele tatt stiger med alderen. Blant de unge eldre var det hele 78 prosent som ga dette svaret. Og blant de sysselsatte i denne aldersgruppen var det 80 prosent som oppga at de ikke var stresset.

Kjønnfordelingen viser at 82 prosent av sysselsatte menn i denne aldersgruppen oppga at de ikke var stresset i løpet av dagen, var andelen 78 prosent blant kvinner.

De unge eldre minst stresset

Dette er tall for alle dager i uka. Hvis vi ser på de sysselsatte og bare på de dager de er sysselsatte, viser tallene at det også da er de unge eldre som i minst grad er stresset i løpet av dagen. Mens 44 prosent av den sysselsatte delen av befolkningen generelt oppgir at de er stresset hele eller deler av dagen, gjelder det bare 27 prosent av de unge eldre.

Heltidsstilling betyr mer stress

Når vi ser på de unge eldre som er sysselsatte etter om de arbeider i heltids eller deltids stilling, ser det ut til å være en forskjell. Mens 16 prosent av de deltidsansatte oppgir at de er stresset i løpet av dagen, er andelen 30 prosent blant de heltidsansatte. I denne gruppen er 4 prosent stresset hele dagen eller store deler av dagen, mens ingen av de deltidsansatte oppgir dette.

Tabell 3.5. Andel blant sysselsatte og ikke sysselsatte i ulike aldersgrupper som følte seg stresset på dagbokdagen. 2000. Prosent

	Alle			Sysselsatte			Ikke sysselsatte		
	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år
Ja, hele dagen	1	1	2	1	1	0	2	0	3
Ja, store deler av dagen	5	2	2	5	2	1	4	4	3
Ja, en liten del av dagen	28	22	18	29	23	19	24	22	18
Nei, ikke i det hele tatt	66	74	78	65	74	80	70	73	76
Antall svar	5 045	627	553	4 127	515	244	918	112	309

Tabell 3.6. Andel sysselsatte i ulike aldersgrupper som følte seg stresset på dager de var i arbeid. 2000. Prosent

	20-66 år	55-61 år	62-66 år
Ja, hele dagen	1	2	1
Ja, store deler av dagen	7	3	2
Ja, en liten del av dagen	36	28	24
Nei, ikke i det hele tatt	56	68	73

Tabell 3.7. Andel i deltids- og heltidsarbeid som følte seg stresset på dager de var i arbeid. Alder 62-66 år. 2000. Prosent

	Alle i arbeid	I deltidsarbeid	I heltidsarbeid
Ja, hele dagen	1	0	1
Ja, store deler av dagen	2	0	3
Ja, en liten del av dagen	24	16	26
Nei, ikke i det hele tatt	73	84	70
Antall svar	139	37	102

De sysselsatte har noe mer positive opplevelser om dagens gjøremål

Hvem er det så som opplever positive og negative gjøremål i løpet av dagen? Tidsbruksundersøkelsen gir også et inntrykk av det. For hver dagbokdag som ble utfylt ble deltakerne i undersøkelsen bedt om å angi om det var noen aktiviteter de ville framheve som spesielt positive eller negative.

I alle de tre aldersgruppene vi opererer med er det langt flere som opplever positive gjøremål enn negative. I underkant av 50 prosent opplever positive gjøremål i løpet av dagen, mens 10 prosent eller færre opplever negative gjøremål. Forskjellen mellom de sysselsatte og de ikke sysselsatte er ikke stor når det gjelder positive og negative gjøremål. Både i aldersgruppen 55-61 år og 62-66 år der det noen flere blant de sysselsatte som opplever positive gjøremål enn de ikke sysselsatte. På den negative siden er fordelingen mellom de to gruppene nokså lik.

Flest vanlige dager for alle grupper

En annen indikasjon på hvordan dagen er for de forskjellige gruppene kommer fram i vurderingen om de brukte tiden som vanlig eller om de hadde en spesiell dag. For alle aldersgruppene er det rundt 60 prosent som har brukt tiden som vanlig, mens rundt 40 prosent har hatt en spesiell dag. Det er en liten tendens til at de sysselsatte i noe større grad har hatt en spesiell dag enn de ikke sysselsatte. Spesielt gjelder dette for aldersgruppen 55-61 år.

De sysselsatte har mer problemer med å rekke alt som må gjøres.

Vi har allerede sett på opplevelsen av stress i hverdagen. Et annet mål i undersøkelsen som kan registrere oppjagethet er spørsmålet om de pleier å ha så mye å gjøre på hverdagen at de har vanskelig for å rekke alt som må gjøres. De unge eldre er i mindre grad i en slik situasjon enn personer i yrkesaktiv alder generelt og enn de som er i aldersgruppen 55-61 år. Blant de unge eldre er det 12 prosent som ofte er i en slik situasjon og 37 prosent sier de aldri er i en slik situasjon. I befolkningen som helhet er disse andelenene henholdsvis 32 og 14 prosent. De sysselsatte i alle aldersgruppene er mer tilbøyelig til å ha mye å gjøre i forhold til de ikke sysselsatte. Blant de unge eldre er det 21 prosent av de sysselsatte som ofte har problemer med å rekke alt som må gjøres. Blant de som ikke er sysselsatte er andelen bare 6 prosent. Blant de sysselsatte er det 20 prosent som aldri har slike problemer. Denne andelen er på 53 prosent blant de som ikke er sysselsatte.

Tabell 3.8. Andel sysselsatte og ikke sysselsatte i ulike aldersgrupper som opplevde positive og negative gjøremål en gjennomsnittsdag. 2000. Prosent

	Alle			Sysselsatte			Ikke sysselsatte		
	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år
Positive gjøremål	48	47	45	48	48	48	47	38	41
Negative gjøremål	10	6	5	10	6	6	9	6	4

Tabell 3.9. Andel sysselsatte og ikke sysselsatte i ulike aldersgrupper som hadde en vanlig dag/hadde en spesiell dag, en gjennomsnittsdag. 2000. Prosent

	Alle			Sysselsatte			Ikke sysselsatte		
	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år
Brukte tiden som vanlig	62	59	65	61	57	63	64	69	67
Hadde en spesiell dag	38	41	35	39	43	37	36	31	33
	5 033	624	555	4 117	513	245	916	111	310

Tabell 3.10. Andel sysselsatte og ikke sysselsatte i ulike aldersgrupper etter om de pleier å ha så mye å gjøre på hverdagene at de har vanskelig å rekke alt som må gjøres. 2000. Prosent

	Alle			Sysselsatte			Ikke sysselsatte		
	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år
Ofte	32	23	12	35	27	21	14	4	6
Noen ganger	34	33	28	35	37	36	30	15	22
Sjelden	20	24	21	20	22	23	20	31	19
Aldri	14	20	37	10	13	20	35	50	53
Antall svar	2 785	336	298	2267	271	130	518	65	168

Tabell 3.11. Andel sysselsatte og ikke sysselsatte i ulike aldersgrupper etter om det er noe de skulle gjøre på hverdagene som de ikke har mulighet for å gjøre på grunn av tidsmangel. 2000. Prosent

	Alle			Sysselsatte			Ikke sysselsatte		
	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år
Ofte	21	17	9	24	20	15	11	2	4
Noen ganger	36	32	16	40	37	31	20	8	5
Sjelden	23	21	26	22	21	27	25	20	26
Aldri	19	31	49	15	22	26	44	69	66
Antall svar	2 785	336	298	2 267	271	130	518	65	168

Tabell 3.12. Andel sysselsatte og ikke sysselsatte i ulike aldersgrupper etter om det er noe de skulle gjøre på hverdagene som de ikke har mulighet for å gjøre på grunn av tidsmangel. 2000. Prosent

	Alle			Sysselsatte			Ikke sysselsatte		
	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år
Samvær med familie/barn	25	20	14	26	20	14	18	:	14
Utdanning	4	1	2	3	1	3	10	:	0
Inntektsgivende arbeid	1	0	1	1	1	1	5	:	2
Samvær med venner	13	9	9	13	8	9	12	:	9
Husarbeid	2	3	1	2	3	1	1	:	2
Arbeid med hage, bolig eller hytte	6	15	16	7	15	21	3	:	7
Fysisk aktivitet	19	16	20	19	17	18	15	:	23
Andre fritidsaktiviteter	16	20	22	16	20	20	14	:	26
Avslapping, TV, o.l.	4	3	1	4	3	1	4	:	2
Annet	9	10	11	8	10	10	14	:	12
Vet ikke	1	3	3	1	2	2	3	:	4
Antall svar	2 200	229	153	1 928	208	96	272	21	57

De sysselsatte har mest tidsmangel

Noe av det samme forholdet som ovenfor finner vi i svarene på spørsmålet om det er noe de skulle gjøre på hverdagene som de ikke har mulighet for å gjøre på grunn av tidsmangel. Igjen er det de eldre som har minst problemer med dette og de sysselsatte i større grad enn de som ikke er sysselsatte.

Blant de unge eldre er det 15 prosent av de sysselsatte som ofte har slik tidsmangel, og 26 prosent har det aldri. Blant dem som ikke er sysselsatte i samme gruppe er det bare 4 prosent som ofte har tidsmangel og 66 prosent har det aldri.

Unge eldre i arbeid har for liten tid til hage, bolig og hytte

Hva er det så de ikke får tid til? For alle aldersgrupper er det i første rekke samvær med familie/barn, fysisk aktivitet og andre fritidsaktiviteter. Det første gjelder i større grad personer i yrkesaktiv alder enn for de unge eldre. Arbeid med hage, bolig eller hytte gjelder i større grad for de unge eldre enn for befolkningen ellers. De sysselsatte blant de unge eldre har i større grad enn de ikke sysselsatte for liten tid til å arbeide med hage, bolig eller hytte. De ikke sysselsatte har på sin side i større grad for liten tid til fysisk aktivitet og andre fritidsaktiviteter.

4. Sosial deltakelse og aktiviteter

Hvordan kan folks aktiviteter gjenspeile hvordan de har det? Før vi skal se nærmere på hva tidsbruksundersøkelsen kan vise om dette, skal vi se litt på aktiviteter det er stilt spørsmål om i spørreskjemaet til tidsbruksundersøkelsen 2000.

Til tross for at det å sitte i mørke i kinosalen ikke er spesielt sosialt i seg selv, er kinobesøk allikevel en sosial aktivitet. Det er en aktiv handling som man gjerne gjør sammen med andre, og kinosalen skaper en kortvarig sosial tilhørighet og en fellesskapsfølelse.

Det er en kjent sak at kinobesøk henger sammen med alder (se Vaage, 2003). De unge er mer opptatt av denne typen aktiviteter enn det eldre er. Vi ser også dette tydelig gjenspeilt i tabellen nedenfor. Gjennomsnittlig antall kinobesøk per år er betydelig høyere for personer i yrkesaktiv alder generelt enn for

den eldre delen av denne gruppen. Endringene har også vært små mellom 1971 og 2000.

Mer kinobesøk blant de sysselsatte

I alle aldersgruppene er det større kinoaktivitet blant de sysselsatte enn blant de som ikke er i yrkeslivet. Blant de sysselsatte unge eldre er det 32 prosent som har vært på kino siste 12 måneder, mens andelen er på 14 prosent blant de som ikke er sysselsatte, altså under halvparten. Denne forskjellen kan delvis forklares ved at de sysselsatte i større grad bor i byer, hvor kino-tilbudet stort sett er bedre. Dessuten har vi sett at de sysselsatte har bedre økonomi og høyere utdanning enn de som ikke er sysselsatte. Begge faktorer pleier å slå positivt ut i forhold til kinobesøket. Uansett gir disse tallene en viss indikasjon om at de som ikke er sysselsatte i denne aldersgruppen er mindre sosialt aktive.

Tabell 4.1. Andel sysselsatte og ikke sysselsatte i ulike aldersgrupper etter antall kinobesøk siste 12 måneder. 1971 og 2000. Prosent

	Alle						Sysselsatte						Ikke sysselsatte					
	20-66 år		55-61 år		62-66 år		20-66 år		55-61 år		62-66 år		20-66 år		55-61 år		62-66 år	
	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000
Ingen	49	42	77	71	80	78	45	39	74	69	74	68	57	57	82	83	85	86
1-4 ganger	31	35	18	23	18	19	32	38	21	25	23	25	29	23	15	15	13	14
5-9 ganger	9	11	3	3	1	3	10	11	3	3	1	7	8	9	2	2	1	0
10 ganger eller mer	10	12	1	3	1	0	12	12	1	3	1	1	6	11	2	0	1	0
Antall svar	2511	2776	341	336	189	298	1691	2262	218	271	94	130	820	514	129	65	95	168

Tabell 4.2. Andel sysselsatte og ikke sysselsatte i ulike aldersgrupper etter antall bøker de har lest siste 12 måneder. 1971 og 2000. Prosent

	Alle						Sysselsatte						Ikke sysselsatte					
	20-66 år		55-61 år		62-66 år		20-66 år		55-61 år		62-66 år		20-66 år		55-61 år		62-66 år	
	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000
Ingen	26	22	34	22	37	24	24	22	32	19	37	22	30	24	37	35	37	25
1-4 bøker	27	34	29	34	24	34	28	35	28	37	23	33	28	31	30	25	25	34
5-9 bøker	26	16	22	13	23	15	27	16	23	15	26	16	24	15	21	8	20	15
10 bøker eller mer	20	27	14	30	16	28	21	27	17	30	14	29	18	29	11	32	18	26
Antall svar	2511	2776	341	336	189	298	1691	2262	218	271	94	130	820	514	129	65	95	168

Aktiv boklesing uavhengig av yrkestilknytning

En annen kulturell impuls er boklesing. Selv om boklesing i utgangspunktet er en handling der man ikke har kontakt med andre, henter man gjennom lesningen impulser utenfra som kan ha en positiv sosial effekt. Ser vi på utviklingen i boklesingen i aldersgruppene som helhet, er det et klart trekk at antall bøker man leser per år har økt fra 1971 til 2000. I særlig grad gjelder dette de som er godt voksne. Blant de unge eldre har andelen som har lest minst en bok siste året økt fra 63 til 76 prosent og andelen som har lest minst 10 bøker har økt fra 16 til 28 prosent. Det er bare en liten forskjell mellom de sysselsatte og de ikke sysselsatte på dette området. Mens 78 prosent av de sysselsatte har lest minst en bok siste år, er andelen 75 prosent blant de ikke sysselsatte, dvs. i praksis ingen påviselig forskjell. Det er heller ikke noen nevneverdig forskjell blant dem som leser minst 10 bøker per år. Blant både sysselsatte og ikke sysselsatte er det flere kvinner enn menn som har lest minst en bok siste år. Det er likevel en interessant forskjell. Blant menn er det flere boklesere blant de som ikke er sysselsatte, men det er omvendt for kvinner. Blant sysselsatte menn har 70 prosent lest minst en bok siste år, mens andelen er 76 prosent blant ikke sysselsatte. Blant kvinnene er andelen henholdsvis 87 prosent og 83 prosent.

Deltakelse i kursvirksomhet kan være et uttrykk for om man er opptatt av det som skjer rundt seg, og om man har tro på framtida. Deltakerne i tidsbruksundersøkelsen ble spurt om de hadde deltatt på noe kurs de siste to åra. De skulle regne med alle typer kurs, både hobbypregete kurs og ulike etterutdanningstilbud, men ikke kurs som er en del av ordinær utdanning eller skolegang.

Sysselsatte mest på kurs

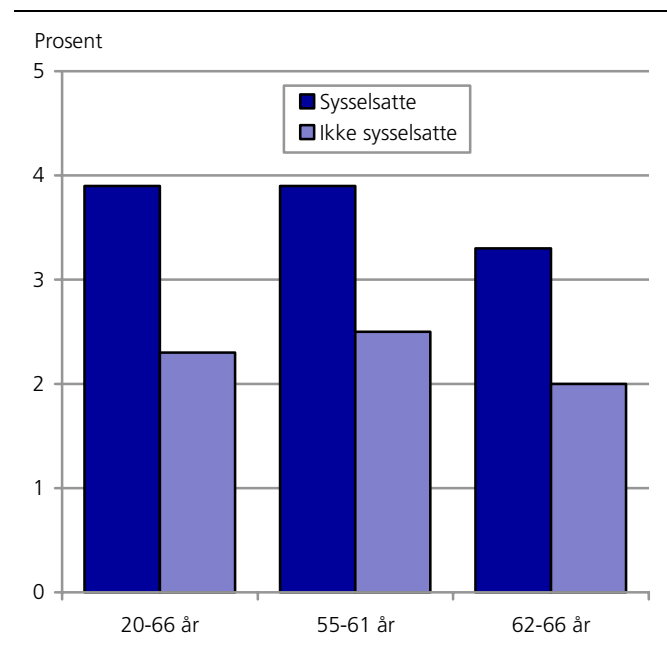
Tallene viser at det blant befolkningen i yrkesaktiv alder er en stor majoritet av de sysselsatte som har gått på kurs de siste 2 åra. Blant de ikke-sysselsatte er det bare i overkant av en tredel som har vært kursdeltakere. Andelen kursdeltakere er lavere når vi ser på de eldre grupperingene, og profilen er den samme: Blant de sysselsatte er andelen kursdeltakere høyere enn blant de ikke sysselsatte. Det ser derfor ikke ut som de som ikke er i arbeid kompenseres dette med å være ivrigere kursdeltakere, snarere tvert imot.

Blant de unge eldre som er sysselsatte er det flere kvinner enn menn som har gått på kurs siste to år. Blant de ikke sysselsatte er det større likhet mellom kjønnene, men her er det en liten overvekt av menn. Dette forholdet mellom menns og kvinners kursaktivitet finner vi ikke blant de som er i alderen 55-61 år. Blant dem er menn mer aktive både blant de sysselsatte og de som ikke er sysselsatte. I befolkningen som helhet i yrkesaktiv alder er det liten forskjell å spore mellom menn og kvinner når det gjelder kursaktivitet.

Tabell 4.3. Andel som har gått på kurs de siste 2 åra etter yrkestilknytning, alder og kjønn. 2000. Prosent

	20-66 år		55-61 år		62-66 år	
	Sysselsatte	Ikke sysselsatte	Sysselsatte	Ikke sysselsatte	Sysselsatte	Ikke sysselsatte
Alle	72	37	68	27	54	21
Menn	74	36	72	36	47	24
Kvinner	70	37	62	21	62	18

Figur 4.1. Antall kurs siste to år etter yrkestilknytning og alder. 2000. Prosent

Tabell 4.4. Kursarrangør for kurs/kurs med lengst varighet blant sysselsatte etter alder. 2000. Prosent

	20-66 år	55-61 år	62-66 år
Arbeidsgiver	58	58	61
Organisasjon/forening	18	20	25
Andre	25	22	14

De unge eldre på færre kurs

I alle aldersgruppene er det slik at de sysselsatte har gått på flere kurs de siste to åra enn de som ikke er sysselsatte. De unge eldre har deltatt på et noe lavere antall kurs enn både de som er 55-61 år og personer i yrkesaktiv alder generelt. Dette gjelder både for sysselsatte og ikke sysselsatte.

Blant de sysselsatte er det både for unge eldre og for personer i yrkesaktiv alder generelt om lag 60 prosent av kursdeltakerne som gikk på kurs, eller på kurs med lengst varighet, arrangert av arbeidsgiver eller i regi av jobben. I noe større grad enn andre gikk de unge eldre på kurs arrangert av en organisasjon eller forening de var medlem av.

Tabell 4.5. Grunner til ikke å delta på kurs blant sysselsatte etter alder. 2000. Prosent

	20-66 år	55-61 år	62-66 år
Har ikke hatt behov eller lyst:			
Stor betydning	23	23	23
En del betydning	16	10	17
Ingen betydning	60	65	60
Har ikke hatt tid:			
Stor betydning	26	18	24
En del betydning	17	19	11
Ingen betydning	56	62	65
For slitsomt i forhold til arbeidet:			
Stor betydning	14	14	7
En del betydning	19	15	19
Ingen betydning	66	69	74
For slitsomt i forhold til familiesituasjonen:			
Stor betydning	11	2	3
En del betydning	16	13	4
Ingen betydning	73	85	93
For kostbart:			
Stor betydning	7	3	0
En del betydning	18	15	5
Ingen betydning	74	82	95
Trodde opplæringen var for vanskelig:			
Stor betydning	2	1	2
En del betydning	7	13	8
Ingen betydning	90	84	90
Antall svar	648	91	60

Over halvparten av kurs i jobb pålagt

Hvis kurset ble arrangert av arbeidsgiver eller i regi av jobben, var det i mindre grad pålagt av arbeidsgiver blant de unge eldre enn blant personer i alderen 55-61 år. Blant unge eldre var andelen 51 prosent, mens den var 64 prosent blant 55-61-åringene. For alle i alderen 20-66 år var andelen 54 prosent. Uansett alder ser vi altså at mer enn 50 prosent gikk på kurs pålagt av arbeidsgiver.

Har ikke lyst eller tid til å gå på kurs

Det er flere grunner til at man ikke deltar på kurs. Blant de sysselsatte er det flere grunner som oppgis i nokså like stor grad av de ulike aldersgruppene. Å ikke ha behov eller lyst til å benytte slike tilbud er en grunn som i omtrent like stor grad oppgis av de unge eldre som av befolkningen i arbeidsdyktig alder generelt. Omtrent hver fjerde person oppgir at dette har hatt stor betydning for dem. Derimot er de bare to prosent, både blant unge eldre og alle 20-66 år, som oppgir at de har hatt stor betydning at de trodde opplæringen var for vanskelig for dem. 90 prosent mener dette ikke har hatt noen betydning for at de ikke har gått på kurs.

Omtrent en av fire svarer at det har hatt stor betydning at de ikke har hatt tid til å gå på kurs. Igjen er det omtrent like mange unge eldre som i hele befolkningen 20-66 år.

Arbeid, familiesituasjon og pris betyr lite for kursdeltakelse

De resterende grunnene som er oppgitt legges det større vekt på av alle i alderen 20-66 år enn av de unge eldre. Mens 14 prosent av 20-66-åringene mener det har hatt stor betydning at deltakelse på kurs er for slitsomt i forholdet til arbeidet deres, er andelen bare 7 prosent i aldersgruppen 62-66 år. Og mens 27 prosent av alle i aldersgruppen 20-66 år oppgir at det er har hatt stor eller en del betydning at det er for slitsomt i forhold til familiesituasjonen deres, er andelen bare 7 prosent blant de unge eldre.

Mens 25 prosent av alle i alderen 20-66 år mener de har hatt stor eller en del betydning at kurs ha vært for kostbart, er det bare 5 prosent av de unge eldre som legger vekt på dette.

De unge eldre legger altså i omtrent like stor grad som befolkningen generelt vekt på at de ikke har behov eller lyst på slike tilbud eller at de ikke har tid, legger det i mindre grad vekt på at kurs kan være slitsomt i forbindelse med arbeidet eller familiesituasjonen eller at det koster for mye.

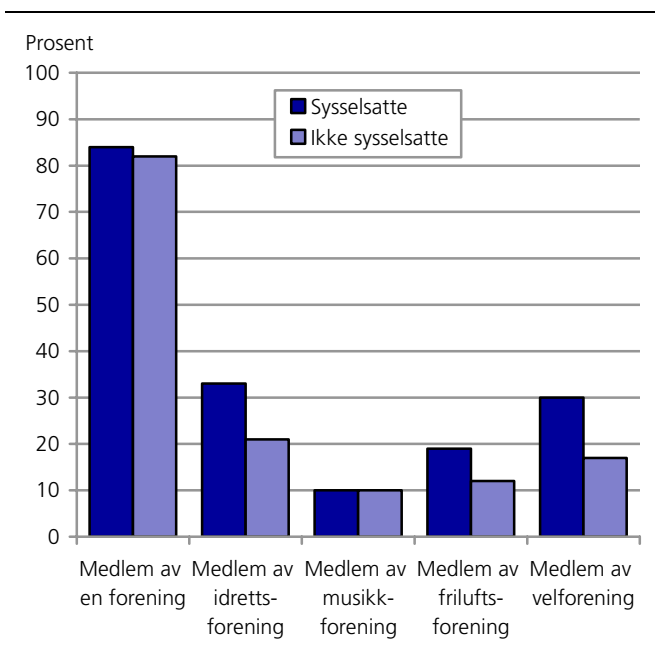
Mer Internettbruk blant de sysselsatte

Bruk av Internett til private formål gir for det første et innblikk i om man følger med i nye teknologiske informasjonskanaler. I tillegg gir det et inntrykk av om man er utadrettet og søker etter informasjon fra utenverdenen. De unge eldre er ikke så aktive brukere av Internett hjemme som befolkningen generelt. Både blant de sysselsatte og de ikke sysselsatte er det en lavere andel Internettbrukere i denne aldersgruppen. I alle aldersgruppene det en større andel Internettbrukere i hjemmet blant de sysselsatte enn blant de ikke sysselsatte. Derfor ser det ut til at de sysselsatte på dette feltet er mer utadrettet enn de ikke sysselsatte. Dette bør ses i sammenheng med at de som er sysselsatte i denne aldersgruppen har, som vi tidligere har sett, høyere utdanning enn de som ikke er sysselsatte. Og utdanning henger positivt sammen med Internettbruk (se: Vaage, 2003).

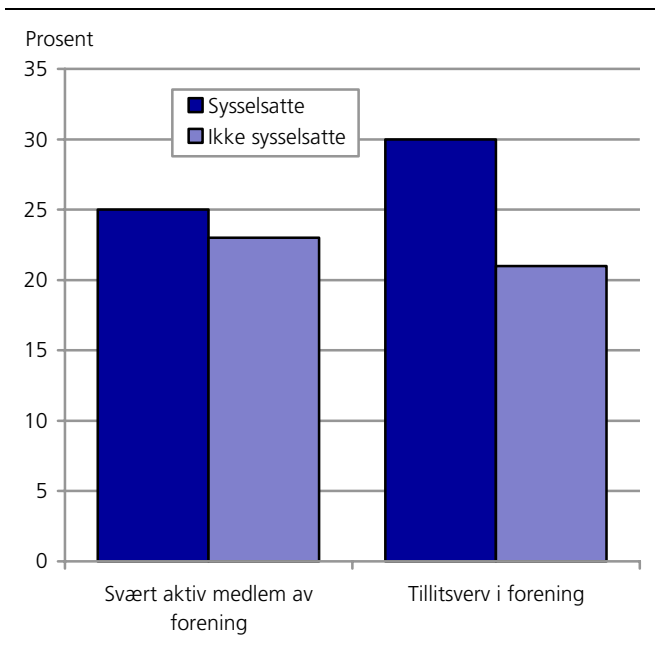
Tabell 4.6. Andel sysselsatte og ikke sysselsatte i ulike aldersgrupper som brukte Internett til private gjøremål og som hadde private telefonsamtaler på en gjennomsnittsdag. 2000. Prosent

	Alle			Sysselsatte			Ikke sysselsatte		
	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år
Brukte Internett til private gjøremål	14	11	6	15	12	8	9	8	4
Antall private telefonsamtaler	3,1	2,6	2,3	3,1	2,5	2,4	2,9	2,5	2,3
Antall svar	5 080	636	561	4 157	524	250	923	112	311

Figur 4.2. Andel som er medlem av en forening og i ulike foreninger etter yrkestilknytning, alder 62-66 år. 2000. Prosent

Figur 4.3. Andel som er svært aktiv medlem i en forening andel som har tillitsverv i forening etter yrkestilknytning, alder 62-66 år. 2000. Prosent

Liten forskjell i antall telefonsamtaler

Antall private telefonsamtaler per dag (både på arbeidsplassen og ellers) er lavere blant de unge eldre enn blant befolkningen i yrkesaktiv alder som helhet. Det er derimot liten forskjell mellom sysselsatte og ikke sysselsatte uansett aldersgruppe.

Det er en viss forskjell i privat telefonbruk avhengig av om man bare har grunn-/videregående skole (lav utdanning) eller om man har høyere utdanning. Sysselsatte unge eldre som har lav utdanning har i

gjennomsnitt 2,4 private telefonsamtaler per dag. De med høy utdanning har 3,0 private samtaler per dag. Blant de ikke sysselsatte er forskjellen mindre. Blant dem er det 2,3 private telefonsamtaler per dag blant de med lav utdanning og 2,5 blant de med høy utdanning.

Yrkestilknytning liten betydning for foreningsmedlemskap

Medlemskap i foreninger kan være et uttrykk for om man er aktivt med i samfunnet eller ikke. Blant alle som er i yrkesaktiv alder er det 76 prosent som oppgir at de er medlem av en eller flere foreninger. Blant de unge eldre er andelen 83 prosent. De er m.a.o. minst like aktive på dette feltet som den voksne befolkningen som helhet. I befolkningen generelt finner vi en tydelig forskjell i andelen med foreningsmedlemskap i forhold til yrkestilknytning: Mens de sysselsatte har en andel foreningsmedlemmer på 84 prosent, er andelen bare 70 prosent blant de ikke sysselsatte. Denne forskjellen finner vi ikke blant de unge eldre. Her er andelen 84 prosent blant de sysselsatte og 82 prosent blant de ikke sysselsatte, altså en nokså uvesentlig forskjell. Både i den voksne befolkningen som helhet og blant de unge eldre er det sysselsatte menn som har høyest andel med foreningsmedlemskap.

De sysselsatte mer aktive medlemmer

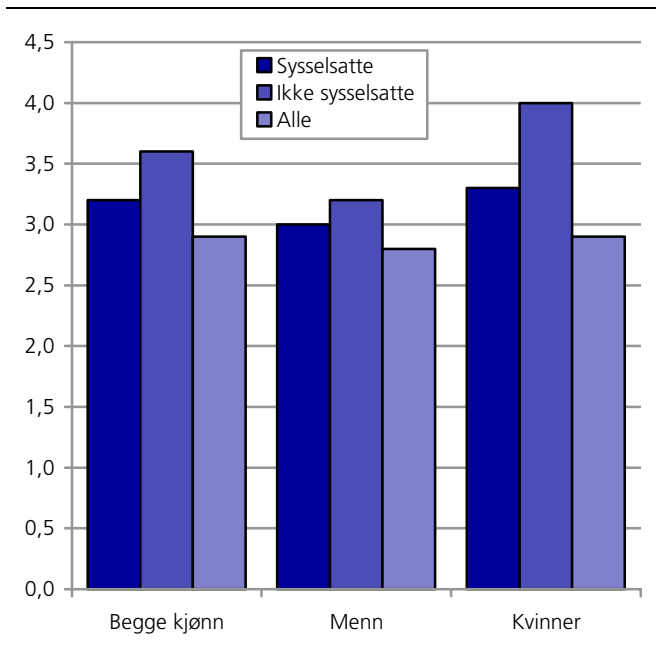
Det å være medlem av en forening betyr ikke nødvendigvis at man er mer aktiv i samfunnslivet enn om man ikke er det. Det avhenger også av om man er helt passiv eller aktivt med på møter og om man har tillitsverv. Det er ingen stor forskjell mellom sysselsatte og de som ikke er sysselsatte blant de unge eldre når det gjelder aktivitetsgrad i foreninger generelt. Blant de sysselsatte er det 25 prosent som er svært aktive medlemmer av en eller annen forening, blant de ikke sysselsatte er andelen 23. For tillitsverv i en forening går fordelingen i samme retning, 30 prosent blant de sysselsatte, 21 prosent blant de ikke sysselsatte. Stort sett finner vi denne fordelingen mellom sysselsatte og ikke sysselsatte både blant menn og kvinner.

Denne forskjellen mellom sysselsatte og ikke sysselsatte kommer klart uttrykk for medlemskap i idrettsforeninger. Mens 9 prosent av de sysselsatte er svært aktive medlemmer av idrettsforening og 6 prosent har tillitsverv i slike foreninger, er de respektive andelene blant de ikke sysselsatte henholdsvis 3 prosent og 1 prosent, også her går fordelingen i samme retning både blant kvinner og menn. (Se tabell V4.3).

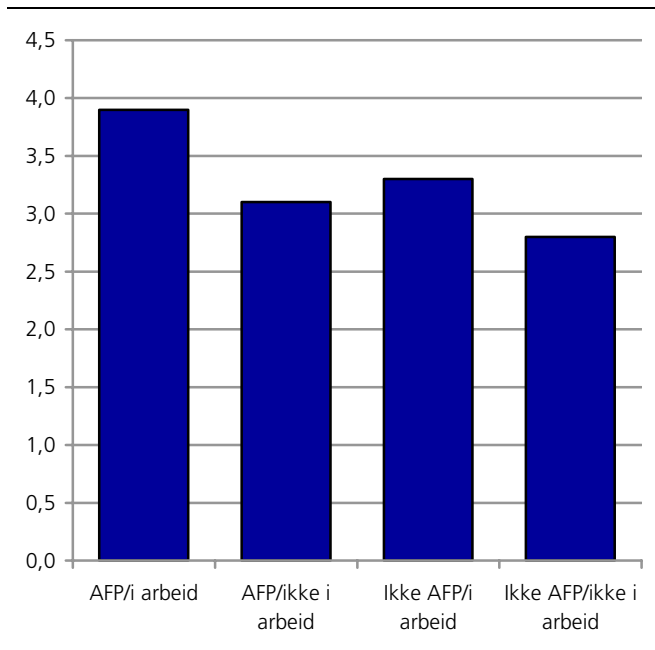
Samlemål for sosial aktivitet

For å lage et samlemål for sosial aktivitet i privatlivet, er ulike aktiviteter satt sammen til en indeks. Denne indeksen danner en skala fra 0 til 7 med 0 som lavest aktivitet og 7 som høyest aktivitet. Privat telefon- og Internettbruk en gjennomsnittsdag, deltakelse på kurs siste 2 år, tillitsverv i forening, avisabonnement, boklesing og kinobesøk siste år er tatt med i indeksen.

Figur 4.4. Gjennomsnittlig aktivitetsindeks 0-7 etter yrkestilknytning og kjønn, alder 62-66 år, 2000

Figur 4.5. Aktivitetsindeks 0-7 etter yrkestilknytning blant dem som har fått tilbud om AFP, alder 62-66 år, 2000

Mest sosial aktivitet blant de sysselsatte

For hele befolkningen i yrkesaktiv alder er gjennomsnittlig aktivitetsindeks på 3,9. Ser vi de unge eldre i forhold til denne indeksen, er gjennomsnittet på 3,2, altså noe lavere enn for befolkningen som helhet. Dette betyr at de unge eldres sosiale aktivitet er noe lavere enn for hele den voksne befolkningen. I denne gruppen er kvinner noe mer aktive enn menn. Mens de sysselsatte har en indeks på 3,6 har de som ikke er sysselsatte en indeks på 2,9, altså noe lavere. Det er blant de sysselsatte at kvinner er mer sosialt aktive. Blant de ikke sysselsatte er forskjellen mellom menn og kvinner nokså liten. Dette kan tyde på at kvinner i denne aldersgruppen gjennom å delta i arbeidslivet i større grad enn for menn trekkes inn i sosiale aktiviteter som ikke er direkte knyttet til arbeidslivet. For menn ser ikke arbeidslivet ut til å ha den samme betydningen.

Hvor høyt man skårer på aktivitetsindeksen er i noen grad knyttet til helse. Blant de unge eldre som har en eller annen form for sykdom eller lidelse av varig natur, er indeksen på 3,0. Blant de som ikke har noen slik lidelse er den på 3,3.

Ser vi på skalaen fra 0 til 7, er det tydelig at de sysselsatte og de ikke sysselsatte er nokså like på de ekstreme områdene av skalaen. I begge grupper er det svært små andeler som både er svært lite aktive og svært mye aktive. Det er likevel tydelig at det blant de sysselsatte er en overvekt av personer med en indeks på den positive siden, dvs. fra 5 og oppover, men de ikke sysselsatte har en overvekt fra på den lavere delen av skalaen, i første rekke på 2 og 3.

Tabell 4.6. Aktivitetsindeks 0-7 etter yrkestilknytning, alder 62-66 år, 2000

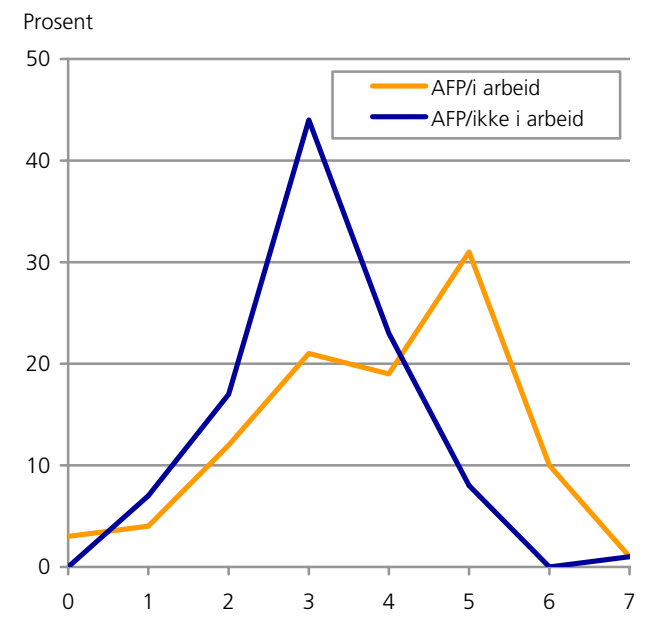
	0	1	2	3	4	5	6	7
Alle	2	6	23	32	18	14	4	0
Sysselsatte	2	6	17	23	19	25	8	0
Ikke sysselsatte	3	6	27	39	18	6	1	0

Også på denne skalaen har naturlig nok helse betydning for hvor man havner. Mens 67 prosent av dem som har varig sykdom eller lidelse plasserer seg fra 0 til 3 på indeksen, er andelen 59 prosent blant de som ikke har noen slik lidelse.

Ser vi indeksen i forhold til om man har fått tilbud om AFP eller ikke, ser vi det klareste skillet blant sysselsatte og ikke sysselsatte blant de som har fått tilbud om AFP. Det er likevel de som verken er i arbeid eller har fått noe tilbud om AFP som ligger lavest på indeksen. Her finner vi bl.a. de uføretrygdete.

Ser vi på skalaen som helhet blant de som har fått tilbud om AFP, finner vi naturlig nok igjen det samme bildet som for de sysselsatte og ikke sysselsatte i denne aldersgruppen generelt: De som er i arbeid fordeler seg i større grad på den øvre delen av skalaen, men de som ikke er i arbeid i større grad heller mot den nedre delen.

Figur 4.6. Aktivitetsindeks 0-7 etter yrkestilknytning blant dem som har fått tilbud om AFP, alder 62-66 år. 2000

Totalt sett ser det derfor ut til å være slik at de som er aktive i yrkeslivet også er mer aktive i private sammenhenger. Det kan være slik at yrkesaktivitet har en positiv effekt på engasjement i det private liv. Men det kan også være slik at de som fremdeles er i yrkeslivet har mer overskudd generelt, som kommer til uttrykk ved at de både klarer å henge med i yrkeslivet og i private aktiviteter.

5. Hva tiden brukes til

5.1. Tidsbruk generelt

I dette kapitlet skal vi se på resultatene som er kommet fram gjennom føringsheftene som er fylt ut. De gir en mer nøyaktig beskrivelse av ulike aktiviteter som utføres i løpet av dagen. I siste del av kapitlet kommer vi også inn på hvem man er sammen med og hvor man oppholder seg i løpet av døgnet.

Mindre arbeid, økt fritid

Det har vært en stor endring i unge eldres bruk av tiden i løpet av en gjennomsnittsdag når vi ser på perioden fra 1971 til 2000. Den gjennomsnittlige nordmann i alderen 62-66 år brukte i 1971 3 timer og 8 minutter på inntektsgivende arbeid per dag, iberegnet helligdager og andre fridager. Denne tiden har sunket betydelig og var i 2000 på 1 time og 56 minutter, en nedgang på rundt en time og et kvarter. Tiden til personlig behov, slik som søvn, spising og personlig hygiene har også sunket i denne perioden, til sammen omtrent tre kvarter. Tiden til husholdsarbeid, slik som matlaging, oppvask, rengjøring av hus og tøy, vedlikehold i hus og hage og innkjøp har også sunket noe på disse 30 åra, fra 4 timer og 10 minutter i 1971 til 3 timer og 56 minutter i 2000, dvs. omtrent et kvarter. Siden vi har 24 timer i døgnet må noe ha økt, og det er fritid. De unge eldres tid som er avsatt til fri bruk har økt fra 4 timer og 59 minutter til

7 timer og 25 minutter, eller med i underkant av to og en halv time per dag.

Når vi ser på gjennomsnittet for mandag til fredag, dvs. at vi holder lørdag og søndag utenfor, finner vi at forholdet mellom de ulike aktivitetene er noenlunde det samme. Naturlig nok er det noe mer arbeidstid og husholdsarbeid, og noe mindre tid til personlige behov og til fritid på hverdager enn i helgene.

Mindre tid til arbeid enn andre grupper

De unge eldre bruker omtrent bare halvparten så mye tid til inntektsgivende arbeid som yngre aldersgrupper. De bruker f.eks. 40 prosent mindre tid per dag til dette i forhold til de som er i aldersgruppen 40-54 år. Derimot bruker de noe mer enn andre grupper til husholdsarbeid og personlige behov. Forskjellen er likevel ikke spesielt stor. Den store forskjellen finner vi når det gjelder fritid. De har om lag 30 prosent mer fritid enn de som er i aldersgruppen 30-39 år, eller omtrent 1 time og tre kvarter mer. Personer som er godt opp i åra bruker også mindre tid til utdanning. Tid til den type aktiviteter synker gradvis med alderen, og er nesten ikke registrerbar blant de unge eldre. Dette er med andre ord ikke noen sentral del av deres daglige aktiviteter.

Tabell 5.1. Tid brukt på ulike aktiviteter en gjennomsnittsdag og gjennomsnitt for mandag-fredag i aldersgruppen 62-66 år. 1971-2000. Timer og minutter

	En gjennomsnittsdag				Gjennomsnitt mandag-fredag			
	1971	1980	1990	2000	1971	1980	1990	2000
Inntektsgivende arbeid i alt	3.08	2.29	2.02	1.56	3.33	3.08	2.44	2.29
Husholdsarbeid	4.10	4.03	3.57	3.56	4.24	4.16	4.12	4.09
Personlige behov	11.15	10.52	10.47	10.28	11.01	10.38	10.31	10.11
Fritid	4.59	6.30	7.06	7.25	4.29	5.53	6.26	6.55

Tabell 5.2. Tid brukt på ulike hovedaktiviteter etter alder. Timer og minutter. En gjennomsnittsdag 2000

	20-66 år	20-29 år	30-39 år	40-54 år	55-61 år	62-66 år
Inntektsgivende arbeid m.v.	4.15	4.09	4.25	4.48	3.50	1.56
Husholdsarbeid	3.21	2.41	3.49	3.16	3.27	3.56
Utdanning	0.17	0.49	0.17	0.07	0.01	0.00
Personlige behov	9.50	9.52	9.43	9.45	9.55	10.28
Fritid	6.09	6.22	5.39	5.57	6.41	7.25
Annet	0.07	0.07	0.07	0.07	0.06	0.14

Tabell 5.3. Tid brukt på ulike hovedaktiviteter etter kjønn og alder. Timer og minutter. En gjennomsnittsdag 2000

	20-66 år		20-29 år		30-39 år		40-54 år		55-61 år		62-66 år	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Inntektsgivende arbeid m.v.	5.05	3.23	5.04	3.09	5.18	3.32	5.44	3.52	4.22	3.09	2.11	1.44
Husholdsarbeid	2.42	4.01	1.56	3.30	3.05	4.33	2.43	3.49	2.54	4.08	3.28	4.19
Utdanning	0.15	0.20	0.47	0.52	0.11	0.23	0.05	0.08	0.01	0.01	0.00	0.00
Personlige behov	9.38	10.02	9.42	10.02	9.31	9.54	9.30	10.01	9.47	10.06	10.26	10.30
Fritid	6.11	6.07	6.21	6.23	5.46	5.32	5.50	6.04	6.48	6.31	7.46	7.09
Annet	0.08	0.07	0.10	0.05	0.08	0.06	0.08	0.06	0.08	0.05	0.10	0.17

Tabell 5.4. Tidsbruk til ulike aktiviteter blant sysselsatte og ikke-sysselsatte menn og kvinner 55-66 år. Timer og minutter. En gjennomsnittsdag 2000

	55-61 år		62-66 år		55-61 år				62-66 år			
					Menn		Kvinner		Menn		Kvinner	
	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte
I alt	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00
Inntektsgivende arbeid.												
arbeidsreiser mv. i alt	4.34	0.18	4.11	0.05	4.53	0.14	4.05	0.21	4.18	0.09	4.05	0.03
Husholdsarbeid i alt	3.11	4.45	3.17	4.28	2.49	3.33	3.43	5.24	2.58	3.56	3.35	4.51
Utdanning i alt	0.00	0.05	0.00	0.00	0.00	0.11	0.00	0.02	0.00	0.00	0.01	0.00
Personlige behov i alt	9.50	10.23	10.01	10.50	9.41	10.31	10.02	10.18	10.04	10.47	9.59	10.53
Fritid i alt	6.19	8.23	6.11	8.26	6.29	9.21	6.05	7.51	6.29	8.59	5.54	8.02
Annet, uoppgitt	0.06	0.05	0.19	0.10	0.07	0.09	0.05	0.03	0.11	0.09	0.26	0.11

Tabell 5.5. Tidsbruk blant personer med og uten AFP, etter sysselsetting. Tidsbruk i timer og minutter og prosentandel som har utført aktivitetene, en gjennomsnittsdag 2000. Alder 62-66 år

	Tidsbruk blant alle				Andel som har utført aktiviteten			
	AFP/i arbeid	AFP/ikke i arbeid	Ikke AFP/i arbeid	Ikke AFP/ikke i arbeid	AFP/i arbeid	AFP/ikke i arbeid	Ikke AFP/i arbeid	Ikke AFP/ikke i arbeid
I alt	24.00	24.00	24.00	24.00	100	100	100	100
Inntektsgivende arbeid.								
arbeidsreiser mv. i alt	4.02	0.07	3.47	0.06	49	2	59	2
Husholdsarbeid i alt	3.31	4.29	3.11	4.34	99	100	96	99
Utdanning i alt	0.00	0.00	0.02	0.00	0	1	2	0
Personlige behov i alt	10.10	10.59	9.27	10.49	100	100	98	100
Fritid i alt	6.08	8.21	6.40	8.17	100	100	96	100
Annet, uoppgitt	0.09	0.04	0.54	0.14	20	15	15	27

Mest fritid blant unge eldre menn

I alle aldersgrupper bruker menn mer tid til inntektsgivende arbeid enn kvinnene gjør. Forskjellen er likevel mindre blant de unge eldre enn blant andre grupper. Mens menn i gjennomsnitt bruker 2 timer og 11 minutter, bruker kvinnene i denne aldersgruppen 1 time og 44 minutter. Forskjellen i tid brukt til husholdsarbeid og personlige behov er heller ikke så stor som for de yngre aldersgruppene. Likevel er forskjellen i tid til fritidsaktiviteter større mellom menn og kvinner i denne gruppen enn blant de yngre aldersgruppene. Dette skyldes at når man legger sammen tid til inntektsarbeid og husholdsarbeid, blir denne sammenlagte tiden mer lik blant kvinner og menn for yngre mennesker enn for de unge eldre. Blant de unge eldre bruker altså kvinner relativt sett mer tid til inntektsarbeid i forhold til menn enn det lavere aldersgrupper gjør. Resultatet blir at menn i denne aldersgruppen har i underkant av tre kvarter mer tid til fritidsaktiviteter enn kvinner har. De har om lag en time mer til fritid

enn noen annen aldersgruppe i arbeidsdyktig alder har, begge kjønn tatt i betraktning.

En time mer til husholdsarbeid

Både i aldersgruppen 55-61 år og 62-66 år er det en betydelig del av tidsoverskuddet de ikke sysselsatte sitter igjen med ved ikke å være i arbeid som brukes til husholdsarbeid. For begge grupper er tiden godt over en time mer til husholdsarbeid. Begge kjønn bruker mer til denne form for aktivitet når de ikke er i arbeid, men kvinner i enda større grad enn menn. Blant de unge eldre er økning på 58 minutter blant menn og en time og 18 minutter blant kvinner.

To timer mer til fritidsaktiviteter

Siden gjennomsnittlig arbeidstid blant de sysselsatte per dag er godt over fire timer, fanger husholdsarbeidet bare opp en liten del av tidsoverskuddet til de som ikke er i arbeid. En del av det går også til personlige behov som søvn, måltider og personlig pleie. De ikke sysselsatte bruker omlag tre kvarter mer til denne

typen aktiviteter per dag enn de som er i arbeidslivet. Fremdeles har de altså tid til rådighet, og denne tiden går med til fritidsaktiviteter. De som ikke er i yrkeslivet har mer enn to timer mer til rådighet til fritid enn de som er sysselsatte. I særlig grad gjelder dette mennene. I aldersgruppen 55-61 år har de ikke sysselsatte mennene i underkant av tre timer mer til fritid enn de sysselsatte. Blant menn i alderen 62-66 år er den ekstra fritiden for de ikke sysselsatte på omlag to og en halv time.

Ser vi tidsbruken i forhold til avtalefeste pensjonsordning, finner vi naturlig nok en parallell situasjon. Blant de som har fått tilbud om AFP bruker de som ikke er i arbeid omtrent en time mer til husholdsarbeid og omtrent tre kvarter mer til personlige behov enn de som er i arbeid. De har godt over to timer ekstra til fritidsaktiviteter. Blant de som ikke har hatt noe tilbud om avtalefestet pensjonsordning er forholdet i tidsbruken mellom de sysselsatte og de ikke sysselsatte omtrent på samme måte.

Videre skal vi ser nærmere på de ulike hovedaktivitetene.

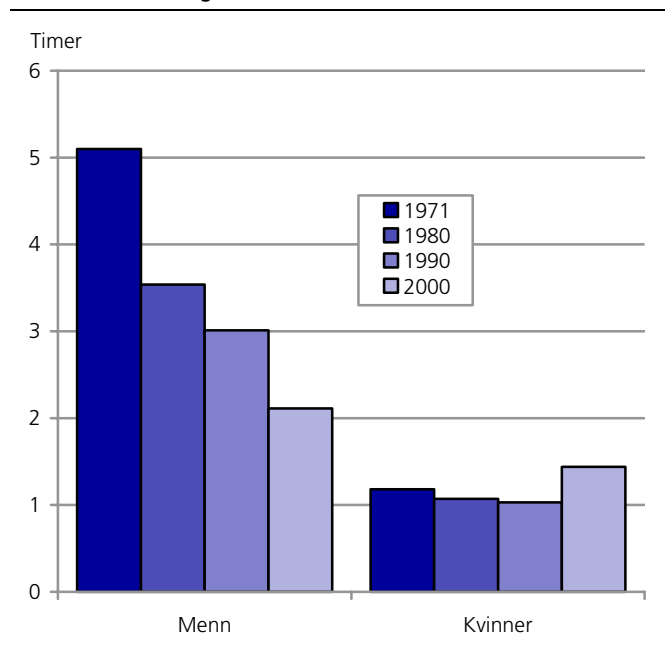
5.2. Inntektsarbeid

Betydelig nedgang i inntektsarbeid

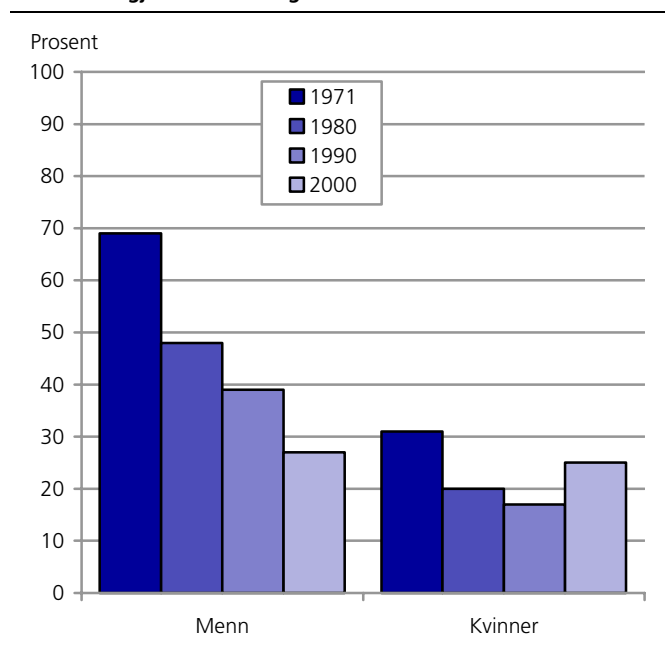
Tiden aldersgruppen 62-66 år har brukt til inntektsgivende arbeid inkludert arbeidsreiser osv. per dag har sunket med nesten 40 prosent de siste 30 åra. Mens gjennomsnittstiden var 3 timer og 8 minutter i 1971, var den 1 time og 56 minutter i 2000. Nedgangen var mer enn en halv time fra 1971 til 1980 og i underkant av en halv time mellom 1980 og 1990. Nedgangen mellom 1990 og 2000 var på bare 6 minutter. I forhold til 55-61-åringene er det også en betydelig forskjell. I denne gruppen har tiden til inntektsarbeid økt fra 3 timer og 34 minutter i 1971, til 3 timer og 50 minutter i 2000. Denne økningen fant hovedsakelig sted mellom 1971 og 1980. Deretter har tiden holdt seg nokså stabil.

Denne nedgangen i tidsbruk til inntektsgivende arbeid er ikke like gyldig for begge kjønn, men gjelder kun menn. Deres tidsbruk på dette feltet har gått ned med nesten 60 prosent, fra 5 timer og 10 minutter til 2 timer og 11 minutter. Nedgangen har vært nokså jevn mellom hvert tiår fra 1971 til 2000. For kvinnes del har det vært en liten nedgang mellom 1971 og 1980 og mellom 1980 og 1990. Deretter har det vært en tydelig økning. Kvinnene har altså i en viss grad fulgt den samme trenden som menn mellom 1971 og 1990. Deretter har de gått i motsatt retning, og økt tiden til inntektsgivende arbeid fra 1 time og 3 minutter i 1990 til 1 timer og 44 minutter i 2000, altså med 65 prosent. I 2000 er det likevel fremdeles menn som bruker mest tid til inntektsgivende arbeid i denne aldersgruppen. Forskjellen er på 25 prosent i mennenes favør.

Figur 5.1. Tid brukt til inntektsgivende arbeid i aldersgruppen 62-66 år etter kjønn en gjennomsnittsdag 1971-2000. Timer og minutter

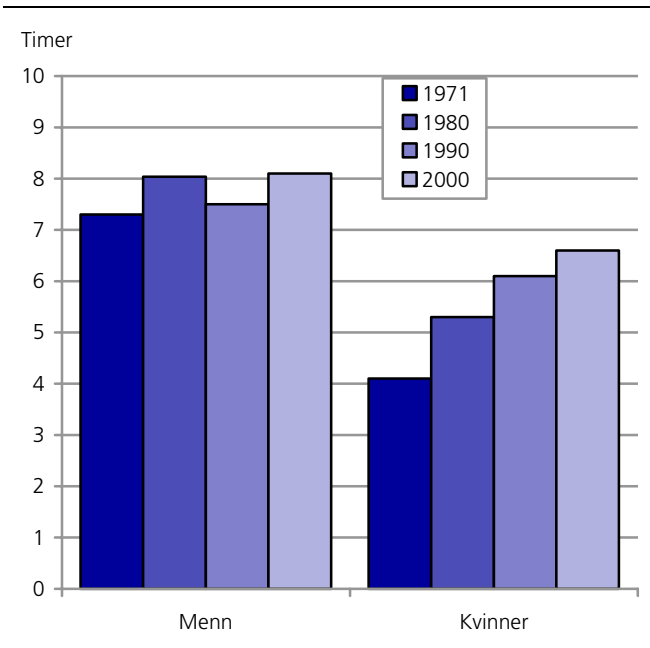

Figur 5.2. Andelen som bruker tid til inntektsgivende arbeid i aldersgruppen 62-66 år etter kjønn en gjennomsnittsdag 1971-2000. Prosent

Endringen i andel som utfører inntektsgivende arbeid en gjennomsnittsdag i mellom 1971 og 2000, gir et ytterligere klart uttrykk for utviklingen på dette feltet blant de unge eldre. mens 69 prosent av mennene var i inntektsgivende arbeid en gjennomsnittsdag i 1971, har andelen sunket til 27 prosent i 2000. Nedgangen har vært stor mellom hvert tiår i denne perioden, men mest mellom 1971 og 1980. At nedgangen er så stor i denne perioden kan delvis skyldes overgangen fra seksdagers til femdagers arbeidsuke, som i hovedsak ble gjennomført i denne perioden.

Figur 5.3. Tid brukt til inntektsgivende arbeid blant de som bruker tid på det, i aldersgruppen 62-66 år etter kjønn en gjennomsnittsdag 1971-2000. Timer og minutter

For kvinnene har endringen vært betydelig mindre. Mens 31 prosent hadde inntektsgivende arbeid per dag i 1971 var andelen 25 prosent i 2000. Det var nedgang fra 1971 til 1990, men deretter har det vært en økning igjen.

Blant 55-61-åringene har det for mennenes del vært en nokså gradvis nedgang i andelen som er i inntektsgivende arbeid per dag fra 65 prosent i 1971 til 55 prosent i 2000. Det var faktisk slik at de som var 62-66 år i større grad var inntektsaktive per dag i 1971 enn den gruppen som var yngre enn dem.

Sysselsatte kvinner arbeider betydelig mer

Utviklingen de siste 30 år viser at de unge eldre kvinnene som er sysselsatte arbeider mer nå enn før. Mens gjennomsnittlig tid brukt til inntektsgivende arbeid var 4 timer og 10 minutter blant kvinnene i denne aldersgruppen i 1971, var den 6 timer og 50 minutter i 2000, altså en økning med mer enn 2 1/2 time. Blant mennene har det ikke vært en tilsvarende jevn økning. Likevel har det fra 1971 til 2000 vært en økning på 40 minutter, fra 7 timer og 32 minutter til 8 timer og 12 minutter.

Vi ser altså at det er færre som er sysselsatte blant de unge eldre, både blant menn og kvinner, men de som er sysselsatte bruker mer tid på dette enn samme aldersgruppe har gjort tidligere.

Ser vi de unge eldre i forhold til andre aldersgrupper, har det vært en tilsvarende økning for kvinnene både blant personer i yrkesaktiv alder generelt, og blant personer i alderen 55-61 år. Blant mennene er det derimot det generelle bildet at tiden til inntektsgivende arbeid blant de som bruke tid på det har holdt seg temmelig stabil.

Tabell 5.6 Tid brukt til inntektsgivende arbeid blant de som bruker tid på det, i ulike aldersgrupper etter kjønn en gjennomsnittsdag 1971-2000. Timer og minutter

	Menn				Kvinner			
	1971	1980	1990	2000	1971	1980	1990	2000
20-66 år	8.38	8.38	8.29	8.46	5.55	6.38	7.06	7.37
55-61 år	8.02	8.21	8.19	8.01	5.49	6.25	6.58	7.17
62-66 år	7.32	8.04	7.47	8.12	4.10	5.30	6.12	6.50

5.3. Husholdsarbeid

Vi har allerede sett at de unge eldre er den aldersgruppen som bruker mest tid til husholdsarbeid per dag, i underkant av fire timer. Denne tiden har holdt seg nokså stabil over de siste 30 år, og har bare sunket med omtrent ett kvarter. Kvinnene bruker noe under en time mer enn mennene på denne typen aktiviteter.

Omfordeling av typer husholdsarbeid

Selv om tiden til husholdsarbeidet har holdt seg nokså stabil, har det foregått en omfordeling når det gjelder tiden man bruke til ulike typer husholdsarbeid. Som for andre grupper har tiden til husarbeid sunket betydelig. Derimot har det vært en økning i tiden som brukes til vedlikeholdsarbeid og omsorgarbeid. Også reising i forbindelse med husholdsarbeid har økt.

Økning blant menn, nedgang blant kvinner

Utviklingen har også vært forskjellig blant kvinner og menn. Tiden til husholdsarbeid blant menn har økt fra 2 timer og 12 minutter i 1971 til 3 timer og 28 minutter i 2000, altså med omtrent 1 time og et kvarter. Blant kvinner har det vært en nedgang fra 5 timer og 56 minutter til 4 timer og 19 minutter, altså en nedgang på en time og tre kvarter.

Blant mennene har det særlig vært en økning i tiden til vedlikeholdsarbeid og omsorgsarbeid, men også husarbeid bruker de mer tid på nå. Blant kvinnene har det nesten vært en halvering i tiden som brukes til husarbeid. Men også blant dem har det vært en økning i tiden til omsorgsarbeid.

Menn gjør mer av ulike typer husholdsarbeid

Ser vi på andelen som bruke tid til ulike typer husholdsarbeid per dag kommer endringen også tydelig fram.

Det har vært en betydelig økning i andelen menn som utfører både husarbeid, vedlikeholdsarbeid, omsorgsarbeid og kjøp av varer og tjenester. Blant kvinner gjelder økningen i særlig grad for omsorgsarbeid. Andelen som bruker tid til kjøp av varer og tjenester har også økt.

Vi har allerede sett at det har vært en dramatisk nedgang fra 1971 til 2000 i andelen menn som er sysselsatte i denne aldersgruppen. Kan disse endringene i husholdsarbeid blant menn hovedsakelig ha sin årsak i denne utviklingen på arbeidsmarkedet?

Endringen i tid til ulike typer husholdsarbeid blant menn kan delvis skyldes at flere står utenfor arbeidslivet nå. De sysselsatte mennene i denne aldersgruppen bruker betydelig mindre tid til husarbeid enn de som ikke er sysselsatte. Men samtidig har det vært en endring i tiden som brukes til ulike typer husholdsarbeid blant de sysselsatte. Det har vært en økning de siste 30 åra både når det gjelder husarbeid, vedlikeholdsarbeid og omsorgsarbeid. Denne endringen finner vi ikke i samme grad igjen blant de som ikke er sysselsatte.

Blant kvinnene finner vi en klar nedgang i tiden som brukes til husarbeid både blant de sysselsatte og de ikke sysselsatte. Ellers er det mest slående at omsorgsarbeidet blant de ikke sysselsatte har økt betydelig. (Kan dette være et utslag av at døtre med små barn i større grad er i arbeidslivet og trenger rimelig dagmamma?)

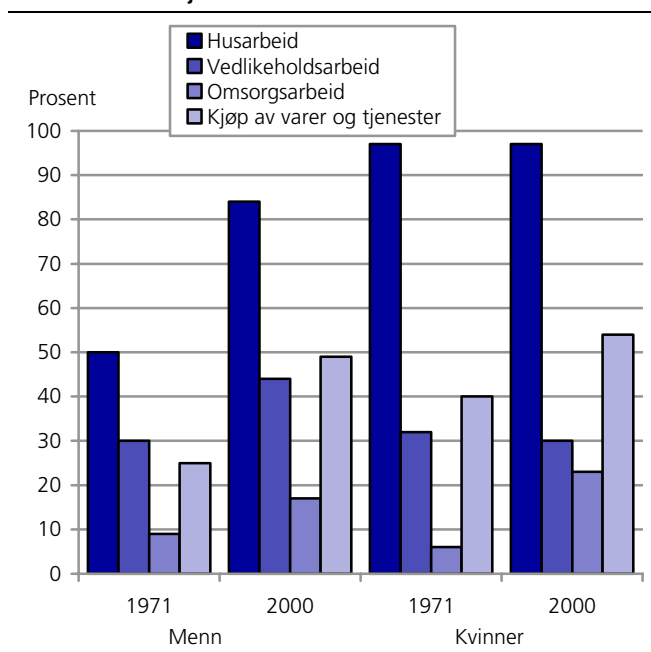
Bruker ikke mer tid til vedlikehold og omsorg

Ser vi husholdsarbeidet i forhold til om man har benyttet tilbud om AFP, er det tydelig at det er ulike former for husarbeid som de ikke sysselsatte bruker mer tid til. Dette gjelder i særlig grad rengjøring og rydding av boligen, men også i noen grad oppvask og matlaging. Det er en større andel av de ikke sysselsatte som bruke tid til vedlikeholdsarbeid per dag, men gjennomsnittlig bruker de ikke mer tid til denne type arbeid enn de sysselsatte. Tid til omsorgsarbeid er nokså likt fordelt mellom de som er i yrkeslivet og de som ikke er det.

Blant de unge eldre betyr det mer for tiden som brukes til husarbeid per dag om man er yrkesaktiv eller ikke

enn om man har varig sykdom/lidelse eller ikke. Vedlikeholdsarbeid blir derimot i noe større grad utført blant de som ikke har noen sykdom, uansett om man er yrkesaktiv eller ikke. Det motsatte gjelder omsorgsarbeid: Det utføres i noe større grad blant de som har en form for varig sykdom, uansett om man er yrkesaktiv eller ei. Kjøp av varer og tjenester viser ikke noe klart skille når yrkesaktivitet blir koblet til fysisk helse.

Figur 5.4. Andelen som har utført noen ulike typer husholdsarbeid en gjennomsnittsdag i 1971 og 2000 etter kjønn. Alder 62-66 år. Prosent.

Tabell 5.7. Tid brukt til noen ulike typer husholdsarbeid etter sysselsetting og kjønn. Alder 62-66 år. en gjennomsnittsdag 2000. Timer og minutter

	Menn				Kvinner			
	Sysselsatte		Ikke sysselsatte		Sysselsatte		Ikke sysselsatte	
	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000
Husarbeid	0.32	0.49	1.48	1.44	4.12	2.09	4.58	3.00
Vedlikeholdsarbeid	0.25	0.59	0.56	0.59	0.27	0.23	0.18	0.20
Omsorgsarbeid	0.05	0.17	0.01	0.10	0.09	0.14	0.05	0.26
Kjøp av varer og tjenester	0.13	0.19	0.26	0.21	0.16	0.25	0.21	0.23

Tabell 5.8. Andel som bruker tid til noen ulike typer husholdsarbeid etter yrkestilknytning og kjønn. Alder 62-66 år. En gjennomsnittsdag 2000. Prosent

	Menn				Kvinner			
	Sysselsatte		Ikke sysselsatte		Sysselsatte		Ikke sysselsatte	
	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000
Husarbeid	42	79	72	89	98	95	97	99
Vedlikeholdsarbeid	26	41	39	47	38	25	31	32
Omsorgsarbeid	10	19	4	15	11	20	4	26
Kjøp av varer og tjenester	22	47	33	50	42	60	40	50

Tabell 5.9. Tidsbruk blant personer med og uten AFP, etter sysselsetting. Tidsbruk i timer og minutter og prosentandel som har utført aktivitetene, en gjennomsnittsdag 2000. Alder 62-66 år

	Tidsbruk blant alle				Andel som har utført aktiviteten			
	AFP/i arbeid	AFP/ikke i arbeid	Ikke AFP/i arbeid	Ikke AFP/ikke i arbeid	AFP/i arbeid	AFP/ikke i arbeid	Ikke AFP/i arbeid	Ikke AFP/ikke i arbeid
Husarbeid	1.34	2.12	1.30	2.32	89	96	89	93
Vedlikeholdsarbeid	0.49	0.50	0.21	0.32	36	42	23	37
Omsorgsarbeid	0.14	0.13	0.27	0.24	22	21	19	22
Kjøp av varer og tjenester	0.22	0.21	0.25	0.25	59	53	49	52

Tabell 5.10. Andel som bruker tid til noen ulike typer husholdsarbeid etter yrkestilknytning, om man har varig sykdom/lidelse og utdanningsnivå. Alder 62-66 år. En gjennomsnittsdag 2000. Timer og minutter

	Sysselsatte		Ikke sysselsatte		Sysselsatte		Ikke sysselsatte	
	Har sykdom	Ikke sykdom	Har sykdom	Ikke sykdom	Lav utdanning	Høy utdanning	Lav utdanning	Høy utdanning
Husarbeid	1,37	1,26	2,30	2,22	1,41	1,00	2,29	2,18
Vedlikeholdsarbeid	0,39	0,42	0,29	0,52	0,42	0,38	0,35	0,43
Omsorgsarbeid	0,23	0,12	0,21	0,14	0,17	0,12	0,20	0,12
Kjøp av varer og tjenester	0,25	0,20	0,23	0,19	0,23	0,19	0,22	0,23

Uansett om man har lav eller høy utdanning, bruker ikke sysselsatte mer tid på husarbeid per dag enn sysselsatte. Derimot er det slik at de med lav utdanning bruker mer tid på omsorgsarbeid, uansett om de er sysselsatte eller ikke. Utdanningsnivå koblet til yrkesaktivitet betyr lite for tiden som brukes til vedlikeholdsarbeid og kjøp av varer og tjenester.

Vi ser altså at husarbeid i særlig grad kan knyttes til det å ikke være yrkesaktiv, mens omsorgsarbeid i størst grad utføres av personer med lav utdanning og en form for varig sykdom/lidelse, uavhengig av om man er yrkesaktiv eller ikke. Vedlikeholdsarbeid og kjøp av varer og tjenester er derimot ikke knyttet opp mot noen av disse faktorene: Det er aktiviteter man i nokså like stor grad gjør uavhengig av yrkesaktivitet, utdanning og om man har varig sykdom/lidelse. (Vi må her likevel anta at sykdomsgraden spiller en rolle her, men for de flestes vedkommende ser den ut til å være nokså svak.)

5.4. Arbeidsaktiviteter i alt

Mindre tid til samlet arbeid

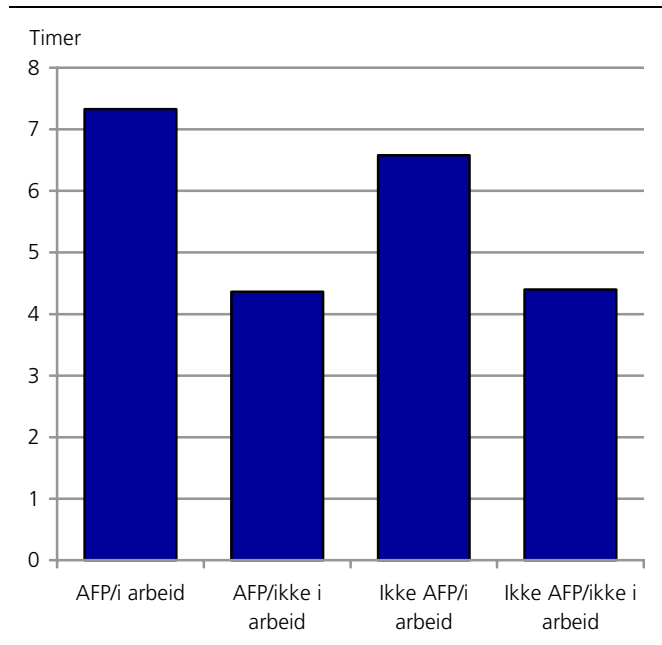
Når vi slår sammen tid til inntektsgivende arbeid, for de fleste mest utenfor hjemmet, og ulønnet arbeid knyttet til husholdningen, får vi et bilde av den totale tiden som går med til ulike typer arbeid per dag. For de unge eldre har denne tiden sunket med nærmere en og en halv time totalt sett mellom 1971 og 2000. For de sysselsatte har nedgangen vært noe mindre enn for de som ikke er i yrkeslivet.

Tre timer mer samlet arbeidstid for de sysselsatte

Mens forskjellen i tid brukt til samlet arbeid mellom de sysselsatte og de ikke sysselsatte var på i underkant av to og en halv time i 1971 har forskjellen økt til nærmere tre timer i 2000. I 1971 var forskjellen i tid særlig stor for mennene. Blant dem var forskjellen i tid til samlet arbeid mellom de sysselsatte og de ikke sysselsatte på nærmere fire timer, mens den var i overkant av to timer blant kvinnene. I 2000 er forskjellen mellom kjønnene betydelig mindre. I begge grupper er det likevel slik at kvinner bruker betydelig mer tid til samlet arbeid enn mennene i denne aldersgruppen.

Tabell 5.11. Tid brukt til samlet arbeid (inntektsarbeid og husholdsarbeid) etter yrkesaktivitet en gjennomsnittsdag 1971 og 2000. Aldersgruppe 62-66 år. Timer og minutter

	Alle		Sysselsatte		Ikke sysselsatte	
	1971	2000	1971	2000	1971	2000
Alle	7.18	5.52	8.28	7.28	6.06	4.33
Menn	8.20	7.16	4.36	4.05
Kvinner	8.47	7.40	6.35	4.54

Figur 5.5. Tid brukt til samlet arbeid (inntektsarbeid og husholdsarbeid) en gjennomsnittsdag blant personer med og uten AFP, etter yrkestilknytning 2000. Aldersgruppe 62-66 år. Timer og minutter

Mer samlet arbeid for sysselsatte både på hverdager og helg

Ser vi på samlet arbeid fordelt på hverdager og helgedager, får vi et inntrykk av hvordan arbeidet fordeles på uka. De unge eldre som er sysselsatte bruker i gjennomsnitt 8 timer og 40 minutter på samlet arbeidstid per dag på dagene mandag til fredag. Blant de ikke sysselsatte er denne tiden på 5 timer og 2 minutter. Dette blir en forskjell på 3 timer og 38 minutter, eller at de ikke sysselsatte bruker 58 prosent av den tiden de sysselsatte bruker til samlet arbeid. De som ikke er sysselsatte bruker mer tid til husholdsarbeid på disse dagene, men det veier på ingen måte opp for den tiden de sysselsatte bruker på inntektsgivende arbeid.

Tabell 5.12. Tid brukt til noen ulike typer personlige behov etter yrkestilknytning og kjønn. Alder 62-66 år. En gjennomsnittsdag 2000. Timer og minutter

	Menn				Kvinner			
	Sysselsatte		Ikke sysselsatte		Sysselsatte		Ikke sysselsatte	
	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000
Nattesøvn	7.23	7.45	8.07	8.08	8.03	7.54	8.18	8.21
Annen personlig pleie	1.38	1.03	2.05	1.12	1.23	1.01	1.59	1.16
Måltider	1.31	1.16	1.56	1.27	1.21	1.04	1.33	1.16

På lørdager og søndager er samlet arbeidstid for de sysselsatte 4 timer og 35 minutter, mens det for de ikke sysselsatte er 3 timer og 16 minutter. Til tross for at de sysselsatte bruker omtrent en time og tre kvarter mindre til husholdsarbeid per dag på hverdagene enn de som ikke er sysselsatte, tar de ikke igjen dette i helgedagene. De bruker bare omtrent et kvarter mer til husholdsarbeid i helgene enn de som ikke er sysselsatte. Årsaken til forskjellen mellom de to gruppene i helgedagene er at de sysselsatte i gjennomsnitt bruker omtrent en time på inntektsgivende arbeid disse dagene.

Forholdet mellom de som har brukt AFP-tilbudet de har fått og de som ikke har brukt det er omtrent det samme som for gruppen generelt. De som er i arbeid bruker omtrent tre timer mer per dag til samlet arbeid enn de som ikke lenger er i arbeid. Blant dem som ikke har hatt noe AFP-tilbud er forholdet mellom dem som er i arbeidslivet og dem som er utenfor nokså parallelt.

5.5. Personlige behov

Mer tid for ikke sysselsatte til både søvn, personlig pleie og måltider

Vi har allerede sett at tiden til personlige behov er høyere blant de som ikke er i yrkeslivet enn blant de som fremdeles er aktive. Dette gjelder både for dataene for 1971 og for 2000. Det gjelder også for både menn og kvinner. Dessuten gjelder det for både nattesøvn, annen personlig pleie og måltider.

Både blant menn og kvinner sover de som ikke er sysselsatte i overkant av 20 minutter mer enn de som er i arbeid. Og ikke sysselsatte av begge kjønn bruker i overkant av ti minutter mer på både annen personlig pleie og på måltider enn de sysselsatte.

Tabell 5.13. Tid brukt til ulike personlige behov blant personer med og uten AFP, etter yrkestilknytning en gjennomsnittsdag 2000. Alder 62-66 år. Tidsbruk i timer og minutter

	Tidsbruk blant alle			
	AFP/i arbeid	AFP/ikke i arbeid	Ikke AFP/i arbeid	Ikke AFP/ikke i arbeid
Nattesøvn	7.53	8.15	7.38	8.15
Annen personlig pleie	1.04	1.19	0.50	1.16
Måltider	1.13	1.25	0.58	1.17

Forholdet mellom dem som benytter seg av AFP-tilbudet og dem som ikke gjør det, er nokså likt mellom sysselsatte og ikke sysselsatte generelt i aldersgruppen

62-66 år. De som ikke er i arbeid bruker omtrent 20 minutter mer til nattesøvn, et kvarter mer til annen personlig pleie og omtrent 10 minutter mer til måltider enn de som fremdeles er i arbeidslivet. Forskjellen mellom dem som fremdeles er i yrkeslivet og dem som ikke er det blant dem som ikke har fått noen tilbud om AFP er noe større, men forskjellen går i samme retning.

5.6. Fritid

Mer TV-seing blant de ikke sysselsatte

Vi har allerede sett at de unge eldre som ikke er i arbeid har mer enn to timer mer tid til fritidsaktiviteter enn de som fremdeles er i arbeid. Når vi ser nærmere på hva slags typer fritidsaktiviteter de bruker mer tid til, er det spesielt fjernsynsseingen som peker seg ut. Mens de som er sysselsatte ser 1 time og 57 minutter i gjennomsnitt per dag, er tiden 2 timer og 49 minutter blant dem som ikke er sysselsatte, altså en forskjell på i underkant av en time. Mens 86 prosent av de sysselsatte ser på fjernsyn en gjennomsnittsdag er andelen 95 prosent blant de som ikke er sysselsatte.

Mer idrett, friluftsliv og sosialt samvær blant de ikke sysselsatte

Forskjellen i tidsbruk gjelder ikke bare passiv fjernsynstitting. De som ikke er sysselsatte bruker noe mer tid til idrett og friluftsliv. Blant disse er det halvparten som bruker tid til slikt per dag, mens andelen blant de sysselsatte bare er en av tre. De som ikke er i yrkeslivet har også mer sosialt samvær på fritiden enn de sysselsatte, ved at de bruker omlag en halv time mer til slike aktiviteter per dag. De er mer aktive både når det gjelder besøk av eller hos venner og naboer og private samtaler ellers. De som ikke er sysselsatte bruker også mer tid til andre fritidsaktiviteter slik som håndarbeid. Samtidig bruker de også mer tid til ren avslapping.

De sysselsatte mer i det offentlige rom

Vi ser altså at de som ikke er sysselsatte har mer sosial kontakt blant venner og kjente enn de som er i yrkeslivet. De, på sin side, slik det kommer fram i aktivitetsindeksen, er mer aktive i det offentlige rom, slik som kino, på kurs og i foreninger enn de som ikke er sysselsatte.

Det er særlig de unge eldre mennene som bruker mye tid til fjernsynsseing når de ikke er sysselsatte, omlag en time mer enn kvinner i samme yrkesmessige situasjon. Kvinnene bruker på sin side mer tid til sosialt samvær.

Tabell 5.14. Tid brukt på ulike fritidsaktiviteter etter yrkestilknytning. Tidsbruk i timer og minutter og prosentandel som har utført aktivitetene, en gjennomsnittsdag 2000. Alder 62-66 år

	Tidsbruk blant alle		Andel som har utført aktiviteten	
	Sysselsatte	Ikke sysselsatte	Sysselsatte	Ikke sysselsatte
Idrett og friluftsliv	0.35	0.47	34	51
Underholdning og kulturbruk	0.08	0.08	9	9
Sosialt samvær	1.20	1.51	79	84
Lesing	0.56	1.03	78	81
Fjernsynsseing	1.57	2.49	86	95
Annen fritid i alt	0.47	1.17	56	75
Reiser i samband med fritid	0.30	0.32	36	43

Tabell 5.15. Tid brukt til noen ulike fritidsaktiviteter etter yrkestilknytning og kjønn. Alder 62-66 år. En gjennomsnittsdag 2000. Timer og minutter

	Menn				Kvinner			
	Sysselsatte		Ikke sysselsatte		Sysselsatte		Ikke sysselsatte	
	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000
Idrett og friluftsliv	0.21	0.48	0.28	1.03	0.10	0.22	0.20	0.35
Underholdning og kulturbruk	0.03	0.02	0.04	0.09	0.00	0.13	0.02	0.08
Sosialt samvær	0.54	1.17	1.38	1.39	1.22	1.22	1.45	2.00
Lesing	0.48	0.57	1.18	1.04	0.23	0.54	0.40	1.02
Fjernsynsseing	1.11	2.09	1.41	3.23	1.10	1.45	0.58	2.24
Annen fritid i alt	0.49	0.46	1.27	1.03	1.01	0.48	1.04	1.26
Reiser i samband med fritid	0.12	0.31	0.17	0.37	0.19	0.30	0.15	0.28

Tabell 5.16. Tid brukt til ulike fritidsaktiviteter blant personer med og uten AFP, etter sysselsetting. Tidsbruk i timer og minutter og prosentandel som har utført aktivitetene, en gjennomsnittsdag 2000. Alder 62-66 år

	Tidsbruk blant alle				Andel som har utført aktiviteten			
	AFP/i arbeid		Ikke AFP/i arbeid		AFP/i arbeid		Ikke AFP/i arbeid	
	AFP/i arbeid	AFP/ikke i arbeid	Ikke AFP/i arbeid	Ikke AFP/ikke i arbeid	AFP/i arbeid	AFP/ikke i arbeid	Ikke AFP/i arbeid	Ikke AFP/ikke i arbeid
Underholdning og kulturbruk	0.36	0.57	0.42	0.38	37	60	35	44
Sosialt samvær	1.24	1.55	1.05	1.44	83	88	70	83
Lesing	0.55	1.08	0.59	0.59	75	83	89	79
Fjernsynsseing	1.49	2.39	2.05	2.55	86	96	82	94
Annen fritid i alt	0.49	1.12	0.49	1.20	61	74	49	79
Reiser i samband med fritid	0.27	0.23	0.51	0.34	35	47	46	38

De sysselsatte mindre fritid både på hverdager og helg

De unge eldre som er sysselsatte har mindre tid til fritidsaktiviteter både på hverdager og i helgene enn de som ikke er sysselsatte. På mandag til fredag har de som ikke er sysselsatte i overkant av to og en halv time mer fritid per dag enn de sysselsatte. I helgene, altså lørdag og søndag, har de i overkant av en time mer fritid per dag.

På hverdagene bruker de som ikke er sysselsatte 15 minutter mer til idrett og friluftsliv og om lag 40 minutter mer til sosialt samvær på fritiden i forhold til de som er sysselsatte. I tillegg bruker de omtrent en time mer til fjernsynsseing. De bruker også om lag en halv time mer til andre fritidssysler, som håndarbeid, andre hobbyer og avslapping. På lørdager og søndager brukes fritiden mer likt, men også disse dagene ser de som ikke er sysselsatte atskillig mer på fjernsyn.

Både aktiv og passiv fritid øker for dem som bruker AFP-tilbudet

Også blant dem som har fått tilbud om AFP sprer forskjellene i fritidsbruken seg på flere områder mellom de sysselsatte og de som ikke lenger er det. Det største skillet i tid finner vi når det gjelder fjernsynsseing, men de som ikke er sysselsatte bruker også mer tid til idrett og friluftsliv, privat sosialt samvær og andre fritidsaktiviteter. Verd å merke seg er at tid til underholdning og kulturbruk ikke er noe som øker når man ikke lenger er i arbeidslivet, men heller ser ut til å gå den motsatte veien.

Mer mosjon med AFP-tilbud, mer fritidsreiseing for uføre

De som benytter seg av AFP-tilbud og de uføre i samme aldersgruppe har omtrent like mye tid til fritidsaktiviteter. Mens de uføre bruker 39 minutter per dag til idrett og friluftsliv, bruker de som har avtalefestet pensjon i gjennomsnitt 57 minutter. På den annen side bruker de uføre 38 minutter til reiseing i samband med fritid per dag, mens de med AFP-tilbud i gjennomsnitt bruker 23 minutter. (Se tabell V5.18)

5.7. Oppholdssted og samvær

De ikke sysselsatte er mer hjemme

Fører det å ikke delta i yrkesaktivitet til at man oppholder seg mer hjemme enn om man er med i yrkeslivet? I gruppen 62-66 år er det slik at de ikke sysselsatte er omlag 3 1/2 time mer hjemme per dag enn de sysselsatte. Det ser derfor ut til at den ekstra tiden de som ikke er sysselsatte får ved ikke å bruke tid på en arbeidsplass, i hovedsak brukes hjemme og i liten grad andre steder. De bruker noe mer tid enn de sysselsatte på å være hjemme hos andre og på eget feriested, men noe mindre tid på offentlige steder og på reise. Her må vi huske at arbeidsreiser er med i disse tallene.

De sysselsatte ikke mindre alene

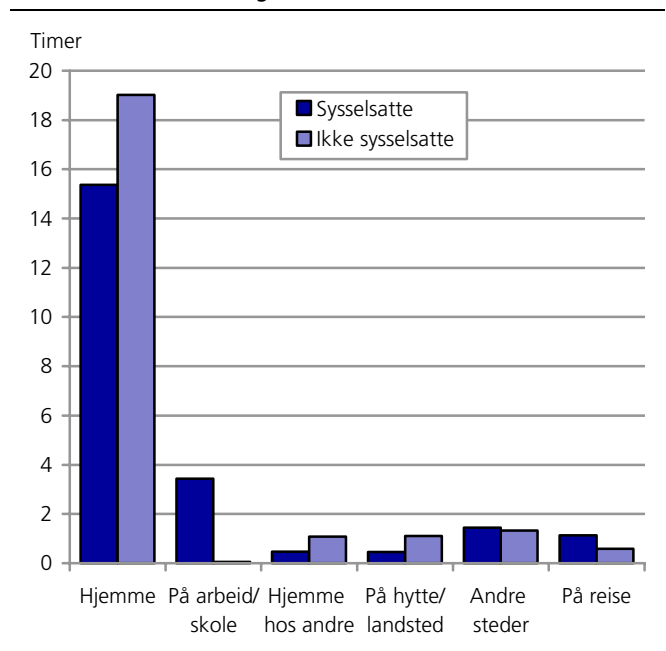
Det å være alene blir gjerne vurdert som et tegn på ensomhet og en negativ side ved livet, mens det å være sammen med andre er et uttrykk for en sosialt ønsket tilstand og mer uttrykk for velvære. Det er ikke nødvendigvis alltid slik. Det å være alene kan også være et uttrykk for frihet og egen kontroll over livet. Vi skal videre se på i hvilken grad de sysselsatte og ikke sysselsatte unge eldre er alene og sammen med andre.

I utgangspunktet skulle man tro at de sysselsatte er mer sammen med andre i løpet av dagen enn de ikke sysselsatte, nettopp fordi de er på en arbeidsplass en stor del av dagen, der de vanligvis oppholder seg sammen med arbeidskolleger. Dette ser ikke ut til å være tilfelle. Sysselsatte og ikke sysselsatte i denne aldersgruppen er omtrent like mye alene i løpet av dagen. (Kan dette skyldes at de sysselsatte er mye alene på arbeidet?) I disse tallene er også søvn med. I tidsbruksundersøkelsene regne søvn som en periode man er alene. De ikke sysselsatte sover noe mer enn de sysselsatte per døgn. Fjerner vi dette fra tiden man er alene i alt, viser det seg derfor at de sysselsatte kommer ut med mest tid alene, 7 timer og 49 minutter mot de ikke sysselsattes 7 timer og 32 minutter per døgn.

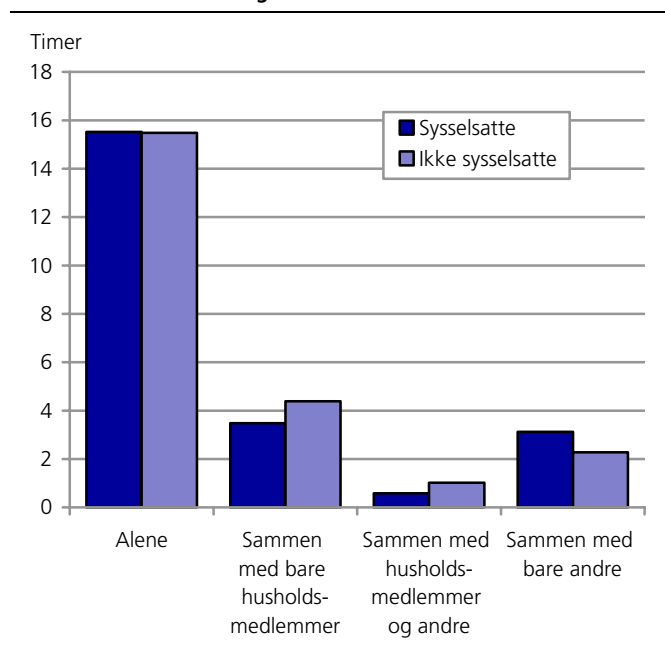
Når de ikke er alene er begge grupper mest sammen med bare husholdsmedlemmer. De ikke sysselsatte er likevel 50 minutter mer sammen med bare husholdsmedlemmer enn de sysselsatte. Til gjengjeld er de sysselsatte nesten tre kvarter mer sammen med bare personer utenom husholdsmedlemmene. Gjennom sin yrkesaktivitet, eller av andre grunner, kommer de altså mer i kontakt med personer utenom husholdningen.

I og med at yrkesaktiviteten i seg selv kan ha innflytelse på den sosiale kontaktflaten i løpet av dagen, kan vi se på tidsbruken i en slik sammenheng når vi utelater de dagene man er i inntektsgivende arbeid. I en slik situasjon er de sysselsatte i mindre grad alene enn de ikke sysselsatte og mer sammen med andre husholdsmedlemmer. Dessuten er de i mindre grad sammen med bare andre utenom husholdet sitt enn det de ikke sysselsatte er. Denne forskjellen kan nok ha sin forklaring i at de dagene de sysselsatte ikke

Figur 5.6. Tid tilbrakt på ulike oppholdssteder etter yrkestilknytning. Alder 62-66 år. En gjennomsnittsdag 2000. Timer og minutter

Figur 5.7. Tid tilbrakt alene og sammen med andre etter yrkestilknytning. Alder 62-66 år. En gjennomsnittsdag 2000. Timer og minutter

er i arbeid i første rekke er helgene og andre fridager da de er mye hjemme, nettopp sammen med medlemmer av sitt hushold og i mindre grad søker ut. (Se tabell V5.30).

Ser vi på aldersgruppen 55-61 år, ser vi for det første at de i mindre grad enn de unge eldre er alene og i noe større grad er sammen med personer utenom husholdet. I denne aldersgruppen er de sysselsatte nesten tre kvarter mindre alene enn de ikke sysselsatte.

Derimot er de noe mer sammen med personer utenom husholdet. Fjerner vi dager da de er i inntektsarbeid, finner vi noe av samme tendensen som for aldersgruppen 62-66 år: På slike dager er de sysselsatte i mindre grad alene, mer sammen med medlemmer av eget hushold og mindre sammen med andre.

Referanser

Belsby, Liv (2003): Frafall og vekter i Tidsbruksundersøkelsen 2000-2001, Notater 2003/57, Statistisk sentralbyrå.

Blekesaune, Morten/Øverbye, Einar (2001): *Levekår og livskvalitet hos uførepensjonister og mottakere av avtalefestet pensjon. Om overgangen til førtidsarbeid*, NOVA Rapport 10/2001.

Bunnage, David/Bruhn, Hans Helmuth (1999): De unge ældre I år 2010, Socialforskningsinstituttet 99:2, København.

ECON (1997): *Arbeidsmarkedspolitikken overfor eldre arbeidssøkere*, ECON-rapport 98/97, Senter for økonomisk analyse.

Huovinen, Pasi/Piekkola, Hannu (2002): The time is right? Early retirement and use of time by older Finns, The Research Institute of the Finnish Economy, Serie B 189, Helsinki.

Pedersen, Axel West (1997): *mellom arbeid og pensjon. Rapport fra en spørreundersøkelse*, Fafo-rapport 223

Rønning, Elisabeth (2002): Statistisk sentralbyrås tidsbruksundersøkelse 2000/01. Dokumentasjon og resultater fra intervjuet, Notater nr. 2002/26, Statistisk sentralbyrå.

Statistisk sentralbyrå (2001): *Helse i Norge. Helsetilstand og behandlingstilbud belyst ved befolkningsundersøkelser*, Statistiske analyser 41,.

Vaage, Odd (2002): *Til alle døgnets tider. Tidsbruk 1971-2000*, Statistiske analyser 52, Statistisk sentralbyrå.

Vaage, Odd (2003): *Norsk mediebarometer 2002*, Statistiske analyser 57, Statistisk sentralbyrå.

Vedlegg

Tabellvedlegg til unge eldres levekår og tidsbruk

Tabell V2.1. Andelen sysselsatte i ulike aldersgrupper og kjønn 1971-2000

		1971		1980		1990		2000	
		Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall
20-66 år	Alle	66	2899	77	3166	79	2709	83	2785
	Menn	90	1369	89	1517	83	1295	87	1419
	Kvinner	45	1530	65	1649	75	1413	79	1366
55-61 år	Alle	61	423	76	450	73	257	82	336
	Menn	84	202	88	225	78	129	87	187
	Kvinner	41	221	64	225	69	128	77	148
62-66 år	Alle	46	240	56	282	46	189	43	298
	Menn	70	112	71	131	53	97	47	149
	Kvinner	26	128	42	151	38	92	40	149

Tabell V2.2. Andelen av sysselsatte som er i deltidsstilling, i ulike aldersgrupper og kjønn 1971-2000

		1971		1980		1990		2000	
		Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall
20-66 år	Alle	30	1898	22	2408	23	2110	18	2265
	Menn	12	1216	4	1348	7	1061	7	1203
	Kvinner	61	682	46	1060	39	1048	31	1062
55-61 år	Alle	22	254	22	338	25	189	21	271
	Menn	11	166	4	198	3	101	6	159
	Kvinner	43	88	49	140	51	88	41	112
62-66 år	Alle	31	111	25	75	28	86	34	130
	Menn	21	78	8	93	14	51	27	70
	Kvinner	55	33	50	62	49	35	40	60

Deltidsstilling = Under 30 timer per uke i hovedyrket.

Tabell V2.3. Andelen i deltidsstilling, i heltidsstilling og ikke sysselsatte etter kjønn, alder 62-66 år, 1971-2000. Prosent

	Alle				Menn				Kvinner			
	1971	1980	1990	2000	1971	1980	1990	2000	1971	1980	1990	2000
Deltid	14	14	13	15	14	5	7	13	14	21	18	16
Heltid	32	42	33	29	55	66	45	34	12	21	20	24
Ikke sysselsatt	54	45	55	57	30	29	47	53	74	58	62	60
Antall svar	240	280	189	298	112	131	97	149	128	149	92	149

Tabell V2.4. Helsetilstand 1971 etter kjønn, alder og sysselsetting. Prosent

		Sysselsatte					Antall svar	Ikke sysselsatte					Antall svar
		Svært god	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig		Svært god	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig	
20-66 år	Alle	37	40	19	3	0	1691	30	30	25	12	2	820
	Menn	37	40	20	3	0	1091	19	19	21	33	8	104
	Kvinner	38	42	17	2	0	600	32	32	26	9	1	716
55-61 år	Alle	24	38	31	5	0	218	12	22	32	29	5	129
	Menn	21	38	34	6	1	142	4	8	31	46	12	26
	Kvinner	29	38	26	4	0	76	15	26	32	24	3	103
62-66 år	Alle	24	30	39	6	0	94	12	19	39	28	2	95
	Menn	22	31	39	7	0	67	9	9	22	57	4	23
	Kvinner	30	26	41	4	0	27	13	22	44	19	1	72

Tabell V2.5. Fordeling etter ulike variable blant sysselsatte og ikke sysselsatte i ulike aldersgrupper. 2000

	Alle			Sysselsatte			Ikke sysselsatte		
	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år
Kjønn:									
Menn	54	46	51	57	50	53	40	43	39
Kvinner	46	54	49	43	50	47	60	57	61
Gjennomsnittlig personinntekt etter skatt	188 000	167 000	186 000	201 000	206 000	200 000	129 000	136 000	116 000
Gjennomsnittlig husholdsinntekt etter skatt	359 000	293 000	363 000	377 000	338 000	378 000	278 000	259 000	287 000
Utdanning:									
Grunnskole	22	30	11	17	17	9	48	39	24
Videregående skole	51	51	60	52	56	60	45	47	61
Høgskole/universitet	27	19	29	31	27	31	8	14	15
Bostrøk:									
Byer 20 000 el mer	40	45	43	39	50	42	45	41	48
Tettbygd under 20 000/spredtbygd	60	55	57	61	50	58	55	59	52
Ukentlig gj.snittlig arbeidstid:									
Begge kjønn	30	14	30	36	32	36	.	.	.
Menn	36	16	35	41	35	41	.	.	.
Kvinner	23	12	25	30	30	32	.	.	.
Ukentlig arbeidstid									
1-19 timer				15	21	11			
20-29 timer				7	12	7			
30-39 timer				51	45	49			
40 timer el. mer				27	22	32			
Ektefelle/samboers yrkessituasjon:									
Sysselsatt	59	29	60	64	43	65	34	18	34
Ikke sysselsatt	21	45	12	19	32	10	29	55	23
Har ikke ektefelle/samboer	20	26	28	17	24	25	37	7	42
Antall medlemmer i husholdningen:									
Er alene	17	15	24	16	13	23	23	28	25
To eller flere	83	85	75	84	87	77	77	72	75
Har sykdom/lidelse av varig natur									
	41	54	30	33	33	25	78	69	54
Antall vansker med psykisk helse:									
0	74	70	68	79	85	72	51	59	50
1-3	19	19	24	16	11	22	33	26	34
4-5	7	11	8	5	4	6	16	16	17
Faller fritiden lang:									
Ofte/noen ganger	15	19	13	10	13	11	39	23	28
Sjelden	20	19	26	20	20	27	20	18	25
Aldri	65	62	60	71	67	63	41	59	46
Antall svar	336	298	2 785	271	130	2 267	65	168	518

Tabell V2.6. Ektefelle/samboers yrkessituasjon blant sysselsatte og ikke sysselsatte i ulike aldersgrupper og etter kjønn. 2000. Prosent

	Alle			Sysselsatte			Ikke sysselsatte		
	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år
Ektefelle/samboers yrkessituasjon:									
Sysselsatt									
Begge kjønn	74	39	83	77	57	87	53	25	59
Menn	80	49	81	80	65	84	70	32	47
Kvinner	67	29	85	73	46	90	47	19	65
Ikke sysselsatt									
Begge kjønn	26	61	17	23	43	13	47	75	41
Menn	20	51	19	20	35	16	30	68	52
Kvinner	33	71	15	27	54	10	53	81	35

Tabell V2.7. Andel sysselsatte og ikke sysselsatte i ulike aldersgrupper som har vansker med å delta i ulike aktiviteter på grunn av varige helseproblemer eller funksjonshemming, 2000. Prosent

	Alle			Sysselsatte			Ikke sysselsatte		
	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år	55-61 år	62-66 år	20-66 år
Delta i fritidsaktiviteter									
Begge kjønn	27	37	16	19	18	11	66	52	41
Menn	24	30	13	19	13	9	57	44	37
Kvinner	30	44	19	18	23	12	71	58	44
Gå i trapper en etasje									
Begge kjønn	12	14	6	7	5	3	34	20	18
Menn	7	10	3	5	4	2	19	15	13
Kvinner	18	17	8	10	7	4	43	24	20
Vask/rengjøring av bolig									
Begge kjønn	15	20	8	9	8	5	43	29	24
Menn	10	13	5	7	10	3	33	16	16
Kvinner	20	26	11	12	5	6	49	39	29
Bevege seg ut av boligen på egenhånd									
Begge kjønn	4	5	2	2	1	1	11	9	9
Menn	1	3	1	1	1	0	5	5	4
Kvinner	7	7	3	4	0	1	15	11	12
Bruke offentlige transportmidler									
Begge kjønn	3	6	2	2	2	1	10	9	10
Menn	2	2	1	1	1	0	2	2	4
Kvinner	5	10	4	3	3	1	15	15	13

Tabell V2.8. Fordeling på ulike variable blant personer i alderen 62-66 år etter tilbud om AFP og tilknytning til arbeidslivet. 2000.

	Tilbudt AFP/arbeider	Tilbudt AFP/arbeider ikke	Ikke tilbudt AFP/arbeider	Ikke tilbudt AFP/arbeider ikke
Kjønn:				
Menn	47	63	43	39
Kvinner	53	37	57	61
Gjennomsnittsalder				
	63	64	64	64
Gjennomsnittlig personinntekt etter skatt				
	202 100	164 900	242 300	143 400
Gjennomsnittlig husholdsinntekt etter skatt				
	329 500	284 700	390 000	239 800
Utdanning:				
Grunnskole	14	31	15	47
Videregående skole	54	46	65	42
Høgskole/universitet	33	23	20	11
Bostrøk:				
Byer 20 000 el mer	52	45	66	41
Tettbygd under 20 000/spredtbygd	48	55	34	59
Antall medlemmer i husholdningen:				
Er alene	27	21	26	32
To eller flere	73	79	74	68
Har sykdom/lidelse av varig natur				
	36	43	32	86
Antall vansker med psykiske problemer:				
0	85	77	85	47
1-3	12	15	8	31
4-5	4	9	8	22
Faller fritiden lang:				
Ofte/noen ganger	16	12	15	31
Sjelden	23	24	17	14
Aldri	62	63	68	55
Antall svar				
	82	57	28	91

Tabell V3.1. Forhold som har hatt størst og størst/nest størst betydning for å fortsette å arbeide til tross for tilbud om varige førtidspensjonsordninger. 2000. Prosent

	Størst betydning	Sum størst/nest-størst betydning
Økonomiske forhold	33	45
Faglig interessant oppgaver	22	43
Ønsker å ha noe å gjøre	20	45
Godt miljø på arbeidsplassen	17	48
Ønske fra arbeidsgiver	4	4
Annen årsak	4	4
Antall svar	49	49

Tabell V3.2. Forhold som har hatt størst og størst/nest størst betydning for å slutte i inntektsgivende arbeid, blant personer som har vært sysselsatt sammenhengende i minst 6 måneder og som ikke har uføretrygd eller AFP. Alder 60-66 år. 2000. Prosent

	Størst betydning	Sum størst/nest-størst betydning
Egne helseproblemer	18	22
Arbeidsgivers holdning	18	18
Omstruktureringer eller nedlegging i bedriften	15	15
Økonomien tillot det	8	31
Ønske om mer fritid	8	27
Arbeidet var for slitsomt (fysisk)	8	19
Ektefelle/samboer sluttet	4	8
Omsorgstrengende rundt meg	4	8
Før vanskelig å følge med faglig	0	7
Annet	15	19
Antall svar	25	25

Tabell V4.1. Andel sysselsatte og ikke sysselsatte i ulike aldersgrupper etter antall bøker lest og antall kinobesøk siste 12 måneder. 2000. Prosent

	Alle						Sysselsatte						Ikke sysselsatte						
	55-61 år		62-66 år		20-66 år		55-61 år		62-66 år		20-66 år		55-61 år		62-66 år		20-66 år		
	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000	1971	2000	
Antall bøker lest siste 12 mndr:																			
Ingen	34	22	37	24	26	22	32	19	37	22	24	22	37	35	37	25	30	24	
1-4 bøker	29	34	24	34	27	34	28	37	23	33	28	35	30	25	25	34	28	31	
5-9 bøker	22	13	23	15	26	16	23	15	26	16	27	16	21	8	20	15	24	15	
10 bøker eller mer	14	30	16	28	20	27	17	30	14	29	21	27	11	32	18	26	18	29	
Antall kinobesøk siste 12 mndr:																			
Ingen	77	71	80	78	49	42	74	69	74	68	45	39	82	83	85	86	57	57	
1-4 ganger	18	23	18	19	31	35	21	25	23	25	32	38	15	15	13	14	29	23	
5-9 ganger	3	3	1	3	9	11	3	3	1	7	10	11	2	2	1	0	8	9	
10 ganger eller mer	1	3	1	0	10	12	1	3	1	1	12	12	2	0	1	0	6	11	
Antall svar	341	336	189	298	2511	2776	218	271	94	130	1691	2262	129	65	95	168	820	514	

Tabell V4.2. Andel som er medlem, svært aktivt medlem og har tillitsverv i ulike foreninger etter kjønn og yrkestilknytning, alder 20-66 år. 2000 Prosent

	Alle	Syssel-satt	Ikke sysselsatt	Menn	Kvinner	Menn		Kvinner	
						Syssel-satt	Ikke sysselsatt	Syssel-satt	Ikke sysselsatt
Medlem av forening	76	84	70	77	74	91	68	77	72
Svært aktivt medlem av forening	23	26	22	23	24	28	20	24	24
Tillitsverv i forening	22	27	19	19	25	26	15	28	23
Medlem av idrettsforening	23	32	17	27	19	39	20	24	15
Svært aktivt medlem av idrettsforening	5	7	4	7	3	11	5	3	3
Tillitsverv i idrettsforening	3	5	2	4	3	7	2	3	2
Medlem av musikkforening	10	12	9	11	10	14	9	11	9
Svært aktivt medlem av musikkforening	6	7	5	6	5	7	6	6	4
Tillitsverv i musikkforening	3	4	3	3	3	3	4	5	2
Medlem av friluftslivsforening	12	14	10	14	9	18	12	11	8
Svært aktivt medlem av friluftslivsforening	2	2	3	4	1	4	4	0	2
Tillitsverv i friluftslivsforening	1	1	1	2	0	2	1	0	1
Medlem av velforening	21	27	17	18	24	27	13	27	22
Svært aktivt medlem av velforening	1	2	1	2	1	2	1	1	2
Tillitsverv i velforening	2	3	2	2	2	3	1	2	2
Antall svar	413	178	235	222	191	95	127	83	108

Tabell V4.3. Andel som er medlem, svært aktivt medlem og har tillitsverv i ulike foreninger etter kjønn og yrkestilknytning, alder 62-66 år. 2000 Prosent

	Alle	Sysselsatt	Ikke sysselsatt	Menn	Kvinner	Menn		Kvinner	
						Sysselsatt	Ikke sysselsatt	Sysselsatt	Ikke sysselsatt
Medlem av forening	83	84	82	86	79	89	84	80	79
Svært aktivt medlem av forening	24	25	23	23	25	29	19	22	27
Tillitsverv i forening	25	30	21	23	26	31	18	29	24
Medlem av idrettsforening	26	33	21	32	21	40	26	27	17
Svært aktivt medlem av idrettsforening	5	9	3	7	4	13	3	5	3
Tillitsverv i idrettsforening	3	6	1	3	3	7	0	5	1
Medlem av musikkforening	10	10	10	9	10	11	8	9	11
Svært aktivt medlem av musikkforening	4	4	4	5	3	7	4	2	4
Tillitsverv i musikkforening	3	3	3	3	2	4	3	2	3
Medlem av friluftslivsforening	15	19	12	20	10	24	17	15	7
Svært aktivt medlem av friluftslivsforening	2	2	2	3	1	4	3	0	1
Tillitsverv i friluftslivsforening	1	1	1	2	0	2	1	0	0
Medlem av velforening	23	30	17	20	25	29	13	31	21
Svært aktivt medlem av velforening	2	2	1	2	2	2	1	2	1
Tillitsverv i velforening	2	4	1	2	2	4	1	4	1
Antall svar	258	110	148	132	126	55	77	55	71

Tabell V4.4. Andel som er medlem, svært aktivt medlem og har tillitsverv i ulike foreninger etter tilbud om AFP og arbeidstilknytning, alder 62-66 år. 2000 Prosent.

	AFP/i arbeid		AFP/ikke i arbeid		Ikke AFP/i arbeid		Ikke AFP/ikke i arbeid	
Medlem av forening		89		88		71		78
Svært aktivt medlem av forening		28		19		17		21
Tillitsverv i forening		34		22		10		18
Medlem av idrettsforening		35		29		28		17
Svært aktivt medlem av idrettsforening		11		2		3		3
Tillitsverv i idrettsforening		8		0		0		1
Medlem av musikkforening		10		11		10		9
Svært aktivt medlem av musikkforening		4		4		7		4
Tillitsverv i musikkforening		4		4		0		2
Medlem av friluftslivsforening		19		12		17		12
Svært aktivt medlem av friluftslivsforening		2		3		0		1
Tillitsverv i friluftslivsforening		1		2		0		0
Medlem av velforening		30		19		32		16
Svært aktivt medlem av velforening		2		2		0		1
Tillitsverv i velforening		4		2		3		1
Antall svar		82		57		28		91

Tabell V5.1. Tidsbruk til ulike aktiviteter blant personer 55-66 år. Tidsbruk i timer og minutter. 1970-2000

	Tidsbruk 55-61 år				Tidsbruk 62-66 år			
	1970	1980	1990	2000	1970	1980	1990	2000
Tidsbruk i alt	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00
Inntektsgivende arbeid. arbeidsreiser mv. i alt	3.34	3.51	3.55	3.50	3.08	2.29	2.02	1.56
Inntektsgivende arbeid	3.19	3.33	3.33	3.30	2.53	2.18	1.52	1.46
Arbeidsreiser	0.15	0.19	0.21	0.20	0.14	0.11	0.10	0.10
Husholdsarbeid i alt	4.05	3.46	3.21	3.27	4.10	4.03	3.57	3.56
Husarbeid	2.34	2.20	1.43	1.38	2.55	2.39	2.06	2.02
Vedlikeholdsarbeid	0.34	0.29	0.33	0.36	0.26	0.29	0.32	0.38
Omsorgsarbeid	0.05	0.17	0.21	0.15	0.05	0.18	0.18	0.18
Kjøp av varer og tjenester	0.18	0.22	0.21	0.25	0.18	0.20	0.28	0.22
Annet husholdsarbeid	0.22	0.10	0.10	0.12	0.16	0.09	0.15	0.19
Reiser i samband med husholdsarbeid	0.12	0.09	0.13	0.21	0.10	0.09	0.18	0.18
Utdanning i alt	0.01	0.02	0.05	0.01	0.04	0.01	0.01	0.00
Personlige behov i alt	10.49	10.14	10.17	9.55	11.15	10.52	10.47	10.28
Nattesøvn	7.42	7.41	7.43	7.44	7.55	8.00	7.56	8.04
Annen personlig pleie	1.39	1.09	1.11	1.00	1.47	1.22	1.21	1.09
Måltider	1.27	1.24	1.23	1.11	1.33	1.30	1.30	1.16
Fritid i alt	5.04	6.02	6.18	6.41	4.59	6.30	7.06	7.25
Idrett og friluftsliv	0.28	0.31	0.25	0.33	0.20	0.29	0.38	0.41
Underholdning og kulturbruk	0.03	0.03	0.06	0.10	0.02	0.02	0.08	0.08
Sosialt samvær	1.35	1.43	2.01	1.40	1.22	1.43	1.52	1.37
Lesing	0.35	0.59	0.52	0.51	0.45	1.02	0.59	1.00
Fjernsynsseing	1.03	1.25	1.42	1.54	1.09	1.41	1.49	2.25
Annen fritid i alt	0.59	1.03	0.49	1.03	1.01	1.13	1.16	1.03
Reiser i samband med fritid	0.19	0.19	0.23	0.30	0.15	0.20	0.25	0.31
Annet, uoppgitt	0.29	0.04	0.04	0.06	0.28	0.04	0.06	0.14
Tallet på observasjoner	818	735	470	635	444	463	342	559

Tabell V5.2. Tidsbruk til ulike aktiviteter blant menn 55-66 år. Tidsbruk i timer og minutter. 1970-2000

	Tidsbruk 55-61 år				Tidsbruk 62-66 år			
	1970	1980	1990	2000	1970	1980	1990	2000
Tidsbruk i alt	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00
Inntektsgivende arbeid, arbeidsreiser mv. i alt	5.15	5.14	4.50	4.22	5.10	3.54	3.01	2:11
Inntektsgivende arbeid	4.52	4.48	4.27	4.01	4.44	3.37	2.46	2:01
Arbidsreiser	0.24	0.26	0.23	0.21	0.26	0.16	0.15	0:09
Husholdsarbeid i alt	2.29	2.26	2.40	2.54	2.12	2.34	3.10	3:28
Husarbeid	0.45	0.50	0.52	0.57	0.52	1.08	1.08	1:17
Vedlikeholdsarbeid	0.51	0.37	0.44	0.46	0.33	0.42	0.46	0:59
Omsorgsarbeid	0.03	0.19	0.18	0.16	0.04	0.13	0.14	0:13
Kjøp av varer og tjenester	0.16	0.18	0.20	0.22	0.16	0.16	0.26	0:20
Annet husholdsarbeid	0.23	0.12	0.13	0.11	0.17	0.09	0.18	0:20
Reiser i samband med husholdsarbeid	0.11	0.10	0.14	0.20	0.10	0.07	0.16	0:18
Utdanning i alt	0.01	0.02	0.02	0.01	0.06	0.00	0.00	0:00
Personlige behov i alt	10.44	10.10	10.11	9.47	10.57	10.52	10.43	10:26
Nattesøvn	7.37	7.35	7.31	7.42	7.35	7.57	7.51	7:57
Annen personlig pleie	1.38	1.08	1.15	0.53	1.45	1.22	1.19	1:08
Måltider	1.30	1.27	1.25	1.12	1.38	1.33	1.33	1:22
Fritid i alt	5.04	6.02	6.13	6.48	5.02	6.36	7.01	7:46
Idrett og friluftsliv	0.34	0.34	0.27	0.38	0.23	0.34	0.36	0:56
Underholdning og kulturbruk	0.04	0.04	0.07	0.11	0.03	0.03	0.12	0:05
Sosialt samvær	1.24	1.28	1.44	1.38	1.05	1.36	1.42	1:28
Lesing	0.42	1.03	0.53	0.45	0.56	1.07	1.00	1:01
Fjernsynsseing	1.11	1.34	1.50	2.05	1.19	1.59	1.58	2:47
Annen fritid i alt	0.51	0.58	0.49	0.57	0.59	0.57	1.08	0:55
Reiser i samband med fritid	0.16	0.21	0.22	0.34	0.13	0.20	0.25	0:34
Annet, uoppgitt	0.28	0.06	0.04	0.08	0.35	0.04	0.05	0:10
Tallet på observasjoner	396	359	248	351	210	230	170	274

Tabell V5.3. Tidsbruk til ulike aktiviteter blant kvinner 55-66 år. Tidsbruk i timer og minutter. 1970-2000

	Tidsbruk 55-61 år				Tidsbruk 62-66 år			
	1970	1980	1990	2000	1970	1980	1990	2000
Tidsbruk i alt	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00
Inntektsgivende arbeid, arbeidsreiser mv. i alt	1.59	2.33	2.53	3.09	1.18	1.07	1.03	1.44
Inntektsgivende arbeid	1.52	2.20	2.34	2.51	1.13	1.01	0.58	1.33
Arbidsreiser	0.07	0.12	0.20	0.17	0.05	0.06	0.05	0.11
Husholdsarbeid i alt	5.36	5.02	4.08	4.08	5.56	5.31	4.44	4.19
Husarbeid	4.17	3.45	2.41	2.28	4.46	4.08	3.03	2.39
Vedlikeholdsarbeid	0.19	0.21	0.21	0.23	0.20	0.16	0.18	0.21
Omsorgsarbeid	0.06	0.15	0.25	0.13	0.06	0.23	0.21	0.21
Kjøp av varer og tjenester	0.20	0.25	0.24	0.28	0.20	0.24	0.30	0.24
Annet husholdsarbeid	0.20	0.07	0.06	0.14	0.14	0.10	0.12	0.17
Reiser i samband med husholdsarbeid	0.14	0.09	0.12	0.21	0.11	0.11	0.20	0.17
Utdanning i alt	0.00	0.03	0.07	0.01	0.02	0.02	0.02	0.00
Personlige behov i alt	10.53	10.18	10.23	10.06	11.32	10.53	10.52	10.30
Nattesøvn	7.48	7.48	7.56	7.46	8.14	8.04	8.01	8.10
Annen personlig pleie	1.40	1.09	1.07	1.09	1.48	1.22	1.23	1.10
Måltider	1.25	1.21	1.20	1.10	1.30	1.27	1.28	1.11
Fritid i alt	5.04	6.02	6.24	6.31	4.57	6.24	7.12	7.09
Idrett og friluftsliv	0.23	0.27	0.22	0.28	0.17	0.23	0.39	0.30
Underholdning og kulturbruk	0.01	0.02	0.04	0.08	0.01	0.01	0.05	0.10
Sosialt samvær	1.46	1.58	2.19	1.43	1.38	1.51	2.03	1.44
Lesing	0.27	0.54	0.50	0.58	0.35	0.58	0.58	0.58
Fjernsynsseing	0.56	1.17	1.34	1.41	1.01	1.23	1.40	2.08
Annen fritid i alt	1.06	1.07	0.49	1.09	1.03	1.28	1.23	1.10
Reiser i samband med fritid	0.22	0.16	0.25	0.25	0.16	0.20	0.26	0.29
Annet, uoppgitt	0.31	0.02	0.03	0.05	0.21	0.04	0.08	0.17
Tallet på observasjoner	422	376	222	284	234	233	172	285

Tabell V5.4. Prosentandel som har brukt tid ulike aktiviteter blant personer 55-66 år. 1970-2000

	Andel 55-61 år				Andel 62-66 år			
	1970	1980	1990	2000	1970	1980	1990	2000
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Inntektsgivende arbeid, arbeidsreiser m.v. i alt	49	51	50	49	49	34	28	26
Inntektsgivende arbeid	49	51	50	49	48	34	27	26
Arbeidsreiser	28	39	40	42	24	25	22	21
Husholdsarbeid i alt	89	91	91	96	87	93	95	98
Husarbeid	75	80	81	88	75	83	85	91
Vedlikeholdsarbeid	33	32	36	38	31	29	36	36
Omsorgsarbeid	7	20	24	20	7	16	21	21
Kjøp av varer og tjenester	37	40	43	52	33	37	51	52
Annet husholdsarbeid	31	19	24	34	25	19	29	41
Reiser i samband med husholdsarbeid	30	22	36	41	26	25	44	44
Utdanning i alt	1	3	3	1	2	1	2	0
Personlige behov i alt	99	100	100	100	99	100	100	100
Nattesøvn	99	100	100	100	99	100	100	100
Annen personlig pleie	97	98	98	97	97	98	99	99
Måltider	98	99	99	99	99	100	99	99
Fritid i alt	96	100	99	99	98	99	99	100
Idrett og friluftsliv	28	30	29	30	24	29	41	43
Underholdning og kulturbruk	3	3	5	9	3	2	8	9
Sosialt samvær	68	78	81	83	63	76	79	82
Lesing	63	79	77	75	70	80	81	80
Fjernsynsseing	59	81	80	86	65	84	84	91
Annen fritid i alt	64	65	54	60	67	71	69	66
Reiser i samband med fritid	31	27	40	40	25	30	38	40
Annet, uoppgitt	11	9	10	16	14	11	12	20
Tallet på observasjoner	818	735	470	635	444	463	342	559

Tabell V5.5. Prosentandel som har brukt tid ulike aktiviteter blant menn 55-66 år. 1970-2000

	Andel 55-61 år				Andel 62-66 år			
	1970	1980	1990	2000	1970	1980	1990	2000
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Inntektsgivende arbeid, arbeidsreiser m.v. i alt	65	63	58	55	69	48	39	27
Inntektsgivende arbeid	65	63	58	55	68	48	38	27
Arbeidsreiser	41	49	45	44	39	37	30	19
Husholdsarbeid i alt	79	84	85	95	74	87	91	97
Husarbeid	52	61	66	81	50	68	73	84
Vedlikeholdsarbeid	37	34	38	45	30	33	41	44
Omsorgsarbeid	5	19	21	21	9	13	22	17
Kjøp av varer og tjenester	30	30	40	49	25	30	44	49
Annet husholdsarbeid	29	18	27	30	26	19	31	44
Reiser i samband med husholdsarbeid	25	21	33	39	20	19	36	45
Utdanning i alt	1	2	3	1	3	1	1	0
Personlige behov i alt	98	100	100	100	99	100	100	100
Nattesøvn	98	100	100	100	98	100	100	100
Annen personlig pleie	96	98	98	95	97	98	99	98
Måltider	97	99	99	99	98	100	99	100
Fritid i alt	96	100	99	100	98	99	100	100
Idrett og friluftsliv	31	33	29	32	24	30	39	48
Underholdning og kulturbruk	4	4	6	10	3	3	11	5
Sosialt samvær	59	70	73	79	53	71	70	75
Lesing	68	77	74	69	74	77	78	76
Fjernsynsseing	63	81	79	86	69	86	86	93
Annen fritid i alt	62	59	52	55	66	62	65	60
Reiser i samband med fritid	28	29	40	41	21	26	38	41
Annet, uoppgitt	9	9	13	17	14	8	12	19
Tallet på observasjoner	396	359	248	351	210	230	170	274

Tabell V5.6 Prosentandel som har brukt tid ulike aktiviteter blant kvinner 55-66 år. 1970-2000

	Andel 55-61 år				Andel 62-66 år			
	1970	1980	1990	2000	1970	1980	1990	2000
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Inntektsgivende arbeid, arbeidsreiser m.v. i alt	34	40	41	43	31	20	17	25
Inntektsgivende arbeid	34	40	41	43	31	20	17	25
Arbeidsreiser	17	30	35	38	11	13	15	22
Husholdsarbeid i alt	97	99	98	97	98	99	100	99
Husarbeid	96	99	97	96	97	99	98	97
Vedlikeholdsarbeid	30	30	34	29	32	25	31	30
Omsorgsarbeid	9	21	27	19	6	20	21	23
Kjøp av varer og tjenester	44	49	47	56	40	43	58	54
Annet husholdsarbeid	33	20	21	39	24	20	27	39
Reiser i samband med husholdsarbeid	34	22	39	44	31	30	52	43
Utdanning i alt	0	3	3	1	0	2	3	0
Personlige behov i alt	99	100	100	100	100	100	100	100
Nattesøvn	99	100	100	100	100	100	100	100
Annen personlig pleie	97	98	99	99	98	99	100	100
Måltider	98	99	99	99	98	99	99	98
Fritid i alt	97	100	100	99	98	100	99	99
Idrett og friluftsliv	26	27	29	28	24	28	42	40
Underholdning og kulturbruk	1	3	5	8	2	2	6	12
Sosialt samvær	77	86	90	87	71	82	88	87
Lesing	58	82	81	83	67	83	84	83
Fjernsynsseing	55	81	81	86	62	83	81	89
Annen fritid i alt	66	70	56	65	67	80	73	72
Reiser i samband med fritid	35	26	41	39	29	35	39	38
Annet, uoppgitt	13	8	8	15	14	13	12	22
Tallet på observasjoner	422	376	222	284	234	233	172	285

Tabell V5.7. Tidsbruk til ulike aktiviteter blant sysselsatte og ikke-sysselsatte menn og kvinner 55-66 år. Tidsbruk i timer og minutter. 2000

	55-61 år		62-66 år		55-61 år				62-66 år			
					Menn		Kvinner		Menn		Kvinner	
	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte
Tidsbruk i alt	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00
Inntektsgivende arbeid, arbeidsreiser mv. i alt	4.34	0.18	4.11	0.05	4.53	0.14	4.05	0.21	4.18	0.09	4.05	0.03
Inntektsgivende arbeid	4.11	0.16	3.49	0.05	4.29	0.13	3.43	0.18	3.59	0.08	3.38	0.03
Arbeidsreiser	0.23	0.02	0.22	0.00	0.24	0.01	0.22	0.03	0.18	0.01	0.27	0.00
Husholdsarbeid i alt	3.11	4.45	3.17	4.28	2.49	3.33	3.43	5.24	2.58	3.56	3.35	4.51
Husarbeid	1.27	2.27	1.30	2.28	0.51	1.47	2.22	2.49	0.49	1.44	2.09	3.00
Vedlikeholdsarbeid	0.34	0.46	0.41	0.36	0.47	0.37	0.14	0.51	0.59	0.59	0.23	0.20
Omsorgsarbeid	0.14	0.21	0.16	0.20	0.17	0.12	0.09	0.27	0.17	0.10	0.14	0.26
Kjøp av varer og tjenester	0.24	0.27	0.22	0.22	0.22	0.18	0.27	0.32	0.19	0.21	0.25	0.23
Annet husholdsarbeid	0.12	0.16	0.14	0.23	0.11	0.17	0.13	0.16	0.17	0.24	0.10	0.22
Reiser i samband med husholdsarbeid	0.20	0.27	0.16	0.19	0.20	0.21	0.19	0.29	0.17	0.19	0.14	0.19
Utdanning i alt	0.00	0.05	0.00	0.00	0.00	0.11	0.00	0.02	0.00	0.00	0.01	0.00
Personlige behov i alt	9.50	10.23	10.01	10.50	9.41	10.31	10.02	10.18	10.04	10.47	9.59	10.53
Nattesøvn	7.43	7.50	7.49	8.16	7.40	8.01	7.47	7.45	7.45	8.08	7.54	8.21
Annen personlig pleie	0.58	1.12	1.02	1.14	0.51	1.10	1.08	1.14	1.03	1.12	1.01	1.16
Måltider	1.09	1.20	1.10	1.20	1.10	1.20	1.07	1.20	1.16	1.27	1.04	1.16
Fritid i alt	6.19	8.23	6.11	8.26	6.29	9.21	6.05	7.51	6.29	8.59	5.54	8.02
Idrett og friluftsliv	0.32	0.41	0.35	0.47	0.36	0.48	0.25	0.38	0.48	1.03	0.22	0.35
Underholdning og kulturbruk	0.10	0.12	0.08	0.08	0.10	0.24	0.09	0.05	0.02	0.09	0.13	0.08
Sosialt samvær	1.37	1.54	1.20	1.51	1.33	2.17	1.43	1.42	1.17	1.39	1.22	2.00
Lesing	0.48	1.05	0.56	1.03	0.44	0.57	0.54	1.10	0.57	1.04	0.54	1.02
Fjernsynsseing	1.53	2.00	1.57	2.49	2.05	2.03	1.35	1.58	2.09	3.23	1.45	2.24
Annen fritid i alt	0.50	2.01	0.47	1.17	0.49	2.06	0.53	1.58	0.46	1.03	0.48	1.26
Reiser i samband med fritid	0.30	0.30	0.30	0.32	0.32	0.47	0.26	0.20	0.31	0.37	0.30	0.28
Annet, uoppgitt	0.06	0.05	0.19	0.10	0.07	0.09	0.05	0.03	0.11	0.09	0.26	0.11
Tallet på observasjoner	523	112	248	311	307	44	216	68	132	142	116	169

Tabell V5.8. Tidsbruk til ulike aktiviteter blant sysselsatte og ikke-sysselsatte menn og kvinner 55-66 år. Tidsbruk i timer og minutter. 1971

	55-61 år		62-66 år		55-61 år				62-66 år			
					Menn		Kvinner		Menn		Kvinner	
	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte
Tidsbruk i alt	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00
Inntektsgivende arbeid, arbeidsreiser mv. i alt												
Inntektsgivende arbeid	5.28	0.21	5.41	0.32	6.09	0.17	4.10	0.22	6.39	0.54	3.25	0.25
Arbeidsreiser	5.04	0.21	5.12	0.32	5.41	0.16	3.55	0.22	6.04	0.53	3.08	0.25
Husholdsarbeid i alt	0.23	0.01	0.29	0.00	0.28	0.01	0.15	0.00	0.34	0.00	0.16	0.00
Husarbeid	3.04	5.51	2.47	5.34	2.05	4.45	4.53	6.07	1.41	3.42	5.22	6.10
Vedlikeholdsarbeid	1.42	4.03	1.38	4.11	0.38	1.15	3.42	4.43	0.32	1.48	4.12	4.58
Omsorgsarbeid	0.33	0.36	0.25	0.27	0.42	1.41	0.16	0.21	0.25	0.56	0.27	0.18
Kjøp av varer og tjenester	0.04	0.05	0.06	0.04	0.03	0.01	0.07	0.06	0.05	0.01	0.09	0.05
Annet husholdsarbeid	0.16	0.23	0.14	0.22	0.15	0.27	0.18	0.21	0.13	0.26	0.16	0.21
Reiser i samband med husholdsarbeid	0.17	0.30	0.15	0.16	0.17	1.03	0.17	0.22	0.18	0.16	0.10	0.16
Utdanning i alt	0.11	0.14	0.08	0.13	0.10	0.17	0.13	0.14	0.08	0.16	0.08	0.12
Personlige behov i alt	0.01	0.00	0.06	0.02	0.01	0.00	0.00	0.00	0.08	0.01	0.00	0.02
Nattesøvn	10.31	11.19	10.37	11.55	10.35	11.33	10.24	11.15	10.33	12.08	10.47	11.50
Annen personlig pleie	7.32	8.01	7.35	8.15	7.32	7.57	7.30	8.01	7.23	8.07	8.03	8.18
Måltider	1.34	1.46	1.33	2.01	1.36	1.51	1.32	1.45	1.38	2.05	1.23	1.59
Fritid i alt	1.25	1.32	1.28	1.38	1.27	1.45	1.22	1.28	1.31	1.56	1.21	1.33
Idrett og friluftsliv	4.41	5.42	4.26	5.34	4.50	6.22	4.24	5.33	4.23	6.54	4.33	5.08
Underholdning og kulturbruk	0.32	0.22	0.18	0.22	0.34	0.37	0.29	0.18	0.21	0.28	0.10	0.20
Sosialt samvær	0.04	0.01	0.02	0.03	0.05	0.01	0.02	0.01	0.03	0.04	0.00	0.02
Lesing	1.22	1.56	1.02	1.43	1.21	1.40	1.24	1.59	0.54	1.38	1.22	1.45
Fjernsynsseing	0.35	0.35	0.41	0.49	0.42	0.48	0.21	0.32	0.48	1.18	0.23	0.40
Annen fritid i alt	1.03	1.02	1.11	1.08	1.05	1.36	0.59	0.53	1.11	1.41	1.10	0.58
Reiser i samband med fritid	0.45	1.23	0.53	1.10	0.45	1.25	0.45	1.23	0.49	1.27	1.01	1.04
Annet, uoppgitt	0.18	0.22	0.14	0.15	0.17	0.14	0.20	0.23	0.12	0.17	0.19	0.15
Tallet på observasjoner	0.18	0.49	0.28	0.27	0.22	1.04	0.11	0.45	0.40	0.21	0.01	0.29
	511	298	222	220	332	58	179	240	156	54	66	166

Tabell V5.9. Prosentandel som har brukt tid ulike aktiviteter blant sysselsatte og ikke-sysselsatte menn og kvinner 55-66 år. 2000

	55-61 år		62-66 år		55-61 år				62-66 år			
					Menn		Kvinner		Menn		Kvinner	
	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Inntektsgivende arbeid, arbeidsreiser m.v. i alt												
Inntektsgivende arbeid	59	5	55	2	61	5	56	6	52	2	59	1
Arbeidsreiser	59	5	55	2	61	5	56	6	52	2	59	1
Husholdsarbeid i alt	49	5	45	1	49	5	49	5	37	1	52	1
Husarbeid	96	97	96	100	95	94	96	99	94	99	98	100
Vedlikeholdsarbeid	86	94	87	94	80	84	95	99	79	89	95	99
Omsorgsarbeid	37	42	33	39	46	38	24	45	41	47	25	32
Kjøp av varer og tjenester	19	25	19	22	22	17	15	29	19	15	20	26
Annet husholdsarbeid	50	61	54	50	48	55	53	64	47	50	60	50
Reiser i samband med husholdsarbeid	31	49	34	47	30	36	33	56	39	48	28	47
Utdanning i alt	38	57	39	47	38	50	38	61	43	47	36	48
Personlige behov i alt	1	3	0	0	1	6	1	1	0	1	1	0
Nattesøvn	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	99	100
Annen personlig pleie	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	99	100
Måltider	97	95	99	99	96	91	100	98	99	97	99	100
Fritid i alt	99	100	99	99	99	100	99	100	100	100	99	98
Idrett og friluftsliv	99	100	99	100	100	100	99	100	100	100	98	100
Underholdning og kulturbruk	28	40	34	51	30	48	25	37	39	57	30	47
Sosialt samvær	9	11	9	9	9	18	9	8	2	7	15	11
Lesing	82	86	79	84	79	80	87	89	72	79	86	88
Fjernsynsseing	75	76	78	81	70	63	83	82	75	77	81	84
Annen fritid i alt	86	87	86	95	86	84	85	89	89	97	82	93
Reiser i samband med fritid	55	82	56	75	53	78	58	84	52	68	59	81
Annet, uoppgitt	38	49	36	43	39	61	37	43	34	49	38	38
Tallet på observasjoner	17	14	18	22	18	15	15	13	21	17	16	26
	523	112	248	311	307	44	216	68	132	142	116	169

Tabell V5.10. Prosentandel som har brukt tid ulike aktiviteter blant sysselsatte og ikke-sysselsatte menn og kvinner 55-66 år. 1971

	55-61 år		62-66 år		55-61 år				62-66 år			
					Menn		Kvinner		Menn		Kvinner	
	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Inntektsgivende arbeid,												
arbeidsreiser m.v. i alt	69	15	79	18	74	16	60	15	86	19	64	17
Inntektsgivende arbeid	69	15	78	18	73	16	60	15	85	19	64	17
Arbeidsreiser	44	1	48	0	48	2	37	1	51	2	39	0
Husholdsarbeid i alt	84	96	79	94	77	93	97	97	71	83	98	98
Husarbeid	66	91	59	91	50	64	95	97	42	72	98	97
Vedlikeholdsarbeid	32	35	30	33	36	47	26	32	26	39	38	31
Omsorgsarbeid	7	8	10	4	6	2	8	10	10	4	11	4
Kjøp av varer og tjenester	32	47	28	38	27	52	42	46	22	33	42	40
Annet husholdsarbeid	29	36	25	25	28	40	32	35	27	22	20	25
Reiser i samband med husholdsarbeid	24	41	21	31	22	45	27	40	16	31	32	31
Utdanning i alt	1	0	2	1	2	0	0	0	3	2	0	1
Personlige behov i alt	99	98	99	100	99	97	99	99	98	100	100	99
Nattesøvn	99	98	98	100	99	97	99	99	97	100	100	99
Annen personlig pleie	97	97	96	98	96	95	97	97	96	100	98	98
Måltider	97	98	98	98	97	97	98	98	97	100	100	98
Fritid i alt	95	98	98	98	96	97	95	98	97	100	100	97
Idrett og friluftsliv	30	26	19	30	30	34	30	23	22	31	14	29
Underholdning og kulturbruk	4	1	3	3	4	3	2	0	4	2	0	3
Sosialt samvær	63	78	55	72	59	62	69	82	50	63	65	75
Lesing	61	66	68	73	68	71	49	65	71	81	59	70
Fjernsynsseing	62	53	68	62	63	59	60	51	68	72	67	59
Annen fritid i alt	57	75	62	71	59	71	53	76	62	78	62	69
Reiser i samband med fritid	29	34	25	26	27	28	33	35	21	20	35	28
Annet, uoppgitt	6	19	9	18	7	22	6	18	13	17	2	19
Tallet på observasjoner	511	298	222	220	332	58	179	240	156	54	66	166

Tabell V5.11. Tidsbruk til ulike aktiviteter blant sysselsatte og ikke-sysselsatte menn og kvinner 55-66 år. Tidsbruk i timer og minutter. 2000 - De dager man ikke er i inntektsgivende arbeid

	55-61 år		62-66 år		55-61 år				62-66 år			
					Menn		Kvinner		Menn		Kvinner	
	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte	Syssel-satte	Ikke-syssel-satte
Tidsbruk i alt	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00
Inntektsgivende arbeid,												
arbeidsreiser mv. i alt	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Inntektsgivende arbeid	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Arbeidsreiser	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Husholdsarbeid i alt	4.27	4.45	4.36	4.29	4.10	3.17	4.49	5.33	4.18	3.57	4.55	4.51
Husarbeid	1.58	2.22	1.47	2.29	1.13	1.27	2.59	2.52	0.59	1.44	2.43	3.00
Vedlikeholdsarbeid	0.54	0.49	1.15	0.36	1.17	0.39	0.24	0.54	1.43	1.00	0.43	0.20
Omsorgsarbeid	0.21	0.22	0.25	0.20	0.28	0.12	0.12	0.28	0.22	0.10	0.27	0.27
Kjøp av varer og tjenester	0.30	0.27	0.26	0.22	0.28	0.19	0.32	0.32	0.26	0.20	0.25	0.23
Annet husholdsarbeid	0.16	0.17	0.19	0.23	0.17	0.18	0.14	0.17	0.24	0.24	0.13	0.22
Reiser i samband med husholdsarbeid	0.27	0.27	0.24	0.19	0.27	0.23	0.28	0.30	0.24	0.19	0.23	0.19
Utdanning i alt	0.00	0.06	0.00	0.00	0.00	0.12	0.00	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00
Personlige behov i alt	10.58	0.25	0.50	10.52	10.49	10.37	11.09	10.19	10.51	10.49	10.49	0.53
Nattesøvn	8.29	7.53	8.18	8.17	8.28	8.03	8.30	7.48	8.09	8.11	8.29	8.21
Annen personlig pleie	1.05	1.10	1.03	1.14	0.54	1.10	1.21	1.10	1.08	1.12	0.58	1.16
Måltider	1.24	1.22	1.29	1.20	1.28	1.24	1.18	1.21	1.35	1.27	1.22	1.16
Fritid i alt	8.30	8.39	8.11	8.29	8.53	9.44	7.59	8.02	8.36	9.04	7.44	8.05
Idrett og friluftsliv	0.55	0.41	0.55	0.47	1.04	0.45	0.43	0.39	1.14	1.05	0.35	0.35
Underholdning og kulturbruk	0.14	0.13	0.10	0.08	0.14	0.25	0.15	0.06	0.04	0.09	0.16	0.07
Sosialt samvær	2.14	1.57	1.51	1.52	2.04	2.24	2.28	1.43	1.47	1.39	1.55	2.01
Lesing	0.58	1.08	1.01	1.03	0.51	1.00	1.07	1.12	1.07	1.06	0.55	1.02
Fjernsynsseing	2.09	2.02	2.09	2.50	2.29	2.09	1.43	1.58	2.16	3.25	2.02	2.25
Annen fritid i alt	1.10	2.07	1.08	1.17	1.17	2.13	1.01	2.04	1.12	1.04	1.04	1.27
Reiser i samband med fritid	0.50	0.30	0.56	0.32	0.55	0.49	0.43	0.20	0.56	0.37	0.57	0.29
Annet, uoppgitt	0.06	0.06	0.23	0.11	0.08	0.10	0.03	0.04	0.15	0.09	0.32	0.11
Tallet på observasjoner	219	106	107	305	119	42	100	64	62	138	45	167

Tabell V5.12. Tidsbruk til ulike aktiviteter blant sysselsatte og ikke-sysselsatte menn og kvinner 55-66 år. Tidsbruk i timer og minutter. 1971 - De dager man ikke er i inntektsgivende arbeid

	55-61 år		62-66 år		55-61 år		62-66 år		55-61 år		62-66 år	
					Menn		Kvinner		Menn		Kvinner	
	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte
Tidsbruk i alt	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00
Inntektsgivende arbeid.												
arbeidsreiser mv. i alt	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Inntektsgivende arbeid	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Arbeidsreiser	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Husholdsarbeid i alt	4.50	5.51	4.47	5.38	3.44	4.59	6.09	6.04	3.10	4.01	6.16	6.09
Husarbeid	2.46	4.00	2.44	4.07	1.22	1.20	4.24	4.38	0.59	1.58	4.21	4.48
Vedlikeholdsarbeid	0.51	0.34	0.33	0.29	1.14	1.39	0.22	0.18	0.31	0.58	0.35	0.20
Omsorgsarbeid	0.11	0.05	0.15	0.04	0.07	0.01	0.16	0.06	0.06	0.01	0.23	0.05
Kjøp av varer og tjenester	0.22	0.25	0.29	0.25	0.21	0.31	0.22	0.23	0.39	0.29	0.19	0.24
Annet husholdsarbeid	0.23	0.32	0.23	0.19	0.21	1.09	0.25	0.23	0.22	0.19	0.25	0.19
Reiser i samband med husholdsarbeid	0.18	0.16	0.23	0.14	0.18	0.19	0.19	0.15	0.33	0.16	0.13	0.13
Utdanning i alt	0.01	0.00	0.07	0.02	0.02	0.00	0.00	0.00	0.14	0.01	0.00	0.03
Personlige behov i alt	11.26	11.17	11.18	11.57	11.31	11.25	11.20	11.15	10.39	12.00	11.54	11.56
Nattesøvn	7.52	7.57	7.51	8.13	7.50	7.52	7.55	7.59	6.59	8.02	8.37	8.17
Annen personlig pleie	1.56	1.48	1.46	2.07	2.09	1.45	1.42	1.48	1.50	2.07	1.42	2.08
Måltider	1.37	1.32	1.41	1.36	1.32	1.48	1.42	1.28	1.50	1.51	1.34	1.31
Fritid i alt	6.58	5.57	6.23	5.54	7.35	6.21	6.14	5.51	6.40	7.32	6.07	5.22
Idrett og friluftsliv	1.13	0.25	0.51	0.26	1.24	0.43	1.01	0.21	1.18	0.33	0.27	0.23
Underholdning og kulturbruk	0.08	0.01	0.02	0.03	0.11	0.01	0.05	0.01	0.05	0.05	0.00	0.03
Sosialt samvær	2.11	2.02	1.29	1.52	2.18	1.54	2.02	2.04	1.02	1.50	1.54	1.53
Lesing	0.43	0.37	0.37	0.52	0.52	0.44	0.31	0.35	0.48	1.23	0.26	0.42
Fjernsynsseing	1.05	1.02	1.33	1.11	1.09	1.24	1.01	0.56	2.05	1.54	1.04	0.57
Annen fritid i alt	0.56	1.24	1.09	1.08	1.00	1.18	0.53	1.26	0.50	1.27	1.26	1.02
Reiser i samband med fritid	0.37	0.23	0.28	0.18	0.38	0.16	0.35	0.25	0.26	0.20	0.30	0.17
Annet, uoppgitt	0.50	0.57	1.38	0.33	1.12	1.16	0.24	0.53	3.22	0.26	0.02	0.35
Tallet på observasjoner	157	252	46	181	85	49	72	203	22	44	24	137

Tabell V5.13. Prosentandel som har brukt tid ulike aktiviteter blant sysselsatte og ikke-sysselsatte menn og kvinner 55-66 år. 2000. De dager man ikke er i inntektsgivende arbeid

	55-61 år		62-66 år		55-61 år				62-66 år			
					Menn		Kvinner		Menn		Kvinner	
	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Inntektsgivende arbeid,												
arbeidsreiser m.v. i alt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inntektsgivende arbeid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arbeidsreiser	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Husholdsarbeid i alt	97	97	99	100	98	94	96	99	100	99	98	100
Husarbeid	90	94	86	95	85	83	96	99	80	89	93	99
Vedlikeholdsarbeid	48	44	46	39	60	37	31	47	56	48	35	32
Omsorgsarbeid	24	26	26	22	28	18	18	30	26	16	27	27
Kjøp av varer og tjenester	46	60	53	49	45	55	48	62	58	50	48	49
Annet husholdsarbeid	40	50	39	47	38	33	42	59	49	49	27	46
Reiser i samband med husholdsarbeid	46	58	48	47	44	53	48	61	53	47	42	47
Utdanning i alt	0	3	0	0	0	6	0	2	0	1	0	0
Personlige behov i alt	100	100	99	100	100	100	100	100	100	100	98	100
Nattesøvn	100	100	99	100	100	100	100	100	100	100	98	100
Annen personlig pleie	97	95	99	99	95	90	100	98	99	97	98	100
Måltider	99	100	99	99	100	100	99	100	100	100	98	98
Fritid i alt	98	100	99	100	99	100	98	100	100	100	98	100
Idrett og friluftsliv	40	40	46	51	44	45	35	37	51	58	39	46
Underholdning og kulturbruk	12	12	12	9	11	18	14	8	5	7	21	10
Sosialt samvær	85	87	85	84	82	85	90	89	82	78	89	88
Lesing	73	78	74	81	65	67	84	84	72	77	77	84
Fjernsynsseing	79	86	84	95	80	83	78	88	85	97	83	93
Annen fritid i alt	61	85	66	75	62	82	59	87	66	67	65	80
Reiser i samband med fritid	53	49	52	43	53	65	52	41	48	50	58	39
Annet, uoppgitt	18	14	19	23	21	16	14	14	26	17	11	26
Tallet på observasjoner	219	106	107	305	119	42	100	64	62	138	45	167

Tabell V5.14. Prosentandel som har brukt tid ulike aktiviteter blant sysselsatte og ikke-sysselsatte menn og kvinner 55-66 år. 1971. De dager man ikke er i inntektsgivende arbeid

	55-61 år		62-66 år		55-61 år				62-66 år			
					Menn		Kvinner		Menn		Kvinner	
	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Inntektsgivende arbeid, arbeidsreiser m.v. i alt												
Inntektsgivende arbeid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arbeidsreiser	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Husholdsarbeid i alt	88	96	91	94	80	92	97	97	82	86	100	97
Husarbeid	78	90	76	91	62	63	96	97	50	75	100	96
Vedlikeholdsarbeid	36	35	46	37	42	43	29	33	36	41	54	36
Omsorgsarbeid	12	9	13	4	11	2	14	11	5	5	21	4
Kjøp av varer og tjenester	34	50	41	40	32	57	36	49	50	36	33	42
Annet husholdsarbeid	31	33	35	28	31	37	32	33	36	25	33	28
Reiser i samband med husholdsarbeid	28	44	43	32	28	51	28	42	50	32	38	32
Utdanning i alt	1	0	4	1	1	0	0	0	9	2	0	1
Personlige behov i alt	97	98	93	99	95	96	99	99	86	100	100	99
Nattesøvn	97	98	91	99	95	96	99	99	82	100	100	99
Annen personlig pleie	96	96	93	98	94	94	99	97	86	100	100	97
Måltider	94	98	93	98	92	96	97	98	86	100	100	97
Fritid i alt	92	97	93	97	89	96	96	98	86	100	100	96
Idrett og friluftsliv	53	29	41	34	55	37	50	27	50	36	33	34
Underholdning og kulturbruk	6	1	4	3	7	4	4	0	9	2	0	4
Sosialt samvær	79	78	72	73	76	65	82	81	64	66	79	75
Lesing	55	67	65	73	61	71	49	67	64	84	67	70
Fjernsynsseing	52	53	74	63	48	53	56	53	73	77	75	58
Annen fritid i alt	58	77	67	71	59	69	57	79	64	75	71	69
Reiser i samband med fritid	45	36	39	29	46	31	44	37	32	23	46	31
Annet, uoppgitt	7	21	15	21	8	27	6	19	27	20	4	21
Tallet på observasjoner	157	252	46	181	85	49	72	203	22	44	24	137

Tabell V5.15. Tidsbruk til ulike aktiviteter blant sysselsatte i virkedager og helger 55-66 år. Tidsbruk i timer og minutter. 2000

	55-61 år				62-66 år			
	Sysselsatte		Ikke sysselsatte		Sysselsatte		Ikke sysselsatte	
	Mand.-fred.	Lørd.-sønd.	Mand.-fred.	Lørd.-sønd.	Mand.-fred.	Lørd.-sønd.	Mand.-fred.	Lørd.-sønd.
Tidsbruk i alt	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00
Inntektsgivende arbeid, arbeidsreiser mv. i alt	6.05	1.10	0.26	0.00	5.29	1.05	0.07	0.00
Inntektsgivende arbeid	5.34	1.04	0.22	0.00	4.58	1.02	0.07	0.00
Arbeidsreiser	0.31	0.06	0.03	0.00	0.31	0.03	0.01	0.00
Husholdsarbeid i alt	2.52	3.53	4.54	4.21	3.11	3.30	4.55	3.16
Husarbeid	1.22	1.39	2.26	2.30	1.25	1.41	2.42	1.52
Vedlikeholdsarbeid	0.26	0.52	0.47	0.45	0.33	0.59	0.40	0.24
Omsorgsarbeid	0.10	0.22	0.24	0.15	0.16	0.15	0.22	0.13
Kjøp av varer og tjenester	0.26	0.22	0.29	0.22	0.25	0.14	0.25	0.14
Annet husholdsarbeid	0.11	0.14	0.16	0.18	0.16	0.07	0.24	0.21
Reiser i samband med husholdsarbeid	0.17	0.25	0.33	0.10	0.16	0.14	0.22	0.12
Utdanning i alt	0.00	0.00	0.07	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00
Personlige behov i alt	9.20	10.56	10.09	10.58	9.32	11.10	10.41	11.16
Nattesøvn	7.21	8.30	7.47	7.58	7.31	8.34	8.09	8.34
Annen personlig pleie	0.53	1.07	1.12	1.14	0.59	1.09	1.13	1.17
Måltider	1.05	1.19	1.10	1.47	1.02	1.28	1.19	1.25
Fritid i alt	5.37	7.54	8.17	8.37	5.23	8.08	8.07	9.16
Idrett og friluftsliv	0.24	0.48	0.41	0.41	0.26	0.57	0.42	0.58
Underholdning og kulturbruk	0.09	0.11	0.15	0.06	0.07	0.10	0.09	0.04
Sosialt samvær	1.26	2.02	1.42	2.25	1.02	2.02	1.41	2.18
Lesing	0.44	0.56	1.05	1.05	0.53	1.01	1.07	0.53
Fjernsynsseing	1.42	2.18	2.03	1.52	1.43	2.30	2.38	3.19
Annen fritid i alt	0.47	0.58	2.03	1.55	0.47	0.48	1.20	1.08
Reiser i samband med fritid	0.25	0.41	0.28	0.32	0.26	0.39	0.30	0.37
Annet, uoppgitt	0.07	0.06	0.06	0.03	0.24	0.07	0.10	0.13
Tallet på observasjoner		364	159	84	28	180	68	227

Tabell V5.16. Prosentandel som har brukt tid ulike aktiviteter blant sysselsatte og ikke-sysselsatte i virkedager og helger 55-66 år. 2000

	55-61 år				62-66 år			
	Sysselsatte		Ikke sysselsatte		Sysselsatte		Ikke sysselsatte	
	Mand.-fred.	Lørd.-sønd	Mand.-fred.	Lørd.-sønd	Mand.-fred.	Lørd.-sønd	Mand.-fred.	Lørd.-sønd
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Inntektsgivende arbeid, arbeidsreiser m.v. i alt	74	26	7	0	70	21	3	0
Inntektsgivende arbeid	74	26	7	0	70	21	3	0
Arbeidsreiser	65	13	7	0	60	8	1	0
Husholdsarbeid i alt	96	95	99	94	95	100	100	99
Husarbeid	86	86	95	91	85	93	97	89
Vedlikeholdsarbeid	33	46	40	50	30	40	43	26
Omsorgsarbeid	17	23	24	26	18	22	22	19
Kjøp av varer og tjenester	55	38	67	45	59	42	56	33
Annet husholdsarbeid	29	35	49	49	37	25	48	45
Reiser i samband med husholdsarbeid	37	40	63	42	39	40	54	28
Utdanning i alt	1	1	4	2	1	0	0	0
Personlige behov i alt	100	100	100	100	99	100	100	100
Nattesøvn	100	100	100	100	99	100	100	100
Annen personlig pleie	97	97	94	100	99	99	98	99
Måltider	99	98	100	100	99	100	99	100
Fritid i alt	100	98	100	100	99	100	100	100
Idrett og friluftsliv	21	42	42	35	28	49	49	56
Underholdning og kulturbruk	8	11	14	4	6	15	9	8
Sosialt samvær	82	84	87	84	73	93	83	87
Lesing	77	71	75	76	81	72	84	73
Fjernsynsseing	87	83	87	87	83	92	94	98
Annen fritid i alt	53	58	83	80	55	57	79	64
Reiser i samband med fritid	36	44	49	51	30	51	41	47
Annet, uoppgitt	16	19	14	13	18	20	24	18
Tallet på observasjoner	364	159	84	28	180	68	227	84

Tabell V5.17. Tidsbruk blant personer med og uten AFP, etter sysselsetting. Tidsbruk i timer og minutter og prosentandel som har utført aktivitetene, en gjennomsnittsdag 2000. Alder 62-66 år

	Tidsbruk blant alle				Andel som har utført aktiviteten			
	AFP/i arbeid	AFP/ikke i arbeid	Ikke AFP/i arbeid	Ikke AFP/ikke i arbeid	AFP/i arbeid	AFP/ikke i arbeid	Ikke AFP/i arbeid	Ikke AFP/ikke i arbeid
I alt	24.00	24.00	24.00	24.00	100	100	100	100
Inntektsgivende arbeid, arbeidsreiser mv. i alt	4.02	0.07	3.47	0.06	49	2	59	2
Inntektsgivende arbeid	3.37	0.07	3.25	0.05	49	2	59	2
Arbeidsreiser	0.25	0.01	0.21	0.00	44	2	52	1
Husholdsarbeid i alt	3.31	4.29	3.11	4.34	99	100	96	99
Husarbeid	1.34	2.12	1.30	2.32	89	96	89	93
Vedlikeholdsarbeid	0.49	0.50	0.21	0.32	36	42	23	37
Omsorgsarbeid	0.14	0.13	0.27	0.24	22	21	19	22
Kjøp av varer og tjenester	0.22	0.21	0.25	0.25	59	53	49	52
Annet husholdsarbeid	0.14	0.32	0.12	0.20	35	61	32	40
Reiser i samband med husholdsarbeid	0.17	0.20	0.16	0.21	40	51	43	51
Utdanning i alt	0.00	0.00	0.02	0.00	0	1	2	0
Personlige behov i alt	10.10	10.59	9.27	10.49	100	100	98	100
Nattesøvn	7.53	8.15	7.38	8.15	100	100	98	100
Annen personlig pleie	1.04	1.19	0.50	1.16	100	99	98	98
Måltider	1.13	1.25	0.58	1.17	100	100	97	98
Fritid i alt	6.08	8.21	6.40	8.17	100	100	96	100
Idrett og friluftsliv	0.36	0.57	0.42	0.38	37	60	35	44
Underholdning og kulturbruk	0.09	0.07	0.09	0.08	10	6	9	9
Sosialt samvær	1.24	1.55	1.05	1.44	83	88	70	83
Lesing	0.55	1.08	0.59	0.59	75	83	89	79
Fjernsynsseing	1.49	2.39	2.05	2.55	86	96	82	94
Annen fritid i alt	0.49	1.12	0.49	1.20	61	74	49	79
Reiser i samband med fritid	0.27	0.23	0.51	0.34	35	47	46	38
Annet, uoppgitt	0.09	0.04	0.54	0.14	20	15	15	27
Tallet på observasjoner	158	104	54	167	158	104	54	167

Tabell V5.18. Tidsbruk til ulike aktiviteter blant ikke sysselsatte som mottar AFP eller uførepensjon i alderen 62-66 år. Tidsbruk i timer og minutter en gjennomsnittsdag 2000

	Mottar AFP/førtids-pensjon	Mottar uførepensjon
Tidsbruk i alt	24.00	24.00
Inntektsgivende arbeid, arbeidsreiser mv. i alt	0.07	0.05
Inntektsgivende arbeid	0.07	0.05
Arbeidsreiser	0.01	0.00
Husholdsarbeid i alt	4.29	4.20
Husarbeid	2.12	2.22
Vedlikeholdsarbeid	0.50	0.22
Omsorgsarbeid	0.13	0.26
Kjøp av varer og tjenester	0.21	0.26
Annet husholdsarbeid	0.32	0.22
Reiser i samband med husholdsarbeid	0.20	0.22
Utdanning i alt	0.00	0.00
Personlige behov i alt	10.59	11.00
Nattesøvn	8.15	8.20
Annen personlig pleie	1.19	1.20
Måltider	1.25	1.19
Fritid i alt	8.21	8.24
Idrett og friluftsliv	0.57	0.39
Underholdning og kulturbruk	0.07	0.10
Sosialt samvær	1.55	1.52
Lesing	1.08	0.55
Fjernsynsseing	2.39	2.49
Annen fritid i alt	1.12	1.21
Reiser i samband med fritid	0.23	0.38
Annet, uoppgitt	0.04	0.11
Tallet på observasjoner	104	143

Tabell V5.19. Prosentandel som bruke tid til ulike aktiviteter blant ikke sysselsatte som mottar AFP eller uførepensjon i alderen 62-66 år. 2000

	Mottar AFP/førtids-pensjon	Mottar uførepensjon
I alt	100	100
Inntektsgivende arbeid, arbeidsreiser m.v. i alt	2	1
Inntektsgivende arbeid	2	1
Arbeidsreiser	2	1
Husholdsarbeid i alt	100	99
Husarbeid	96	92
Vedlikeholdsarbeid	42	32
Omsorgsarbeid	21	23
Kjøp av varer og tjenester	53	52
Annet husholdsarbeid	61	41
Reiser i samband med husholdsarbeid	51	51
Utdanning i alt	1	0
Personlige behov i alt	100	100
Nattesøvn	100	100
Annen personlig pleie	99	98
Måltider	100	98
Fritid i alt	100	100
Idrett og friluftsliv	60	47
Underholdning og kulturbruk	6	11
Sosialt samvær	88	85
Lesing	83	76
Fjernsynsseing	96	94
Annen fritid i alt	74	78
Reiser i samband med fritid	47	42
Annet, uoppgitt	15	21
Tallet på observasjoner	104	143

Tabell V5.20. Tidsbruk til ulike husholdsaktiviteter blant personer i ulike aldersgrupper etter sysselsetting og kjønn. Tidsbruk i timer og minutter en gjennomsnittsdag 2000

	20-66 år				55-61 år				62-66 år			
	Menn		Kvinner		Menn		Kvinner		Menn		Kvinner	
	Sysse- sätte	Ikke sysse- sätte	Sysse- sätte	Ikke sysse- sätte	Sysse- sätte	Ikke sysse- sätte	Sysse- sätte	Ikke sysse- sätte	Sysse- sätte	Ikke sysse- sätte	Sysse- sätte	Ikke sysse- sätte
Husholdsarbeid i alt	2.39	3.08	3.48	4.51	2.49	3.33	3.43	5.24	2.58	3.56	3.35	4.51
Husarbeid i alt	0.48	1.11	1.55	2.17	0.51	1.47	2.22	2.49	0.49	1.44	2.09	3.00
Matlaging, borddekking, servering	0.22	0.32	0.46	0.56	0.23	0.39	0.58	1.16	0.21	0.45	1.06	1.10
Oppvask, rydding av bord	0.07	0.10	0.19	0.23	0.08	0.09	0.23	0.29	0.10	0.19	0.21	0.30
Rengjøring og rydding av boligen	0.13	0.17	0.31	0.37	0.14	0.20	0.36	0.40	0.09	0.24	0.27	0.55
Vasking/stryking av tøy	0.03	0.03	0.16	0.16	0.02	0.06	0.16	0.15	0.01	0.03	0.09	0.14
Vedlikehold av tøy, sko, søm	0.00	0.03	0.01	0.03	0.00	0.25	0.04	0.05	0.00	0.00	0.03	0.06
Fyring, vedhugging, vannhenting	0.03	0.04	0.01	0.01	0.03	0.06	0.01	0.02	0.06	0.09	0.00	0.03
Egenproduksjon av matvarer	0.01	0.02	0.01	0.01	0.02	0.02	0.04	0.03	0.03	0.04	0.02	0.02
Vedlikeholdsarbeid i alt	0.36	0.40	0.15	0.23	0.47	0.37	0.14	0.51	0.59	0.59	0.23	0.20
Stell av hage, tomt	0.09	0.14	0.07	0.12	0.15	0.11	0.09	0.28	0.15	0.24	0.19	0.13
Lufte hund	0.04	0.03	0.02	0.05	0.05	0.00	0.01	0.03	0.12	0.06	0.03	0.01
Stell av kjæledyr ellers	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.00	0.01	0.01	0.01	0.01	0.00	0.02
Byggearbeid, vedlikehold, oppussing av bolig	0.13	0.13	0.03	0.03	0.16	0.18	0.02	0.19	0.25	0.10	0.00	0.01
Vedlikehold, reparasjon av bil/motorsykel	0.04	0.04	0.01	0.00	0.05	0.07	0.00	0.00	0.02	0.05	0.01	0.00
Vedlikehold og reparasjon av annet utstyr	0.05	0.05	0.01	0.00	0.06	0.01	0.00	0.00	0.05	0.13	0.00	0.01
Omsorgsarbeid i alt	0.28	0.16	0.43	0.57	0.17	0.12	0.09	0.27	0.17	0.10	0.14	0.26
Pass og stell av barn	0.10	0.05	0.22	0.24	0.01	0.00	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00
Følge/hente barn	0.01	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Hjelp til lekselesing	0.00	0.00	0.01	0.01	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Lek med barn	0.04	0.01	0.04	0.06	0.01	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.01
Samtaler med barn	0.01	0.01	0.02	0.03	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Høytlesing for barn	0.01	0.00	0.02	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Annen omsorg for barn	0.03	0.01	0.05	0.06	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Pleie/hjelp til voksne i egen husholdning	0.02	0.02	0.01	0.02	0.02	0.02	0.01	0.05	0.03	0.03	0.03	0.02
Hjelp til andre husholdninger	0.07	0.06	0.05	0.14	0.13	0.07	0.06	0.20	0.13	0.07	0.10	0.23
Kjøp av varer og tjenester i alt	0.20	0.23	0.25	0.31	0.22	0.18	0.27	0.32	0.19	0.21	0.25	0.23
Kjøp av dagligvarer	0.07	0.08	0.09	0.11	0.07	0.06	0.09	0.16	0.06	0.10	0.12	0.09
Andre og uspesifiserte innkjøp	0.08	0.10	0.11	0.12	0.10	0.07	0.11	0.10	0.08	0.06	0.08	0.09
Medisinsk behandling av profesjonelle utøvere	0.01	0.01	0.02	0.03	0.02	0.01	0.04	0.01	0.01	0.00	0.02	0.02
Besøk på offentlig kontor o.l.	0.01	0.01	0.00	0.01	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01
Andre ærender	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03	0.04	0.04	0.04	0.02	0.02
Annet husholdsarbeid i alt	0.09	0.16	0.12	0.17	0.11	0.17	0.13	0.16	0.17	0.24	0.10	0.22
Reiser i samband med husholdsarbeid	0.18	0.23	0.18	0.26	0.20	0.21	0.19	0.29	0.17	0.19	0.14	0.19
Tallet på observasjoner	2198	372	1949	551	307	44	216	68	132	142	116	169

Tabell V5.21. Prosentandel som utfører ulike husholdsaktiviteter blant personer i ulike aldersgrupper etter sysselsetting og kjønn. En gjennomsnittsdag 2000

	20-66 år				55-61 år				62-66 år			
	Menn		Kvinner		Menn		Kvinner		Menn		Kvinner	
	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte
Husholdsarbeid i alt	92	95	99	98	95	94	96	99	94	99	98	100
Husarbeid i alt	78	81	95	97	80	84	95	99	79	89	95	99
Matlaging, borddekkning, servering	66	70	86	90	70	69	90	99	66	78	91	92
Oppvask, rydding av bord	31	38	63	72	36	45	70	81	34	60	60	80
Rengjøring og rydding av boligen	31	34	62	67	33	44	60	67	30	43	57	77
Vasking/stryking av tøy	9	9	45	41	6	11	40	37	3	13	28	33
Vedlikehold av tøy, sko, søm	0	1	3	4	0	5	8	7	0	2	6	6
Fyring, vedhugging, vannhenting	6	9	3	6	8	21	6	9	12	10	3	10
Egenproduksjon av matvarer	2	3	2	2	4	6	5	4	3	3	2	5
Vedlikeholdsarbeid i alt	33	33	25	30	46	38	24	45	41	47	25	32
Stell av hage, tomt	12	16	13	20	18	26	15	37	16	25	21	27
Lufte hund	7	6	6	7	8	0	3	8	14	8	4	2
Stell av kjæledyr ellers	3	3	5	7	4	0	4	7	3	3	3	5
Byggearbeid, vedlikehold, oppussing av bolig	9	8	3	3	13	8	2	5	14	8	0	2
Vedlikehold, reparasjon av bil/motorsykkkel	6	5	1	0	9	8	1	1	5	7	2	1
Vedlikehold og reparasjon av annet utstyr	5	6	1	1	7	4	1	0	8	15	0	2
Omsorgsarbeid i alt	35	18	43	43	22	17	15	29	19	15	20	26
Pass og stell av barn	20	8	31	26	2	3	2	2	0	1	2	0
Følge/hente barn	4	1	6	2	0	0	1	0	1	0	2	0
Hjelp til lekselesing	2	2	3	3	0	2	0	0	0	0	1	0
Lek med barn	7	2	9	13	1	0	1	2	1	0	1	1
Samtaler med barn	3	2	10	9	1	5	1	0	0	0	1	1
Høytlesing for barn	3	1	7	7	0	0	0	0	0	0	0	1
Annen omsorg for barn	6	1	10	11	1	0	0	0	0	0	0	1
Pleie/hjelp til voksne i egen husholdning	5	6	4	4	5	5	3	7	8	7	5	5
Hjelp til andre husholdninger	7	6	7	13	13	9	10	19	10	8	11	22
Kjøp av varer og tjenester i alt	47	55	59	57	48	55	53	64	47	50	60	50
Kjøp av dagligvarer	28	33	42	41	26	36	37	50	27	34	44	35
Andre og uspesifiserte innkjøp	21	23	24	26	23	21	21	27	25	18	20	25
Medisinsk behandling av profesjonelle utøvere	2	1	4	6	4	7	9	3	3	1	5	4
Besøk på offentlig kontor o.l.	3	5	3	5	5	9	4	5	1	3	3	5
Andre ærender	10	11	11	10	11	16	11	12	11	10	7	9
Annet husholdsarbeid i alt	26	31	35	42	30	36	33	56	39	48	28	47
Reiser i samband med husholdsarbeid	38	50	44	57	38	50	38	61	43	47	36	48
Tallet på observasjoner	2 198	372	1 949	551	307	44	216	68	132	142	116	169

Tabell V5.22. Tidsbruk til ulike husholdsaktiviteter blant personer i ulike aldersgrupper etter sysselsetting. Tidsbruk i timer og minutter en gjennomsnittsdag 2000

	20-66 år			55-61 år			62-66 år		
	Alle	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Alle	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Alle	Syssel-satte	Ikke syssel-satte
Husholdsarbeid i alt	3.21	3.11	4.11	3.27	3.11	4.45	3.56	3.17	4.28
Husarbeid i alt	1.24	1.19	1.52	1.38	1.27	2.27	2.02	1.30	2.28
Matlaging, borddekking, servering	0.35	0.33	0.47	0.41	0.37	1.03	0.52	0.44	0.59
Oppvask, rydding av bord	0.13	0.13	0.18	0.15	0.14	0.22	0.21	0.16	0.26
Rengjøring og rydding av boligen	0.23	0.21	0.29	0.24	0.23	0.33	0.31	0.18	0.42
Vasking/stryking av tøy	0.09	0.09	0.11	0.08	0.07	0.12	0.07	0.05	0.09
Vedlikehold av tøy, sko, søm	0.01	0.01	0.03	0.03	0.02	0.12	0.03	0.02	0.04
Fyring, vedhugging, vannhenting	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.03	0.04	0.03	0.06
Egenproduksjon av matvarer	0.01	0.01	0.01	0.03	0.03	0.02	0.03	0.02	0.03
Vedlikeholdsarbeid i alt	0.26	0.26	0.29	0.36	0.34	0.46	0.38	0.41	0.36
Stell av hage, tomt	0.09	0.08	0.13	0.14	0.13	0.22	0.17	0.17	0.18
Lufte hund	0.03	0.03	0.04	0.03	0.04	0.02	0.05	0.07	0.03
Stell av kjæledyr ellers	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.02
Byggearbeid, vedlikehold, oppussing av bolig	0.08	0.09	0.07	0.12	0.10	0.18	0.08	0.12	0.05
Vedlikehold, reparasjon av bil/motorsykkle	0.02	0.02	0.02	0.03	0.03	0.03	0.02	0.01	0.02
Vedlikehold og reparasjon av annet utstyr	0.03	0.03	0.02	0.03	0.04	0.00	0.04	0.02	0.06
Omsorgsarbeid i alt	0.36	0.35	0.41	0.15	0.14	0.21	0.18	0.16	0.20
Pass og stell av barn	0.15	0.15	0.17	0.01	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00
Følge/hente barn	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Hjelp til lekselesing	0.01	0.01	0.01	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00
Lek med barn	0.04	0.04	0.04	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Samtaler med barn	0.02	0.02	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Høytlesing for barn	0.01	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Annen omsorg for barn	0.04	0.04	0.04	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Pleie/hjelp til voksne i egen husholdning	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.04	0.03	0.03	0.03
Hjelp til andre husholdninger	0.07	0.06	0.11	0.11	0.10	0.15	0.14	0.12	0.16
Kjøp av varer og tjenester i alt	0.23	0.22	0.28	0.25	0.24	0.27	0.22	0.22	0.22
Kjøp av dagligvarer	0.08	0.08	0.10	0.09	0.08	0.13	0.09	0.09	0.10
Andre og uspesifiserte innkjøp	0.10	0.09	0.11	0.10	0.10	0.09	0.08	0.08	0.08
Medisinsk behandling av profesjonelle utøvere	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.01	0.01	0.02	0.01
Besøk på offentlig kontor o.l.	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.00	0.01
Andre ærender	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03	0.04	0.03	0.03	0.03
Annet husholdsarbeid i alt	0.12	0.11	0.17	0.12	0.12	0.16	0.19	0.14	0.23
Reiser i samband med husholdsarbeid	0.19	0.18	0.25	0.21	0.20	0.27	0.18	0.16	0.19
Tallet på observasjoner	5070	4147	923	635	523	112	559	248	311

Tabell V5.23. Prosentandel som bruker tid på ulike husholdsaktiviteter blant personer i ulike aldersgrupper etter sysselsetting. En gjennomsnittsdag 2000

	20-66 år			55-61 år			62-66 år		
	Alle	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Alle	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Alle	Syssel-satte	Ikke syssel-satte
Husholdsarbeid i alt	96	95	97	96	96	97	98	96	100
Husarbeid i alt	87	86	91	88	86	94	91	87	94
Matlaging, borddekkning, servering	77	75	83	80	78	88	83	79	86
Oppvask, rydding av bord	48	46	58	53	49	68	61	47	71
Rengjøring og rydding av boligen	47	45	54	46	44	59	54	44	63
Vasking/stryking av tøy	27	26	28	21	20	27	21	16	25
Vedlikehold av tøy, sko, søm	2	2	3	4	3	7	4	3	4
Fyring, vedhugging, vannhenting	5	5	7	8	7	13	9	7	10
Egenproduksjon av matvarer	2	2	3	4	4	5	4	3	5
Vedlikeholdsarbeid i alt	30	29	31	38	37	42	36	33	39
Stell av hage, tomt	13	12	18	20	17	33	23	19	26
Lufte hund	6	6	7	6	6	5	7	9	5
Stell av kjæledyr ellers	4	4	5	4	4	5	4	3	4
Byggearbeid, vedlikehold, oppussing av bolig	6	7	5	8	9	6	6	7	5
Vedlikehold, reparasjon av bil/motorsyssel	3	4	2	5	5	3	4	4	4
Vedlikehold og reparasjon av annet utstyr	3	3	3	4	5	1	6	4	7
Omsorgsarbeid i alt	38	39	34	20	19	25	21	19	22
Pass og stell av barn	24	25	19	2	2	2	0	1	0
Følge/hente barn	5	5	2	0	0	0	1	2	0
Hjelp til lekselesing	2	2	3	0	0	1	0	0	0
Lek med barn	8	8	8	1	1	1	1	1	1
Samtaler med barn	6	6	6	1	1	2	0	0	0
Høytlesing for barn	5	5	5	0	0	0	0	0	0
Annen omsorg for barn	8	8	7	0	1	0	0	0	0
Pleie/hjelp til voksne i egen husholdning	4	4	5	5	4	6	6	7	6
Hjelp til andre husholdninger	8	7	10	13	12	16	13	10	16
Kjøp av varer og tjenester i alt	53	52	56	52	50	61	52	54	50
Kjøp av dagligvarer	35	34	38	33	30	45	35	35	35
Andre og uspesifiserte innkjøp	23	22	25	23	22	25	22	22	22
Medisinsk behandling av profesjonelle utøvere	3	3	4	6	6	4	3	4	3
Besøk på offentlig kontor o.l.	3	3	5	5	5	6	3	2	4
Andre ærender	10	10	10	12	11	14	9	9	9
Annet husholdsarbeid i alt	31	30	38	34	31	49	41	34	47
Reiser i samband med husholdsarbeid	43	41	54	41	38	57	44	39	47
Tallet på observasjoner	5070	4147	923	635	523	112	559	248	311

Tabell V5.24. Tidsbruk til ulike husholdsaktiviteter blant personer med og uten AFP, etter sysselsetting. Tidsbruk i timer og minutter og prosentandel som har utført aktivitetene, en gjennomsnittsdag 2000. Alder 62-66 år

	Tidsbruk blant alle				Andel som har utført aktiviteten			
	AFP/i arbeid	AFP/ikke i arbeid	Ikke AFP/i arbeid	Ikke AFP/ikke i arbeid	AFP/i arbeid	AFP/ikke i arbeid	Ikke AFP/i arbeid	Ikke AFP/ikke i arbeid
Husholdsarbeid i alt	3.31	4.29	3.11	4.34	99	100	96	99
Husarbeid i alt	1.34	2.12	1.30	2.32	89	96	89	93
Matlaging, borddekking, servering	0.43	0.52	0.53	0.59	81	88	75	84
Oppvask, rydding av bord	0.17	0.23	0.10	0.26	52	73	36	68
Rengjøring og rydding av boligen	0.20	0.35	0.17	0.44	44	57	45	65
Vasking/stryking av tøy	0.05	0.07	0.05	0.10	16	24	19	23
Vedlikehold av tøy, sko, søm	0.02	0.08	0.02	0.02	4	6	3	4
Fyring, vedhugging, vannhenting	0.03	0.05	0.03	0.07	6	13	9	9
Egenproduksjon av matvarer	0.03	0.02	0.00	0.04	3	4	0	4
Vedlikeholdsarbeid i alt	0.49	0.50	0.21	0.32	36	42	23	37
Stell av hage, tomt	0.24	0.21	0.03	0.15	23	24	6	26
Lufte hund	0.07	0.03	0.07	0.04	8	4	9	6
Stell av kjæledyr ellers	0.00	0.01	0.00	0.02	4	4	0	5
Byggearbeid, vedlikehold, oppussing av bolig	0.14	0.07	0.07	0.05	8	5	7	6
Vedlikehold, reparasjon av bil/motorsykkle	0.01	0.02	0.02	0.03	4	4	3	4
Vedlikehold og reparasjon av annet utstyr	0.03	0.17	0.01	0.02	4	17	6	4
Omsorgsarbeid i alt	0.14	0.13	0.27	0.24	22	21	19	22
Pass og stell av barn	0.00	0.00	0.01	0.00	0	0	2	0
Følge/hente barn	0.00	0.00	0.00	0.00	2	0	2	0
Hjelp til lekselesing	0.00	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0
Lek med barn	0.00	0.01	0.00	0.00	0	1	0	1
Samtaler med barn	0.00	0.00	0.00	0.00	0	1	0	0
Høytlesing for barn	0.00	0.00	0.00	0.00	0	1	0	0
Annen omsorg for barn	0.00	0.00	0.00	0.00	0	1	0	0
Pleie/hjelp til voksne i egen husholdning	0.03	0.04	0.06	0.02	9	9	6	5
Hjelp til andre husholdninger	0.11	0.07	0.20	0.21	12	12	9	18
Kjøp av varer og tjenester i alt	0.22	0.21	0.25	0.25	59	53	49	52
Kjøp av dagligvarer	0.09	0.09	0.10	0.11	37	37	35	36
Andre og uspesifiserte innkjøp	0.08	0.07	0.11	0.09	23	20	26	23
Medisinsk behandling av profesjonelle utøvere	0.02	0.01	0.00	0.01	4	3	2	3
Besøk på offentlig kontor o.l.	0.00	0.01	0.00	0.01	2	4	2	5
Andre ærender	0.04	0.03	0.03	0.03	11	11	10	10
Annet husholdsarbeid i alt	0.14	0.32	0.12	0.20	35	61	32	40
Reiser i samband med husholdsarbeid	0.17	0.20	0.16	0.21	40	51	43	51
Tallet på observasjoner	158	104	54	167	158	104	54	167

Tabell V5.25. Tidsbruk til ulike fritidsaktiviteter i ulike aldersgrupper etter sysselsetting og kjønn og. Tidsbruk i timer og minutter en gjennomsnittsdag. 2000

	20-66 år				55-61 år				62-66 år			
	Menn		Kvinner		Menn		Kvinner		Menn		Kvinner	
	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte	Syssel-satte	Ikke syssel-satte
Fritid i alt	5.53	8.16	5.47	7.27	6.29	9.21	6.05	7.51	6.29	8.59	5.54	8.02
Idrett og friluftsliv i alt	0.30	0.49	0.28	0.28	0.36	0.48	0.25	0.38	0.48	1.03	0.22	0.35
Konkurransedrett, trening	0.06	0.06	0.03	0.03	0.04	0.04	0.01	0.01	0.03	0.03	0.01	0.02
Skiturer	0.01	0.02	0.01	0.00	0.02	0.00	0.00	0.00	0.08	0.05	0.00	0.00
Fotturer i skog og mark	0.03	0.02	0.03	0.03	0.07	0.02	0.02	0.02	0.04	0.03	0.01	0.09
Spaserturer	0.08	0.17	0.10	0.12	0.12	0.33	0.13	0.20	0.11	0.27	0.16	0.19
Sykkelturer	0.01	0.03	0.01	0.01	0.01	0.00	0.00	0.03	0.02	0.00	0.00	0.03
Bading og soling	0.02	0.04	0.04	0.03	0.02	0.01	0.03	0.03	0.02	0.07	0.02	0.01
Båtturer	0.01	0.01	0.01	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00
Fisketurer	0.02	0.07	0.01	0.02	0.04	0.06	0.00	0.07	0.04	0.15	0.01	0.00
Andre og uspesifiserte turer	0.05	0.08	0.04	0.03	0.04	0.02	0.05	0.02	0.12	0.04	0.02	0.01
Underholdning/kultur i alt	0.14	0.16	0.14	0.12	0.10	0.24	0.09	0.05	0.02	0.09	0.13	0.08
Restaurant- og kafébesøk	0.06	0.11	0.08	0.07	0.06	0.22	0.08	0.03	0.02	0.06	0.06	0.03
Sportsarrangement. tilskuer	0.01	0.01	0.01	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.01
Kinobesøk	0.01	0.01	0.01	0.01	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Teater. konsert, opera, ballett	0.01	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.00
Annen underholdning/kultur	0.04	0.03	0.04	0.04	0.03	0.02	0.00	0.02	0.00	0.01	0.05	0.04
Sosialt samvær i alt	1.28	1.56	1.52	2.11	1.33	2.17	1.43	1.42	1.17	1.39	1.22	2.00
Besøk av/hos slektninger	0.17	0.17	0.22	0.28	0.23	0.18	0.27	0.26	0.29	0.23	0.19	0.32
Besøk av/hos venner	0.17	0.28	0.21	0.27	0.15	0.16	0.11	0.13	0.10	0.20	0.14	0.20
Besøk av/hos naboer	0.03	0.03	0.04	0.05	0.03	0.12	0.06	0.03	0.02	0.06	0.02	0.06
Andre og uspesifiserte besøk	0.02	0.02	0.02	0.02	0.02	0.00	0.04	0.02	0.01	0.05	0.07	0.03
Selskap	0.08	0.06	0.08	0.06	0.03	0.00	0.07	0.05	0.00	0.03	0.03	0.06
Samtaler i alt	0.26	0.38	0.39	0.44	0.26	1.16	0.32	0.38	0.18	0.29	0.29	0.39
Dans. diskotek	0.01	0.03	0.01	0.01	0.00	0.05	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Sosialt samvær ellers	0.15	0.19	0.15	0.18	0.21	0.10	0.15	0.14	0.17	0.13	0.08	0.13
Lesing i alt	0.28	0.44	0.34	0.48	0.44	0.57	0.54	1.10	0.57	1.04	0.54	1.02
Avislesing	0.15	0.21	0.14	0.16	0.22	0.22	0.22	0.19	0.36	0.43	0.26	0.25
Lesing av bøker	0.06	0.13	0.10	0.15	0.10	0.19	0.17	0.18	0.11	0.10	0.16	0.16
Lesing av ukeblader, tegneserier, tidsskrifter/fagblad	0.03	0.04	0.04	0.06	0.04	0.04	0.07	0.10	0.03	0.06	0.03	0.07
Annen og uspesifisert lesing	0.04	0.06	0.05	0.11	0.07	0.12	0.08	0.23	0.08	0.05	0.09	0.14
Elektroniske medier i alt	2.02	2.54	1.33	2.15	2.11	2.40	1.44	2.19	2.21	3.42	1.53	2.42
Radiolytting	0.04	0.11	0.03	0.07	0.05	0.25	0.07	0.13	0.11	0.17	0.07	0.17
Fjernsynsseing	1.52	2.34	1.26	2.01	2.05	2.03	1.35	1.58	2.09	3.23	1.45	2.24
Andre medier (plater. video)	0.06	0.09	0.04	0.07	0.01	0.12	0.02	0.07	0.01	0.01	0.01	0.02
Annen fritid i alt	0.37	1.02	0.35	1.01	0.43	1.29	0.44	1.38	0.34	0.45	0.40	1.08
Religiøs utøvelse	0.01	0.01	0.01	0.01	0.00	0.00	0.03	0.01	0.02	0.00	0.00	0.03
Frivillig arbeid/organisasjonsdeltakelse	0.06	0.04	0.04	0.05	0.09	0.05	0.04	0.10	0.03	0.05	0.04	0.02
Strikking	0.00	0.00	0.03	0.07	0.00	0.00	0.08	0.12	0.00	0.00	0.04	0.14
Sløyd og snekring	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.06	0.00	0.00	0.04	0.00	0.00	0.00
Annet/uspesifisert håndarbeid	0.00	0.00	0.03	0.09	0.00	0.00	0.04	0.29	0.00	0.00	0.05	0.11
Musikalsk utøvelse	0.02	0.02	0.01	0.01	0.02	0.00	0.01	0.06	0.01	0.03	0.01	0.00
Brevskrivning	0.00	0.01	0.01	0.01	0.00	0.01	0.02	0.02	0.00	0.01	0.02	0.02
Spill og lek	0.06	0.23	0.05	0.08	0.05	0.40	0.05	0.13	0.10	0.07	0.06	0.12
Avslapping	0.10	0.17	0.10	0.16	0.13	0.26	0.08	0.16	0.10	0.13	0.15	0.20
Annen fritid	0.11	0.14	0.06	0.10	0.12	0.11	0.09	0.08	0.04	0.15	0.03	0.05
Reiser i samband med fritid	0.33	0.35	0.32	0.33	0.32	0.47	0.26	0.20	0.31	0.37	0.30	0.28
Tallet på observasjoner	2198	372	1949	551	307	44	216	68	132	142	116	169

Tabell V5.26. Andel som har brukt tid til ulike fritidsaktiviteter i ulike aldersgrupper etter sysselsetting og kjønn. Prosent en gjennomsnittsdag. 2000

	20-66 år				55-61 år				62-66 år			
	Menn		Kvinner		Menn		Kvinner		Menn		Kvinner	
	Syssel- satte	Ikke syssel- satte	Syssel- satte	Ikke syssel- satte	Syssel- satte	Ikke syssel- satte	Syssel- satte	Ikke syssel- satte	Syssel- satte	Ikke syssel- satte	Syssel- satte	Ikke syssel- satte
Fritid i alt	99	100	99	100	100	100	99	100	100	100	98	100
Idrett og friluftsliv i alt	27	43	30	34	30	48	25	37	39	57	30	47
Konkurranseidrett, trening	7	9	4	6	6	5	4	3	7	4	1	6
Skiturer	1	1	1	0	1	0	0	0	6	3	0	0
Fotturer i skog og mark	2	1	3	3	4	3	3	3	2	2	1	7
Spaserturer	10	23	16	19	15	42	17	23	17	35	24	32
Sykkelturer	2	2	1	2	2	0	0	5	3	0	0	3
Bading og soling	2	4	5	3	2	3	4	4	3	8	2	2
Båtturer	1	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0
Fisketurer	2	4	0	1	3	4	0	2	4	9	1	0
Andre og uspesifiserte turer	8	9	6	7	5	3	3	6	14	7	6	4
Underholdning/kultur i alt	11	14	13	13	9	18	9	8	2	7	15	11
Restaurant- og kafébesøk	7	11	10	9	7	15	8	6	2	6	9	5
Sportsarrangement, tilskuer	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	2	2
Kinobesøk	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Teater, konsert, opera, ballett	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0
Annen underholdning/kultur	3	3	3	3	3	5	1	2	0	1	5	4
Sosialt samvær i alt	74	80	87	91	79	80	87	89	72	79	86	88
Besøk av/hos slektninger	18	19	25	31	25	17	30	35	23	24	27	33
Besøk av/hos venner	15	24	19	26	12	17	10	16	7	19	16	21
Besøk av/hos naboer	4	5	5	9	5	10	5	8	5	14	4	14
Andre og uspesifiserte besøk	3	3	4	5	2	1	7	2	1	5	9	4
Selskap	3	2	3	2	1	0	3	2	0	1	2	3
Samtaler i alt	50	54	67	70	55	50	66	64	38	49	64	66
Dans, diskotek	0	2	1	1	0	3	0	0	0	0	0	0
Sosialt samvær ellers	20	19	23	25	26	13	25	23	25	21	21	26
Lesing i alt	53	61	64	69	70	63	83	82	75	77	81	84
Avislesing	42	45	43	47	56	46	58	53	67	69	67	67
Lesing av bøker	10	19	19	21	15	30	24	23	15	18	28	24
Lesing av ukeblader, tegneserier, tidskrifter/fagblad	8	8	12	16	10	5	17	21	8	13	7	19
Annen og uspesifisert lesing	10	11	15	22	15	11	23	33	15	14	22	27
Elektroniske medier i alt	85	88	82	90	89	87	87	97	92	98	87	95
Radiolytting	9	18	9	18	14	30	15	27	22	31	17	36
Fjernsynsseing	83	86	79	87	86	84	85	89	89	97	82	93
Andre medier (plater, video)	7	11	7	10	3	14	3	14	2	1	2	4
Annen fritid i alt	45	56	47	63	46	70	53	76	40	51	50	74
Religiøs utøvelse	1	1	2	2	1	0	5	2	1	1	0	6
Frivillig arbeid/organisasjonsdeltakelse	5	3	3	5	5	4	3	5	3	3	4	4
Strikking	0	0	4	8	0	0	9	12	1	0	4	15
Sløyd og snekring	0	0	0	0	0	3	0	0	2	0	0	0
Annet/uspesifisert håndarbeid	0	0	3	8	0	0	6	19	0	1	7	9
Musikalsk utøvelse	2	2	1	2	2	0	2	1	2	2	2	1
Brevskrivning	1	1	2	3	1	2	5	4	1	1	4	5
Spill og lek	7	18	10	13	7	33	12	15	13	10	14	20
Avslapping	22	30	23	34	27	45	22	38	20	30	26	37
Annen fritid	17	17	12	16	17	16	14	14	7	12	9	10
Reiser i samband med fritid	45	54	44	49	39	61	37	43	34	49	38	38
Tallet på observasjoner	2198	372	1949	551	307	44	216	68	132	142	116	169

Tabell V5.27. Tidsbruk til ulike fritidsaktiviteter blant personer med og uten AFP, etter sysselsetting. Tidsbruk i timer og minutter og prosentandel som har utført aktivitetene, en gjennomsnittsdag 2000. Alder 62-66 år

	Tidsbruk blant alle				Andel som har utført aktiviteten			
	AFP/i arbeid	AFP/ikke i arbeid	Ikke AFP/i arbeid	Ikke AFP/ikke i arbeid	AFP/i arbeid	AFP/ikke i arbeid	Ikke AFP/i arbeid	Ikke AFP/ikke i arbeid
Fritid i alt	6.08	8.21	6.40	8.17	100	100	96	100
Idrett og friluftsliv i alt	0.36	0.57	0.42	0.38	37	60	35	44
Konkurransedrett, trening	0.02	0.04	0.02	0.02	4	8	7	4
Skiturer	0.06	0.04	0.00	0.01	5	2	0	1
Fotturer i skog og mark	0.02	0.05	0.04	0.03	2	5	2	3
Spaserturer	0.11	0.26	0.22	0.20	20	38	24	30
Sykkelturer	0.01	0.01	0.02	0.01	2	2	2	1
Bading og soling	0.01	0.05	0.01	0.03	3	5	1	4
Båtturer	0.00	0.00	0.03	0.00	0	0	2	0
Fisketurer	0.03	0.11	0.04	0.06	3	5	2	4
Andre og uspesifiserte turer	0.09	0.02	0.04	0.02	12	5	8	5
Underholdning/kultur i alt	0.09	0.07	0.09	0.08	10	6	9	9
Restaurant- og kafébesøk	0.04	0.05	0.07	0.04	6	4	6	6
Sportsarrangement. tilskuer	0.01	0.00	0.00	0.01	1	1	0	0
Kinobesøk	0.00	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0
Teater, konsert, opera. ballett	0.01	0.01	0.00	0.00	1	1	0	0
Annen underholdning/kultur	0.03	0.02	0.02	0.03	2	2	5	2
Sosialt samvær i alt	1.24	1.55	1.05	1.44	83	88	70	83
Besøk av/hos slektninger	0.27	0.33	0.14	0.25	26	32	22	27
Besøk av/hos venner	0.10	0.21	0.17	0.20	9	21	15	20
Besøk av/hos naboer	0.02	0.07	0.00	0.05	5	14	0	12
Andre og uspesifiserte besøk	0.03	0.02	0.05	0.04	5	3	6	5
Selskap	0.01	0.10	0.02	0.04	1	3	4	2
Samtaler i alt	0.26	0.27	0.21	0.35	53	56	56	61
Dans, diskotek	0.00	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0
Sosialt samvær ellers	0.14	0.14	0.06	0.11	24	21	10	22
Lesing i alt	0.55	1.08	0.59	0.59	75	83	89	79
Avislesing	0.28	0.34	0.39	0.32	62	69	81	66
Lesing av bøker	0.15	0.15	0.08	0.12	25	21	12	22
Lesing av ukeblader, tegneserier., tidsskrifter/fagblad	0.03	0.06	0.01	0.07	9	18	5	16
Annen og uspesifisert lesing	0.09	0.13	0.11	0.09	20	26	22	17
Elektroniske medier i alt	2.00	2.52	2.08	3.14	92	97	82	96
Radiolytting	0.10	0.12	0.03	0.18	22	32	12	36
Fjernsynsseing	1.49	2.39	2.05	2.55	86	96	82	94
Andre medier (plater. video)	0.02	0.01	0.00	0.02	3	3	0	3
Annen fritid i alt	0.37	0.58	0.46	1.00	51	65	40	67
Religiøs utøvelse	0.02	0.00	0.00	0.03	1	0	0	7
Frivillig arbeid/organisasjonsdeltakelse	0.03	0.03	0.03	0.04	4	2	3	4
Strikking	0.02	0.07	0.01	0.07	2	7	2	9
Sløyd og snekring	0.01	0.00	0.06	0.00	1	1	2	0
Annet/uspesifisert håndarbeid	0.03	0.05	0.01	0.06	4	3	2	5
Musikalsk utøvelse	0.01	0.03	0.02	0.01	3	1	1	1
Brevskrivning	0.01	0.03	0.01	0.01	2	5	2	2
Spill og lek	0.09	0.12	0.09	0.07	16	19	13	13
Avslapping	0.13	0.14	0.18	0.22	27	35	20	39
Annen fritid	0.03	0.11	0.05	0.09	7	12	11	10
Reiser i samband med fritid	0.27	0.23	0.51	0.34	35	47	46	38
Tallet på observasjoner	158	104	54	167	158	104	54	167

Tabell V5.28. Tid tilbrakt alene og sammen med andre personer en gjennomsnittsdag i alderen 55-66 etter yrkestilknytning. 2000. Timer og minutter

	55-61 år			62-66 år		
	Alle	Sysselsatte	Ikke sysselsatte	Alle	Sysselsatte	Ikke sysselsatte
I alt	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00
Alene	15.21	15.14	15.56	15.50	15.52	15.48
Med bare husholdningsmedlemmer	4.10	4.12	4.02	4.17	3.49	4.39
Med husholdningsmedlemmer og andre	1.17	1.21	0.59	1.00	0.58	1.02
Med bare andre	3.09	3.10	3.02	2.48	3.12	2.28
Antall observasjoner	628	517	111	551	244	307

Tabell V5.29. Tid tilbrakt alene og sammen med andre personer en gjennomsnittsdag i alderen 55-66 etter yrkestilknytning. Dager de sysselsatte ikke er på arbeid. 2000. Timer og minutter

	55-61 år			62-66 år		
	Alle	Sysselsatte	Ikke sysselsatte	Alle	Sysselsatte	Ikke sysselsatte
I alt	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00
Alene	14.45	14.08	16.02	15.38	15.03	15.51
Med bare husholdningsmedlemmer	4.57	5.26	3.58	4.45	5.06	4.38
Med husholdningsmedlemmer og andre	1.41	2.01	1.00	1.13	1.44	1.02
Med bare andre	2.34	2.23	2.59	2.22	2.09	2.27
Antall observasjoner	322	217	105	405	104	301

Tabell V5.30. Tid tilbrakt på ulike oppholdssteder en gjennomsnittsdag blant personer 55-66 år etter yrkestilknytning. 2000. Timer og minutter

	55-61 år			62-66 år		
	Alle	Sysselsatte	Ikke sysselsatte	Alle	Sysselsatte	Ikke sysselsatte
I alt	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00
I/ved bolig	15.47	15.10	18.42	17.30	15.37	19.02
På arbeidsplass/skole	3.19	3.57	0.17	1.43	3.43	0.05
Hjemme hos andre	0.54	0.47	1.25	0.58	0.47	1.08
På h ytte/landssted	0.37	0.39	0.28	0.59	0.45	1.11
Andre steder	1.58	1.56	2.04	1.38	1.44	1.33
På reise	1.19	1.22	1.02	1.05	1.13	0.59
Annet/uoppgitt	0.06	0.07	0.02	0.07	0.12	0.02
Antall observasjoner	635	523	112	559	248	311

Tabell V5.31. Tid tilbrakt på ulike oppholdssteder en gjennomsnittsdag blant personer 55-66 år etter yrkestilknytning. Dager de sysselsatte ikke er på arbeid. 2000. Timer og minutter

	55-61 år			62-66 år		
	Alle	Sysselsatte	Ikke sysselsatte	Alle	Sysselsatte	Ikke sysselsatte
I alt	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00
I/ved bolig	17.24	16.42	18.51	18.27	16.47	19.04
På arbeidsplass/skole	0.01	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00
Hjemme hos andre	1.24	1.22	1.27	1.12	1.22	1.09
På h ytte/landssted	1.07	1.25	0.30	1.19	1.36	1.12
Andre steder	2.37	2.52	2.07	1.50	2.33	1.33
På reise	1.18	1.26	1.02	1.06	1.27	0.59
Annet/uoppgitt	0.09	0.12	0.02	0.06	0.15	0.02
Antall observasjoner	325	219	106	412	107	305

Tidligere utgitt på emneområdet*Previously issued on the subject***Norges offisielle statistikk (NOS)**

- C 10: Tidsbruk og tidsorganisering 1970-90.
 C 720: Tidsbruksundersøkelsen 2000/2001.

Notater

- 2002/26: Rønning, Elisabeth: Statistisk sentralbyrås tidsbruksundersøkelse 2000/01. Dokumentasjon og resultater fra intervjuet.
 2001/21: Barstad, Anders (red): På vei mot det gode samfunn? Kap. 3: Kitterød, Ragni Hege: Tidsbruk og tidsbruksønsker - endring og variasjon.
 2003/57: Frafall og vekter i Tidsbruksundersøkelsen 2000-2001.

- 4-5/2002: Kitterød, Ragni Hege: Fortsatt nedgang i kvinners tid til husarbeid på 1990-tallet.
 4-5/2002: Kitterød, Ragni Hege: Hjemmearbeid blant foreldre - stor oppmerksomhet, men beskjedent omfang.
 4-5/2002: Kitterød, Ragni Hege og Randi Kjeldstad: Strammere tidsklemme? Endringer i mødres og fedres arbeidstid på 1990-tallet

Rapporter (RAPP)

- 1995/22: Kitterød, Ragni Hege: Tidsbruk og arbeidsdeling blant norske og svenske foreldre.
 2003/5: Kitterød, Ragni Hege: Tid til barna? Tidsbruk og samvær med barn i kontantstøttelader.

Sosiale og økonomiske studier (SØS)

- 76: Haraldsen, Gustav og Hege Kitterød: Døgnet rundt. Tidsbruk og tidsorganisering 1970-90.

Statistiske analyser (SA)

- 52: Vaage, Odd Frank: Til alle døgnetts tider. Tidsbruk 1971-2000.

Samfunnsspeilet (SSP)

- 2/1992: Kitterød, Ragni Hege og Stein Opdahl: Småbarnsforeldre: Lange dager, men tid til barna.
 3/1992: Kitterød, Ragni Hege: Småbarnsforeldre: Mye sammen med barna, men mer foreldreskift enn før.
 4/1994: Kitterød, Ragni Hege: Tidsbruk blant norske og svenske foreldre. Jobb og hjem, men hva med fritiden?
 4-5/2002: Vaage, Odd Frank: Utviklingen i tidsbruk de siste 30 årene: Mer fritid, mindre husholdsarbeid.
 4-5/2002: Rønning, Elisabeth: Tidsbruksundersøkelser som samfunnsvitenskapelig datakilde.
 4-5/2002: Kitterød, Ragni Hege: Store endringer i småbarnsforeldres dagligliv.

De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter*Recent publications in the series Reports*

- 2002/31 T. Pedersen: Tilpasning på arbeidsmarkedet for deltakere på ordinære arbeidsmarkeds-tiltak i årene 1996-2001. 19s. 115 kr inkl.mva. ISBN 82-537-8181-8
- 2002/32 G.I. Gundersen, O. Rognstad og L. Solheim: Bruk av plantevernmidler i jordbruket i 2001. 2002. 83s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-8188-5
- 2002/33 A. Gillund og A. Thomassen: Produksjonsindeks for og anlegg. Ny beregningsmetode basert på timeverk. 2002 19s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5204-0
- 2002/34 A. Langørgen og D. Rønningen: Kapital-kostnader i kommunene. 2002. 30s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5205-9
- 2002/35 T. Smith, S.E. Stave og J.K. Undelstvedt: Ressursinnsats, utslipp og rensing i den kommunale avløpsektoren. 2001. 2002. 81s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5216-4
- 2003/1 V.V. Holst Bloch og M. Steinnes: Fritidshusområder 2002. 2002. 51s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5220-2
- 2003/2 I. Johansen: Redusert matmoms - en analyse av prisutviklingen i kiosker og bensinstasjoner. 22s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5222-9
- 2003/3 T. Bye og E. Fjærli: Dagens skattesystem i kraftsektoren - finnes det bedre alternativer? 38s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5252-0
- 2003/4 T.P. Bøe: Funksjonshemmede på arbeidsmarkedet - rapport fra tilleggsundersøkelse til Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) 2. kvartal 2002. 2003. 45s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-5254
- 2003/5 R.H. Ktterød: Tid til barna? Tidsbruk og samvær med barn og blant mødre med barn i kontantstøttealder. 2003. 56s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6230-5
- 2003/6 M. Aagaard Walle: Overholder bedriftene i Norge miljøreguleringene? 2003. 42s. 155 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6354-9
- 2003/7 A. Finstad og K. Rypdal: Utslipp til luft av kobber, krom og arsen i Norge. Dokumentasjon av metode og resultater. 2003. 33s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6356-5
- 2003/8 M.I. Kirkeberg, J. Epland og M. Hagesæther: Barnefamiliers inntektsutvikling 1990-2000. 2003. 27s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6358-1
- 2003/9 S. Vatne Pettersen: Barnefamiliers tilsynsordninger, yrkesdeltakelse og bruk av kontantstøtte våren 2002. 2003. 131s. 210 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6364-6
- 2003/10 T. Langer Andersen og J.H. Wang: Konjunkturbarometeret. 2003. 56s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6368-9
- 2003/11 F.R. Aune: Fremskrivinger for kraftmarkedet til 2020. Virkninger av utenlanskabler og fremskydet gasskraftutbygging. 2003. 35s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6372-7
- 2003/12 J. Lyngstad og J. Epland: Barn av enslige forsørgere i lavinntekthusholdninger. En analyse basert på registerdata. 2003. 96s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6377-8
- 2003/13 D. Fredriksen, K. Massey Heide, E. Holmøy og N.M. Stølen: Makroøkonomiske virkninger av endringer i pensjonssystemet. 91s. 180 kr inkl.mva. ISBN 82-537-5173-7
- 2003/14 B. Aardal, H. Valen, R. Karlsen, Ø. Kleven og T.M. Normann: Valgundersøkelsen 2001. 2003. Dokumentasjon- og tabellrapport. 183s. 260 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6408-1
- 2003/15 A. Finstad, G. Haakonsen og K. Rypdal: Utslipp til luft av partikler i Norge. Dokumentasjon av metode og resultater. 2003 45s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6424-3
- 2003/16 A. Snellingen Bye, G.I. Gundersen og J.K. Undelstvedt: Resultatkontroll i jordbruk 2003. Jordbruk og miljø. 2003. 95s. 180 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6429-4
- 2003/17 R. Straumann: Exporting Pollution? Calculating the embodied emissions in trade for Norway. 2003. 33s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6487-1